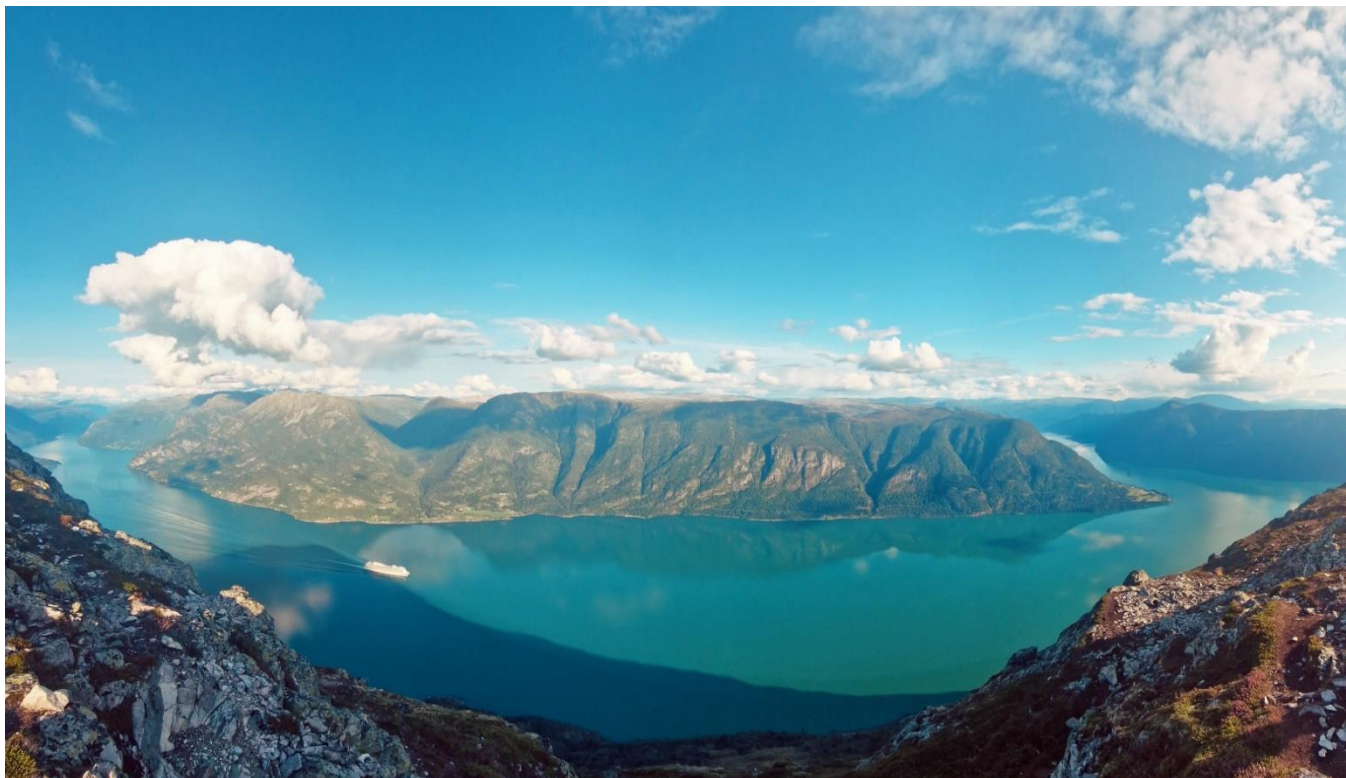

ÅRSRAPPORT 2024

Luster Sparebank

Innhold

Bankåret 2024	3
Hovudtrekk i rekneskapen for 2024.....	5
Banken og lokalsamfunnet.....	8
Samfunnsansvar og berekraft	10
Banken og digitale løysingar	12
Føretaksstyring og organisering.....	13
Risikostyring, internkontroll og compliance	14
Samarbeidspartnarar	16
Personale – arbeidsmiljø.....	17
Utsiktene framover	19
Takk til kundar, tillitsvalde og tilsette	20
Resultatrekneskap.....	21
Balanse	22
Endring i egenkapital.....	24
Kontantstraumsoppstilling.....	25
Notar	26
Revisors beretning	83

Bankåret 2024

Styret i Luster Sparebank har gleda av å leggja fram banken sin rekneskap for 2024. Rekneskapen syner at banken er ein solid bank som gjennom god underliggjande drift leverer eit godt økonomisk resultat.

Som lokalbank er utviklinga til Luster Sparebank nær knytt til både dei økonomiske tilhøva i kommunen og regionen og den generelle økonomiske utviklinga i landet. Internasjonal uro og krig i våre nærområde har påverka både norsk og internasjonal økonomi dei siste åra. Prisveksten, som auka kraftig både i Norge og hjå våre viktigaste handelspartnerar i etterkant av covid-19-pandemien, har no falle tilbake til lågare nivå. Dette har ført til at fleire sentralbankar har kutta styringsrentene siste året. Den økonomiske aktiviteten lokalt og nasjonalt har vore god. Tross stor uvisse kring vidare økonomisk utvikling, kan det vera utsikter til eit noko lågare rentenivå også her heime det kommande året. Eit lågare rentenivå vil alt anna likt likevel vera positivt for aktiviteten frametter.

Konkurransen i bankbransjen er hard. Utviklinga av nye digitale løysingar, nye aktørar som utfordrar dei etablerte bankane og auka digital kompetanse i samfunnet, har medført at konkurransen mellom bankane i større grad er vorte nasjonal. I dette biletet er det avgjerande at banken kan tilby gode løysingar for kundane og samstundes ha ei kostnadseffektiv drift. Styret er nøgde med å registrera at banken sitt løysingsforslag til kundane står seg godt i denne konkurransen, både lokalt og nasjonalt. Luster Sparebank har hovudmarknaden sin i Luster, men har over tid fått fleire og fleire kundar utanfor kommunen. 32 prosent av innskota og 60 prosent av utlåna kjem frå kundar utanfor kommunen.

Styret legg vekt på at banken også frametter skal vera ein god og løysingsorientert medspelar som gjennom god lokalkunnskap og kjennskap til kundane, skal finna gode løysingar i tråd med banken sin visjon – «Saman når me måla dine!».

Banken sitt totalresultat for rekneskapsåret 2024 er på kr 77,50 millionar. For rekneskapsåret 2023 var totalresultatet på kr 69,90 millionar. Rentenettoen for 2024 er på 2,52 prosent. Rentenettoen er betre enn i 2023. Hovudårsaka til auken i rentenetto er omlegging av forvaltninga av banken sin likviditetsportefølje. Fram til april 2024 investerte banken likviditetsporteføljen i obligasjonsfond. Avkastninga vart då inntektsført under andre driftsinntekter. Frå april 2024 har banken investert størstedelen av likviditetsporteføljen i enkeltobligasjonar. Avkastninga på denne delen vert då inntektsført som renteinntekt og ein del av rentenettoen.

Andre driftsinntekter held seg nesten på same nivå som i 2023 sjølv om avkastning av delar av likviditetsporteføljen er flytta vekk frå andre driftsinntekter og inn i rentenettoen. Årsaka til dette er verdiauke og dermed rekneskappmessig vinst på banken sine strategiske aksjar.

Driftskostnader har gått opp frå kr 50,7 millionar i 2023 til kr 57,8 millionar i 2024. Styresmaktene krev at bankane må auke innsatsen mot kvitvasking, svindel og terrorfinansiering. Dette medfører også auka investeringsbehov i system for å forebygge dette.

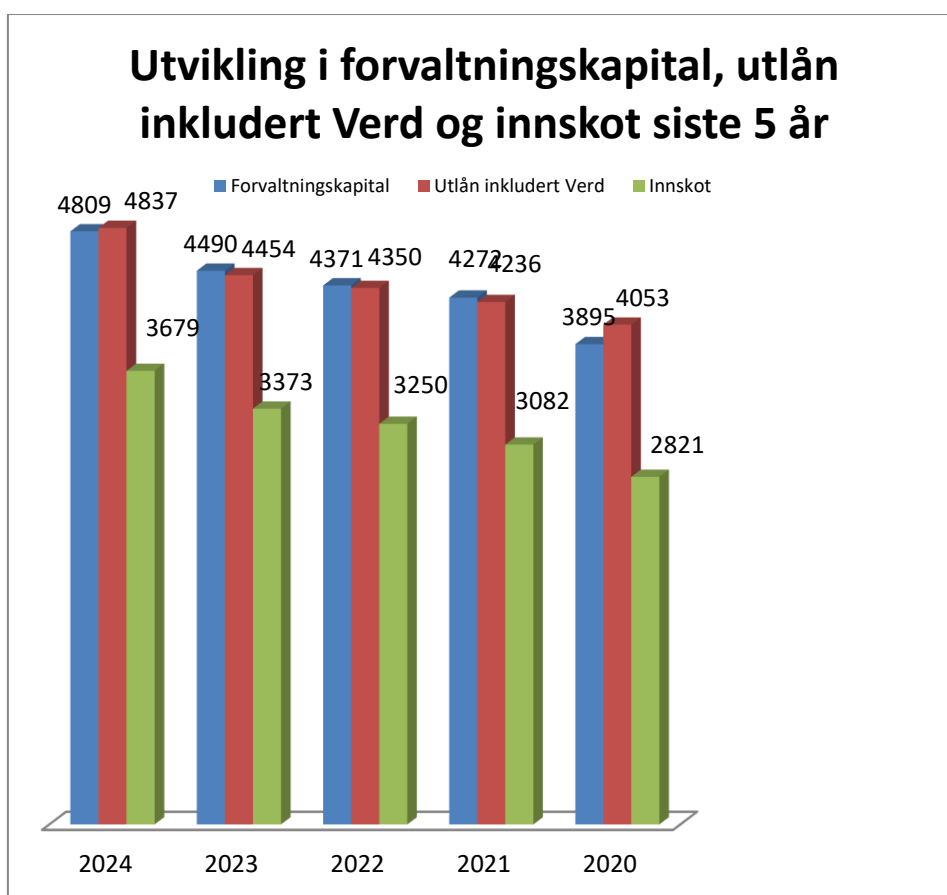
Kostnadsprosenten er definert som tilhøvet mellom driftskostnader og driftsinntekter eks. vinst på verdipapir. Driftsinntekter er definert som summen av rentenetto og andre driftsinntekter utanom vinstar på verdipapir. Luster Sparebank har ein kostnadsprosent på 41,36 prosent for 2024. Kostnadsprosenten til Luster Sparebank er låg i forhold til samanliknbare bankar og syner at Luster Sparebank har ei nøktern og kostnadseffektiv drift.

Etter tap er resultatet kr 99,8 mill. som er kr 10,7 millionar betre enn resultat i 2023. Etter skatt og andre inntekter og kostnader er resultatet på kr 77,5 millionar.

Resultatet for år 2024 tilrår styret å nytte slik:

Avsetjing til gåver	kr 7.500.000
Overført til sparebanken sitt fond	<u>kr 70.032.486</u>
Sum disponert	<u>kr 77.532.486</u>

Forvaltningskapital, utlån inkludert overføring til bustadkreditselskap og innskot har alle auka i 2024. Forvaltningskapitalen har auka med 7,10 prosent. Utlån inklusiv overføring til Verd Boligkreditt AS har auka med 8,58 prosent. Innskota har auka med 9,07 prosent.

Banken har tre utestående obligasjonslån i tillegg til innlån via Kredittforeningen for Sparebanker (KfS). Samla har banken ved årskiftet innlån frå verdipapirmarknaden inkl. KfS for kr 290 millionar. Av dette har kr 150 millionar forfall i 2025.

Konsolidert rein kjernekapitaldekning til banken pr. 31.12.2024 er 24,90 % mot 24,97 % pr. 31.12.2023. Eigenkapital i prosent av eigen balanse pr. 31.12.2024 er på 16,33 %. Luster Sparebank har ved utgangen av 2024 ein bokført eigenkapital på kr 785,2 millionar.

Rekneskapen er sett opp under føresetnad om vidare drift.

Hovudtrekk i rekneskapen for 2024

(tal i millionar kr)	2024	2023	2022	2021
Netto renteinntekter	118,5	102,1	78,9	63,5
Netto andre driftsinntekter	43,1	43,7	31,0	30,9
Sum driftsinntekter	161,6	145,8	109,9	94,4
Driftskostnader	57,8	50,7	47,4	40,9
Driftsresultat før tap og skatt	103,8	95,2	62,5	53,6
Nedskrivningar og tap på utlån	4,0	6,0	4,7	3,5
Resultat før skatt	99,8	89,1	57,8	51
Skatt	21,0	20,4	11,9	9,3
Andre inntekter og kostnader	-1,3	1	2	-0,8
Totalresultat for rekneskapsåret	77,5	69,9	47,9	40
(i prosent av gj. forvaltningskapital)	2024	2023	2022	2021
Netto renteinntekter	2,52 %	2,25 %	1,80 %	1,56 %
Netto andre driftsinntekter	0,92 %	0,96 %	0,71 %	0,76 %
Sum driftsinntekter	3,44 %	3,21 %	2,51 %	2,32 %
Driftskostnader	1,23 %	1,12 %	1,08 %	1,00 %
Driftsresultat før tap og skatt	2,21 %	2,10 %	1,42 %	1,32 %
Nedskrivningar og tap på utlån	0,08 %	0,13 %	0,11 %	0,09 %
Resultat før skatt	2,13 %	1,96 %	1,32 %	1,23 %
Skatt	0,45 %	0,45 %	0,27 %	0,23 %
Andre inntekter og kostnader	-0,03 %	0,03 %	0,04 %	-0,02 %
Totalresultat for rekneskapsåret	1,65 %	1,54 %	1,09 %	0,98 %
Gjennomsnittleg forvaltningskapital	4.692	4.538	4.388	4.071
Nøkkeltal (kr-beløp i mill.)	2024	2023	2022	2021
Forvaltningskapital	4.809	4.490	4.371	4.272
Brutto utlån til kundar	3.898	3.681	3.559	3.509
Innskot frå kundar	3.679	3.373	3.250	3.082
Eigenkapital	785	712	647	602
Eigenkapitalprosent	16,33%	15,85%	14,79%	14,09 %
Konsolidert rein kjernekapitaldekning	24,90%	24,97%	24,16%	23,26 %
LCR	282%	268%	235%	180 %
NSFR	141%	147%	148%	168%
Eigenkapitalrentabilitet etter skatt	10,53%	10,12%	7,36%	8,47 %
Årsverk	25,0	23,3	21,6	20,6
Driftskostnader i % av inntekter eks. verdipapir	41,36 %	41,32 %	46,77%	47,63 %
Driftskostnader i % av inntekter inkl. verdipapir	35,78 %	34,75 %	43,01 %	43,33 %

Økonomiske utviklingstrekk 2024

Den innstrammande pengepolitikken som har vore ført dei siste åra, bidrog til redusert inflasjon hjå våre viktigaste handelspartnerar i 2024. Dette medførte også rentenedgang. Den amerikanske sentralbanken kutta styringsrenta med eitt prosentpoeng i løpet av året, til intervallet 4,25 – 4,50 prosent. Tilsvarande kutta den europeiske sentralbanken (ECB) også styringsrenta med eitt prosentpoeng til 3 prosent. I Sverige har inflasjonen felle tilbake under inflasjonsmålet, og den svenske økonomien slit med høg arbeidsløyse. Riksbanken, den svenske sentralbanken, har difor kutta styringsrenta med eitt og eit halvt prosentpoeng til 2,5 prosent.

I både eurosona og i USA er prisveksten ved utgangen av 2024 berre marginalt over inflasjonsmålet. Sjølv om inflasjonen i eurosona og i USA er på tilsvarande nivå, var likevel den økonomiske utviklinga svært ulik i 2024. Den økonomiske veksten i USA var nesten 3 prosent, mens den var under 1 prosent i eurosona. Den økonomiske veksten i eurosona og i USA har vore ulik i mange år, og har ført til bekymring for at Europa tapar økonomisk terreng relativt til USA. Den sterke økonomiske utviklinga i USA, og den tilsvarande svake i Europa, er hovudårsaka til at rentenivået i Europa er lågare enn i USA, til tross for tilnærma lik inflasjon i de to økonomiane. Veksten i USA ventast å vera høgare enn i Eurosona også frametter. Det er likevel uvisse knytt til mellom anna korleis den økonomiske politikken til den nye administrasjonen i USA vil påverka vekst og renteutvikling. I dei siste månadane i 2024 auka marknadsrentene i USA. Ei viktig årsak til dette var forventningar om at Trump som president vil føra ein meir ekspansiv finanspolitikk som vil auka etterspurnaden i økonomien, i tillegg til signal om innføring av toll på import, som også vil auka prisnivået og rentene. Både høg økonomisk aktivitet og høgt prispress trekker i retning av at renta i USA framover vert halden på eit høgare nivå enn ein tidlegare har sett for seg. I Europa er det meir uvisse kring renteutviklinga frametter.

Det internasjonale rentenivået påverkar også renteutviklinga i Norge. Norge var eit unntaksland i 2024, då styringsrenta her heime vart halden uendra på 4,5 prosent gjennom heile året. Inflasjonen har halde fram med å falla. Konsumprisane auka med 3,1 prosent i 2024 samla, men var fallande gjennom året. Årsveksten i desember var på 2,2 prosent. Konsumprisveksten justert for avgiftsendringar og energiprisar, som er målet Norges Bank ser mest til når dei set styringsrenta, var likevel framleis på 2,7 prosent i desember. Det har vist seg vanskeleg å få inflasjonen heilt tilbake til inflasjonsmålet på 2 prosent. Dette har bidrege til å halda det norske rentenivået oppe.

Ei viktig årsak til dette er utviklinga i kronekursen. Kona har svekka seg mykje dei siste åra. Sjølv om kona svekka seg mindre i 2024, svekka den seg likevel i overkant av 3 prosent også i fjor. Ei svak krone bidreg til høge importprisar, som igjen løftar den norske inflasjonen høgare enn den elles ville ha vore. Norges Bank må då respondera med å halda styringsrenta oppe. Dette vil alt anna likt auka attraktiviteten ved plassera i norske kroner og dermed hindra ein ytterlegare svekking av valutakursen.

Høg økonomisk aktivitet er ei anna årsak til at Norges Bank har halde styringsrenta uendra gjennom 2024. Arbeidsløysa har halde seg låg og var ved utgangen av året på 2,1 %. Det er likevel stor skilnad i aktivitetsnivået mellom ulike næringar. Leverandørindustrien har nytt godt av høge olje- og gassprisar, samt oljeskattepakken, som har gitt høge investeringar i oljesektoren og høgt aktivitetsnivå i tilknytta næringar og regionar. På den andre sida har utviklinga i bygg- og anleggsnæringa vore svak. I løpet av dei siste to åra har bustadinvesteringane felle med 30 prosent, det største fallet på 30 år.

Ein ventar at rentene i Norge vil falla i 2025. I siste pengepolitiske rapport frå desember 2024 anslår Norges Bank at det totalt vert tre rentekutt på 0,25 prosentpoeng i 2025. Det er likevel stor uvisse knytt til anslaga, spesielt i lys av den økonomiske politikken til den nye amerikanske administrasjonen og effektane dette vil kan få på rentenivå og

økonomisk utvikling internasjonalt. Det ser likevel ut til at aktiviteten i eigheds- og bustadmarknaden vil ta seg opp i 2025. Det er stor aktivitet i marknaden for brukt bustadar, og prisveksten på bustadar har teke seg opp. Frametter er det venta god vekst i private inntekter og lågare gjelds- og rentebelasting. Igangsetting av nye bustadar ser likevel ut til å liggja lågt også frametter, men ein ventar at dette vil ta seg opp etter kvart som bustadprisane aukar.

Norske bankar har levert gode resultat, og bankane sine utlånstap har vore låge gjennom perioden med auka uvisse dei siste åra. Eigenkapitalbevisindeksen for norske bankar på Oslo Børs hadde ein oppgang på heile 31,7 prosent i 2024. Bankane si lønsemd er venta å vere god også frametter, først og fremst grunna ein god rentenetto. Soliditeten til norske bankar er god, og norske bankar står godt rusta til å møte meir utfordrande tider.

Næringslivet 2024

Utfordringane med høgare kostnads- og rentenivå er framleis gjeldande for næringslivet. Dette har påverka aktiviteten i enkelte bransjar, men med lokale variasjonar. Luster kommune har vidareført straumstøtta til det lokale næringslivet. Sjølv om straumprisane ikkje har vore like høge som for nokre år sidan, så er dette til god hjelp for verksemdene i kommunen. Sysselsetjinga lokalt har halde seg stabil i løpet av året.

Reiselivsnæringa

I 2024 var talet på gjestedøgn i Luster kommune høgt. Talgrunnlaget oppgitt i tabellen under gjeld hotell, camping og hytter i **perioden januar t.o.m. august**, og baserer seg på statistikk frå SSB. For mange reiselivsverksemdar i Luster var 2019 «all time high», før koronapandemien kom og skapte store utfordringar. I 2022 var ein tilbake på nivået før pandemien, og i 2023 auka talet gjestedøgn med 23,3% frå året før. I 2024 er talet gjestedøgn framleis høgt, trass i ein liten nedgang frå 2023.

Tal gjestedøgn på hotell, hytter og camping i Luster

År	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Tal gjestedøgn	124 955	128 649	104 369	70 395	60 271	100 292

Statistikk for utanlandske gjestedøgn i 2024 syner at det er Tyskland med 19 356 gjestedøgn som er størst, etterfølgt av Nederland med 10 838, Frankrike med 6 692, USA med 4 931 og Belgia med 4 330.

Landbruk

I dei seinare åra har fleire bønder gjort betydelege investeringar innan mjølkeproduksjon, med investeringar i mellom anna mjølkerobotar. Banken har også i år hatt bønder som har investert både innan mjølkeproduksjon og nybygg innan sauenæringa.

Handel og teneste

Eit lokalt tilbod frå handels- og tenestebedrifter er viktig for innbyggjarane i Luster kommune, og me ser at verksemdene stadig gjer tiltak for å tilpasse seg endringar i marknaden. Slik sikrar ein at ein kan halde fram med å tilby eit breitt spekter av produkt og tenester til konkurransemessige vilkår.

Bygg- og anleggsbransjen

På nasjonalt plan er byggebransjen ein av næringane som har vorte sterkt råka av det høge rentenivået, og trenden med lågt tal nybygg frå 2023 har halde fram i 2024. Lokalt har aktiviteten innan byggebransjen halde seg rimeleg høg.

Fleire nye byggeprosjekt er ferdigstilte og andre er under utbygging i kommunen. Mykje tyder på at rentenivået no har nådd toppen, og det vert spanande å sjå korleis ein eventuell rentereduksjon vil påverke aktiviteten i bransjen. Kundar som har satsa på utleigemarknaden har også merka renteauken, og fleire har måtta søke avdragsfritak ettersom leigeinntektene ikkje dekkar renter og avdrag fullt ut.

Oppsummering

2024 har jamt over vore eit bra år for næringslivskundane til Luster Sparebank. Banken har nokre bedrifter som har utfordringar med å betene sine låneengasjement, og slik vil det alltid vere. Årsakene til dette varierer frå bransje til bransje. Enkelte har over tid hatt for dårleg inntening og opparbeidd seg for mykje gjeld. Fleirtalet av verksemdene leverer likevel stabile og gode resultat over tid. Luster Sparebank har også bedrifter som satsar på utviding og auka aktivitet. Banken merkar at fleire næringslivsleiarar er opptekne av å tilpasse bedriftene sine til å stette nye krav til berekraftsmål.

Som lokalbank prøver Luster Sparebank etter beste evne å hjelpe etablerte og nye verksemdar med finansiering og råd, og på den måten bidra til eit aktivt næringsliv. Det er såleis gledeleg å sjå at størrelsen på næringslivsporteføljen er stabil. Dette er ei stadfesting på at banken sitt beteningskonsept med rask og personleg service vert verdsett både hjå eksisterande og nye kundar.

Banken og lokalsamfunnet

Luster Sparebank støttar frivillige lag og organisasjonar med store summar kvart år. Banken er hovudsponsor for alle dei fem idrettslag i Luster kommune, samt Sogndal Idrettslag og Studentsprett i Sogndal kommune. Vidare har banken samarbeidsavtalar med Luster Røde Kors, Luster Turlag, Sogndal Turlag, Lustrabadet, Sogn Skisenter, Hafslo Skyttarlag, Luster Sportsskyttarlag, Sogn Ridehall, Sogndal Fotball, Luster Folkeakademi, ViteMeir, Trivselssentralen Sogndal og Stiftinga Wittgenstein i Skjolden. Tre av samarbeidsavtalane vart fornya i 2024 og resterande har aktive avtalar. Ingen samarbeidsavtalar er avslutta i 2024.

I tillegg til dei faste samarbeidsavtalane støttar banken mange ulike enkeltarrangement. I 2024 har banken vore med som sponsor på mellom anna: Folk Flest sine konsertar, bridgeturneringar, Brefestivalen, Fjorrock, Kulturdagane på Skjolden, Silo Arena, Speidarleiren Roverway Sogn, Lerum Cup skyting, Vinterdagen på Hafslo, Lustramarknaden, Familiedagen Luster Røde Kors, Marsvinutstilling i Luster, Lustrafjorden Inn, Lustrabalter, Bergtattfestivalen, Stølsraut, Oktoberfest Sogn, Strandsitjardagane, Julemarknaden i Marifjøra og Julefest i regi av Gaupne Ungdomslag.

Gåver og tilskot

Luster Sparebank deler kvart år ut ein del av overskotet som gåver til allmennyttige føremål. I 2024 har omlag 160 lag og organisasjonar fått gåvemidlar. 121 ulike lag og organisasjonar fekk tildelt gåvemidlar ved den årlege gåvetildeling vedteken av Generalforsamlinga. Resterande gåver er behandla og vedtekne av styret.

Av gåver styret har løyvd, kan det nemnast:

- **Hafslo Idrettslag** - Støtte til ferdigstilling av heilårs hoppbakkar på Heggmyrane
- **Jostedal Bygdelaug og Jostedal FAU** - Støtte til oppføring av gapahuk ved Jostedal Oppvekstsenter
- **Veitastrand Idrettslag** – Restaurering av lysløypa på Veitastrand
- **Munthehuset** – Støtte til bevaring av bygget
- **Husmannsplassen Kvalen** – restaurering av bygg

- **Luster Turlag** – oppattbygging av løe i Fuglesteg
- **Gaupne Bedehus** – restaurering og påbygg
- **Mollandsmarki Grendalag** – restaurering av grendahuset
- **Luster- og Hafslo Røde Kors Hjelpekorps** – innkjøp av nytt aksjonsutstyr og dronesett
- **Vennelaget for Sognetrappa og Bolstadnosi Rundt** – restaurering av gammel ferdselsveg forbi Sengaberget
- **Gaupne Bygdalag** – innkjøp av trakkemaskin til Stølsløypa

I tillegg til desse har styret løyvd gåvestøtte til:

Fjordstova, Barnekreftforeningen, Luster Danseverkstad, Kunstbygda Balestrand, SognaPride, Sogndal United, Sogndal Røde Kors, Sogn Bunadsnettverk, Rocketman Luster, Songkoret LaJoMa, Luster Frivilligsentral, Bry Deg Dagen Kvåle Skule, Luster Ungdomsklubb, Gaupne Helselag, Team Rynkeby, Gunn Marit Kvåle, We Met In June, Vintertonar, Juleglede, Dale Skulemusikk, Kulturen i naturen, Telenorleikane, Kopeshow, Luster Næringssamskipnad, Bokprosjektet Indre Sogn – ei kjærleikserklæring, Indre Sogn Gjetarhundlag og Sogn Musikk dagar.

Banken vil også trekke fram utdeling av kultur- og næringsstipend til ungdom. Stipenda vart utdelt under Lustramarknaden i 2024. Målet med ungdomsstipendet er å støtte opp om unge mellom 16 og 25 år som har ambisjonar om å utvikle talentet sitt. Stipendet går til dei som satsar målmedvite for å ta eit steg vidare innan song, musikk eller anna kultur, vil utvikle seg innan idrett/sport, eller har gode idéar og planar om å drive eiga næringsverksemd. Fem flotte ungdomar med ambisjonar om å utvikle eigne talent fekk ungdomsstipend på kr 10.000,- kvar i 2024.

Sparebankveka

Sparebankveka i 2024 vart gjennomført 11. – 15. november. Alle som kan syne til at dei har spart noko i løpet av året, anten på sparegrisen sin eller rett på konto får premie. Tømmepremie i år var ein mjuk og god fleece-hals, som falt i god smak. I tillegg vart det trekt ut to vinnarar som fekk kvar sin iPad. Banken hadde også arrangement for dei vaksne onsdagen i sparebankveka. Geir Aker, også kjend som fenriken frå Kompani Lauritzen, heldt eit forrykande føredrag framfor ein fullsett sal i Gaupne Ungdomshus. 250 personar møtte opp og gav svært gode tilbakemeldingar.

Personleg økonomi i skulen

Luster Sparebank har i fleire år blitt invitert inn i ulike klassar ved ungdomsskulane i Luster. Dei siste åra har banken bidrege med ein halv dag undervisning i faget entreprenørskap for 9. klassingar. I tillegg har me vore inne i 10. klasse ved Hafslo Ungdomsskule og snakka om personleg økonomi. På denne måten får elevane lære om personleg økonomi og sunne økonomiske vanar, samt enkel bedriftsøkonomi. Det er viktig for banken at born og unge lærer om sunne økonomiske vanar så tidleg som mogleg.

Temamøte for næringslivet

I mange år har Luster kommune og Luster Sparebank arrangert møte og kurs for næringslivet i kommunen og Sogn elles. Det har gjennom åra vore mange ulike tema som har vore sett fokus på. Tilbakememeldinga og interessa frå næringslivet har vore god. I 2024 vart det arrangert to temamøter for næringslivet. Det første møtet var på Eikum Hotell, der temaet var «Rekruttering av arbeidskraft og reiselivsutvikling». Det andre temamøtet vart halde på Gaupnetunet med temaet «Kunstig intelligens – korleis påverkar det næringslivet?». Det var svært godt oppmøte på begge temamøta.

Lokalmarknaden

Folketalsutvikling i Luster:

År	Innbyggjarar	År	Innbyggjarar
1970	5.126	2020	5.189
1980	5.102	2021	5.246
1990	5.172	2022	5.302
2000	5.003	2023	5.371
2010	4.945	2024	5.432

Det er svært viktig for utviklinga i kommunen at folketallet vert oppretthalde. Det er då gledeleg å sjå at det har vore ei positiv folketalsutvikling dei siste åra. 63 prosent av hushalda i Luster var ved utgangen av 2024 aleinebuande eller par utan heimebuande born, og 23 prosent av innbyggjarane er 65 år eller eldre, noko som inneber at Luster kommune har forholdsvis høg snittalder. Tala er henta frå Statistisk Sentralbyrå (SSB). SSB har ei forventning om at befolkninga i Luster kommune vil gå ein del ned dei neste 5 til 20 åra.

Ei utfordring for Luster, til liks med mange andre distriktskommunar, er at ein svært stor del av ungdommane tek høgare utdanning i andre delar av landet, og at arbeidsmarknaden for personar med slik utdanning er avgrensa. Luster er likevel i ein betre posisjon enn mange andre kommunar grunna kort avstand til Sogndal og Leikanger. Det er viktig at Luster klarar å halde på den yngre delen av befolkninga for å sikre ein folketalsvekst også i tida framover.

NAV sin statistikk syner at det var registrert 67 arbeidsledige i Luster kommune ved utgangen av 2024. Dette er eit vesentleg høgare tal prosentvis enn fjoråret. Tilsvarande tal for 2023 var 45.

Samfunnsansvar og berekraft

Luster Sparebank skal vere ein sjølvstendig og frittstående bank som skal spela ei aktiv rolle i utviklinga av lokalsamfunn og næringsliv. Arbeid med berekraft, likestilling og å forhindre økonomisk kriminalitet ligg sentralt til banken sitt samfunnsansvar.

Berekraft

Luster Sparebank har som ambisjon å bidra til eit betre miljø, støtta opp under EU sitt mål om reduksjon av klimautslepp, identifisere klimarisiko, styrke konkurransekrafta til banken og vere attraktiv for kundar og andre interessentar. Dette skal me nå ved å redusere eigne utslepp, gjere ansvarlege investeringar, gåvetildelingar, sponsorverksemd og ved å påverke og legge til rette for at leverandørar og kundar kan gjere berekraftige val og investeringar. Banken tilbyr ulike produkt til kundane, som grønt bustadlån, grønt billån, miljølån og grønt næringslån, for å stimulere kundane til å gjere berekraftige val og investeringar. Banken har ein styrevedteken strategi for berekraft.

Banken har vore sertifisert som Miljøfyrtårn sidan 2011 og skal gjennom ei ny sertifisering i fyrste halvdel av 2025. Prosessen inneber ein grundig dokumentasjon på forhold knytt til verksemdsstyring, arbeidsmiljø, innkjøp, kredittarbeid, ressursbruk, sirkulærøkonomi, klimagassutslepp og verdikjedene. Det er viktig for banken å vere sertifisert som Miljøfyrtårn, ettersom dette er eit tydeleg kvalitetsstempel på arbeidet som blir gjort innan klima, miljø og arbeidsmiljø.

Openheitslova tredde i kraft 1.juli 2022. Med den kom ei plikt til å utføre ei aktsemdsvurdering for å stanse, forebygge og begrense negative konsekvensar på menneskerettar og anstendig arbeidsforhold. Banken aksepterer ingen brot på menneskerettar og anstendige arbeidsforhold, verken i eiga verksemd eller hjå våre samarbeidspartnarar. Banken publiserte i juni sine aktsemdsvurderingar knytt til leverandørar og samarbeidspartnarar. Denne er publisert på banken si heimeside. Det er ikkje registrert nokon vesentlege brot gjennom kartlegginga i 2024.

EUs rapporteringsdirektiv (CSRD), som blei vedteken i norsk lov i november 2024, set ei tydeleg ramme og spesifikke krav til kommande berekraftsrapportering. Banken har i 2024 kartlagt korleis dette treff vår verksemd, og har som eit fyrste steg gjennomført ei dobbel vesentlegheitsanalyse. Analysen inkluderer både finansiell vesentlegheit og påverknadsvesentlegheit, og peikar ut kva område som er viktige for banken å rapportere på.

Berekraft vil vere viktig i tida framover, og det er behov for meir samarbeid, både eksternt og internt. Eksternt i form av samarbeid med lokalmiljøet og relevante samfunnsaktørar, og internt i form av samarbeid mellom forretningsområda i banken. Banken deltek i eit fagleg nettverk saman med dei andre bankane i Lokalbanksamarbeidet, der blir det jobba med å styrkje vår konkurransekraft, dele ressursar og bygge kompetanse.

Klimarisiko utgjer ein stadig større del av bankens totale risikobilete, og blir følgjeleg eit viktig område framover. Klimaendringar påverkar banken direkte, men også indirekte gjennom eksponeringar til både private hushaldningar og næringsliv. Klimarisiko skal i større grad integrerast i bankens risikovurderingar og kredittprosessar. Klimarisiko blir rapportert i samsvar med Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), og banken har publisert sin TCFD-rapport på bankens heimeside.

Frå 2023 til 2024 har bank- og finanssektoren opplevd ei auke i talet på svindelforsøk. Ifølgje Finanstilsynet sine rapportar har det samla tapet for svindel med kontooverføringar og bruk av betalingskort auka betydeleg. Svindelmetodane har blitt meir sofistikerte, og kriminelle aktørar utnyttar stadig nye teknologiar og metodar for å gjennomføre svindel. Samstundes har bankane styrka sine forsvarsmekanismar gjennom investeringar i avanserte system og forbetra rutinar.

Økonomisk kriminalitet

Luster Sparebank har opplevd at talet på svindelforsøk mot våre kundar har vore jamt høgt. Til trass for dette har vi unngått større tap for kundane, takka vere gode interne rutinar, fleire risikoreduserande tiltak og investeringar i nye

system. Kundane våre har også blitt meir årvakne når det kjem til svindel, noko som har bidrege til å forhindre tap. Vi jobbar kontinuerleg med å forbetre våre rutinar og system i takt med utviklinga og nye svindelmetodar.

Framover er det venta at svindelmetodane vil fortsette å utvikle seg, og det digitale trusselbildet vil truleg forbli høgt. Bankane må difor fortsette å investere i teknologi og samarbeid for å styrke motstandsdyktigheita mot svindel og cyberangrep. Samarbeid og informasjonsutveksling mellom finansføretaka vil vere viktig for å heve kunnskapen om det aktuelle trussel- og risikobildet, og for å reagere raskt og effektivt på nye truslar.

Kvitvasking og terrorfinansiering er på lik linje med svindel eit samfunnsproblem der banken har som mål å avdekke, hindre og rapportere aktivitet av denne typen. Dette er eit viktig og høgt prioritert område. Arbeidsinnsatsen er organisert og prioritert etter ei risikovurdering med utgangspunkt i eigen bank. Alle tilsette får opplæring i antikvitvasking- og terrorfinansieringsarbeid samt relevant rutinar og arbeidsoppgåver.

Likestilling og inkluderande arbeidsliv

Luster Sparebank er oppteken av at tilsette og tillitsvalde i banken har stillingar og verv etter kompetanse. Ut frå eit likestillingsperspektiv har banken prøvd på best mogeleg måte å legge tilhøva til rette både for kvinner og menn.

Funksjon	Kvinner	Menn
Generalforsamling	63 %	37 %
Styret	56 %	44 %
Tilsette	46 %	54 %

Banken skal ta vare på dei tilsette og vere ein inkluderande arbeidsplass som fremjar likestilling. Det er eige verneombod i banken, og banken er registrert som IA-bedrift.

Banken og digitale løysingar

Luster Sparebank sitt største konkurransefortrinn er å kombinere gode digitale sjølvbeteningsverktøy med personleg sørvis. Banken skal og ta del i ny tilgjengeleg teknologi for bransjen. Dette er nedfelt i banken sin strategi.

Med bærbart utstyr og sikre kommunikasjonsløysingar kan tilsette i praksis utføre arbeidet sitt frå kor som helst. Hovudregelen er framleis at tilsette er til stades i banken sine lokalar. Teams-møter er den nye normalen og reiser for å delta på møter, kurs eller andre samlingar, er redusert. Dette sparar både tid, kostnadar og miljøet.

Banken skal ha gode og oppdaterte sjølvbetente kundeløysingar samstundes som me skal vere lett tilgjengelege for personleg sørvis. Mobil- og nettbank gir kundane enkel tilgang til meir enn berre kontoar og lån. Me har integrasjonar med produktselskap innan fond- og aksjesparing og forsikring. Kunden sin personlege rådgjevar og banken sitt kundesenter kan nås via sikker kommunikasjon frå både mobil- og nettbanken. Luster Sparebank støttar dei aller fleste betalingsmetodane, og betalingskort kan leggst til og nyttast i digitale lommebøker som Vipps, Google Pay®, Apple Pay®, Garmin Pay® og Fitbit Pay® for bruk både på telefon og smartklokker.

Føretaksstyring og organisering

Luster Sparebank sitt føremål går fram av banken sine vedtekter. Banken skal utføre forretningar og tenester som det er vanleg eller naturleg at sparebankar kan utføre i samsvar med den til ei kvar tid gjeldande lovgjeving og dei til ei kvar tid gjevne konsesjonar.

Det øvste styringsorganet i Luster Sparebank er generalforsamlinga. Generalforsamlinga er sett saman av 12 medlemmar. Seks medlemmar vert valde av og blant innskytarane, tre medlemmar vert valde av Luster kommune, og tre medlemmar vert valde av og blant dei tilsette. Medlemmane vert valde for fire år om gongen.

Generalforsamlinga fastset banken sin årsrekneskap og vel medlemmar og varamedlemmar til banken sitt styre. Generalforsamlinga vel også ei valnemnd som skal førebu valet av medlemmar til banken sitt styre. Generalforsamlinga vedtek retningslinjer for valnemnda, fastset godtgjersle til banken sine tillitsvalde og revisor, og vel revisor eller revisjonsfirma. Vidare skal generalforsamlinga handsama andre saker som etter lov eller vedtekter høyrer inn under denne.

Styret er på fem medlemmar der fire er vald av generalforsamlinga og ein er vald av og blant dei tilsette i banken. For styremedlemmar vald av generalforsamlinga skal det verta vald to varamedlemmar, og for dei tilsette sin representant vert det av og blant dei tilsette vald eitt varamedlem. Styremedlemmar og varamedlemmar vert valde for to år.

Styret skal syta for forsvarleg organisering av føretaket, sjå til at organisering av verksemda og etablering av forsvarlege styrings- og kontrollsystem vert etterlevd, og elles fylgja dei til ei kvar tid gjeldande lover, reglar og retningslinjer. Det er etablert eigen instruks for styrearbeidet. Styret har vedteke ein overordna strategi for banken med sentrale måltal, i tillegg til sentrale styringsdokument for ulike risiko- og forretningsområder.

Banken har teikna ansvarsforsikring, som også gjeld for styret, og som omfattar mogleg erstatningskrav knytt til styret og administrasjonen sitt arbeid.

Styret får ikkje godtgjersle utover godkjend honorar. Honorara er ikkje resultatavhengig. Banken har ikkje noko opsjonsordning. Det samla styret i banken er banken sitt revisjonsutval og banken sitt risikoutval.

Banken har i høve krava i finansføretakslova ein eigen risiko- og compliancefunksjon, som ikkje skal delta i risikotaking i banken, er uavhengig av banken sin administrasjon og rapportera direkte til banken sitt styre. I samsvar med krava i kvitvaskingslova har banken ein person i leiinga som innehar rolla som kvitvaskingsansvarleg.

Revisor vert vald av generalforsamlinga. Revisor gjev sine merknader og meldingar gjennom styret til generalforsamlinga. Revisor har årleg gjennomgang med styret og revisjonsutvalet om banken sitt interne kontrollarbeid, og deltek i møter med revisjonsutvalet.

Styret tilset banksjef, og fastset denne si godtgjersle/løn. Banksjefen (administrerande direktør) har den daglege leiinga av bankverksemda i samsvar med lovgjeving, vedtekter og dei retningslinjer og pålegg som styret gjev. Banksjef har fullmakt til å avgjera alle vanlege bankforretningar etter retningslinjer som styret dreg opp. Banksjef skal førebu alle styresaker og pliktar å retta seg etter dei vedtak styret har gjort, og konferera med styret i viktige saker. Instruks for banksjef vert fastsett av styret.

Risikostyring, internkontroll og compliance

Risikostyring, internkontroll og compliance er prioriterte områder for banken. Overordna rammer for banken sin risikoeksponering og styring blir årleg vurdert og fastsett gjennom banken sine styrande dokument, og blir følgde opp gjennom regelmessig rapportering til styret, årleg budsjettering og gjennom banken sin kvalitetssikring. Styret har behandla den årlege internkontrollrapporten og kan stadfeste at den, etter styret si meining, er gjennomført og dokumentert i samsvar med CRR/CRD IV-forskrifta.

Styret har gjennomgått og vurdert banken sin risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP). ICAAP er integrert som ein del av styret og leiinga sine rutinar for overordna styring og kontroll. Styret meiner at banken har tilpassa seg regelverket på ein god måte ut frå banken sin storleik og risikoprofil.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at ein kunde eller motpart ikkje kan gjere opp sine forpliktingar ovanfor banken. Risikoen relaterer seg i hovudsak til utlån og garantiar ovanfor kundar. Styret vurderer kredittrisiko til å vere låg for lån til personmarknaden, men noko høgare på utlån til bedriftsmarknaden. Av samla utlån er 73,35 prosent til personmarknaden og 26,65 prosent til bedriftsmarknad og det offentlege.

Styret vurderer utlåna som godt sikra. Banken har få store engasjement til bedriftsmarknaden. Misleghald og tapsutsette person- og næringslivslån er redusert i høve til fjoråret.

Det er utarbeida strategi for kredittrisiko, samt kredittpolicy og kreditthandbok. For å halde oversikt over risikoeksponeringa til banken har styret fastsett fleire rammer og måltal som vert rapportert regelmessig til styret. Rapporteringa viser mellom anna porteføljeutvikling, store engasjement, engasjement fordelt på risikoklasse, utsette og misleghaldne engasjement. For utlån til privatmarknaden vert det i tillegg rapportert status for etterleving av utlånsforskrifta.

Samla tapsnedskrivningar på kr 30,2 millionar er etter styret si vurdering tilstrekkeleg til å dekke banken sin kredittrisiko på utlån. Banken har ei langsiktig målsetjing at tapsnedskrivning i prosent av brutto utlån på eigen balanse ikkje skal vere over 0,5 prosent.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko oppstår som følge av opne posisjonar i valuta-, rente- og eigenkapitalinstrument. Risikoen er knytt til tap som følge av svingingar i marknadsprisar og kursar. Styret har utarbeida strategi for marknadsrisiko som fastset styringsmål og risikotoleranse for banken sin marknadsrisiko.

Renterisiko

Renterisiko vert målt som avvik i rentebindingstid mellom utlån, renteberande verdipapir, innskot og marknadsrisiko. Udekka renterisiko inneber ein risiko som banken ikkje vil kunna ta betalt for i form av avkastning. Renterisikoen skal vera så låg som mogeleg, men samstundes verta vegen opp mot kostnadane ved full rentesikring.

I henhold til EBA sine retningslinjer for styring av renterisiko i bankporteføljen (GL 2022/14), ref. rundskriv 3/2022, måler banken effekt av endringar i renter både som eit verditap - effekt på økonomisk verdi av eigenkapitalen (EVE) og som ein endring i innteningseffekt på netto renteinntekter dei neste 12 månadane (NII). Samla maksimale ramme

for renterisiko vert sett til inntil kr. 5,5 mill. Pr 31.12.2024 er banken sin renterisiko målt ved NII kr 1,9 millionar og tilsvarande målt ved EVE kr 5,4 millionar. Dette er innafor banken si ramme for renterisiko.

Banken har ved utgangen av 2024 lånt ut kr 70,9 millionar i fastrentelån mot kr 77,8 millionar i 2023. Gjennomsnittleg bindingstid for fastrentelån er på 2,1 år. På innlånssida har banken kr 402,2 millionar i innskot med rentebinding frå kundar og kr 291,3 millionar i innlån og utferda obligasjonslån med kvartalsvise renteendringar.

Styret vurderer at banken er lite eksponert for renterisiko.

Aksjerisiko

Banken har òg risiko knytt til aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis. Papira har god spreining og volumet er delt på fleire sektorar. Dei største sektorane er bankar, andre finansinstitusjonar og kraft. Styret får månadlege rapportar om beholdning og avkastning på verdipapira.

Valutarisiko

Banken har for tida ikkje valutarisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert som risikoen for at banken ikkje er i stand til å innfri forpliktingar og/eller evne til å finansiere auke i eigendelar, utan at det oppstår vesentleg auke i kostnader i form at prisfall på eigendelar som må realiserast, eller i form av auka finansieringskostnader.

Banken si utlånsportefølje har lang løpetid, medan størstedelen av banken sine innskot ikkje har oppseiingstid. Dette medfører likviditetsrisiko. Då innskota er fordelt på mange uavhengige innskytarar, er risikoen mindre for at ein stor del av innskota skal bli tatt ut samtidig.

Luster Sparebank har etablert lånerammer i norske finansinstitusjonar, samt fleire konkrete rammer på likviditetsområdet. Banken har unytta trekkrettar i andre finansinstitusjonar på kr. 70 millionar. Banken har ein tilfredsstillande forfallsstruktur på lån utferda i finansmarknaden. Banken har pr. 31.12.2024 ein LCR på 282 prosent og ein NSFR på 141 prosent. Som ein del av banken sin likviditetsstrategi skal innskot utgjere minimum 80 prosent av brutto utlån. Per 31.12.2024 var innskotsdekninga 94,39 prosent (91,6 prosent i 2023). Inkluderer ein utlån i Verd Boligkreditt er innskotsdekninga 76,06 prosent (75,7 prosent i 2023).

Det blir lagt til grunn i banken sin likviditetsstrategi at det til ei kvar tid skal vera klargjort lån tilsvarande minst kr 100 millionar som kan verta overførte til Verd Boligkreditt.

Det er utarbeida eigen strategi for likviditetsrisiko med beredskapsplan. I tillegg skisserer banken sin gjenopprettingsplan ulike tiltak for å gjenopprette banken sin likviditetssituasjon ved ei likviditetskrise. Det vert utarbeida kvartalsvise risikorapportar med status for risikoområdet.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan definerast som risikoen for tap som skuldast utilstrekkeleg eller sviktande interne prosessar, svikt hjå menneske og i system eller eksterne hendingar.

Styret har utarbeida strategi for operasjonell risiko. Ein vesentleg del av den operasjonelle risikoen i banken er knytt til bruk av IKT. Banken nyttar Tietoenvry som IT-leverandør. Gjennom Lokalbanksamarbeidet vert det kontinuerleg

jobba med utvikling av kontinuitetsløysingar og katastrofeberedskap, som er viktige for å sikre stabilitet og tilgjengelegheit.

Det vert samstundes jobba internt med å sikre tilstrekkeleg kompetanse for å redusere den operasjonelle risikoen. Banken sine sikkerheitssystem er omfattande og vert vedlikehaldne og testa periodisk. Styret vurderer den operasjonelle risikoen som tilfredsstillande.

Samarbeidspartnarar

Luster Sparebank er ein sjølvstendig og frittståande sparebank. For å styrka tenestetilbodet til kundane og støtta opp under drifta av banken, har ein likevel knytt til seg samarbeidspartnarar innan ei rekkje ulike område.

Lokalbanksamarbeidet

Lokalbanksamarbeidet vart oppretta i 2024 etter at LOKALBANK-alliansen og De Samarbeidende Sparebankene (DSS) vart samde om å slå seg saman. Samanslåinga vart gjennomført ved at DSS AS og LB Selskapet AS fusjonerte til LB Selskapet AS. Samarbeidet består av 16 frittståande og lokale sparebankar i Norge. Bankane i samarbeidet består per 31.12.2024 av: Luster Sparebank, Voss Sparebank, Flekkefjord Sparebank, Søgne & Greipstad Sparebank, Spareskillingsbanken, Lillesands Sparebank, Aasen Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Drangedal Sparebank, Nidaros Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebank 68° Nord, Sparebanken DIN Telemark, Stadsbygd Sparebank, Tolga – Os Sparebank, og Ørland Sparebank.

Lokalbanksamarbeidet har som målsetnad å vera det føretrekte samarbeidet for sjølvstendige lokalbankar. Føremålet er å styrke konkurransekrafta og sikra langsiktig sjølvstende hjå medlemsbankane. Sentralt for å oppnå dette er tilgang til og realisering av stordriftsfordelar, tilgang på kompetanse, effektivisering og standardisering på tvers av medlemsbankane, og tilgang til relevante produkt.

LB Selskapet AS

Bankane i den gamle LOKALBANK-alliansen stifta LB Selskapet AS i 2019. Selskapet er bankane i Lokalbanksamarbeidet sitt verktøy for å realisere dei strategiske føringane for samarbeidet. Selskapet leverer tenester til bankane i Lokalbanksamarbeidet gjennom eigne oppdragsavtalar. Medlemsbankane i Lokalbanksamarbeidet har lik eigardel i LB Selskapet AS. Per 31.12.2024 hadde LB Selskapet AS 41 medarbeidarar (38,9 årsverk).

Frendegruppen

Frendegruppen vart etablert av bankane i Lokalbanksamarbeidet, Sparebanken Vest, Sparebanken Sør, Sparebanken Øst og Varig i 2024. Frendegruppen skal bidra til å ytterlegare å styrke konkurransekrafta og forhandlingsposisjonen til medlemsbankane. Gruppa skal koordinere og utvikle samarbeidet mellom medlemmane, representera bankane på utvalde område og synleggjere samarbeidet som eit attraktivt alternativ til tett integrerte alliansar. Gruppa skal vera ein paraplyorganisasjon utan mål om eige overskot, og der det er medlemmane sjølve som har direkte og valfritt eigarskap til produktselskapa ein samarbeidar om.

Frende Forsikring AS – Frende Holding AS

Luster Sparebank gjekk i 2007 inn på eigarsida i forsikringsselskapet Frende Forsikring. Frende Holding, som er eigar av dei to selskapa Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS, har i dag 22 eigarar og distributørar av forsikringsprodukt. Frende har avtale om formidling av pensjonssparing og pensjonsforsikring for bedrifter gjennom Nordea Liv AS. For banken betyr dette at me via Frende kan tilby eit totalt forsikringsprodukt med både liv- og

skadeforsikring og pensjonssparing. Banken har brukt ressursar på forsikringssatsinga, og det er gledeleg å sjå at det har gjeve resultat.

Norne Securities AS

Luster Sparebank er eigar i verdipapirføretaket Norne. Via Norne kan Luster Sparebank tilby kundar som ynskjer å handle fond eller enkeltaksjar eit svært godt handels- og porteføljesystem. Her ligg og sals- og kjøpsrettleiingar med utfyllande kommentarar.

Verd Boligkreditt AS

Luster Sparebank eig saman med 17 andre bankar bustadkredittføretaket Verd Boligkreditt AS. Verd Boligkreditt AS har konsesjon som kredittføretak med rett til å utferda obligasjonar med fortrinnsrett. Overføring av utlån frå banken til Verd, som igjen utferdar obligasjonar med fortrinnsrett, er med på å sikre banken tilgang til gunstig finansiering.

Brage Finans AS

Brage Finans er eit frittståande finansieringsselskap med hovudvekt på billån til privatmarknaden og leasing til bedriftsmarknaden. Selskapet vart etablert i 2010 av Luster Sparebank saman med mellom anna DSS-bankane, Fana Sparebank og Sparebanken Vest. Gjennom Brage Finans AS kan me tilby gode løysingar for denne typen finansiering, mellom anna sjølvbeteningsløyser for billån på nettsidene våre.

Eiendoms kreditt AS

Luster Sparebank er eigar i Eiendoms kreditt AS som held til i Bergen. Eiendoms kreditt AS er ein aktuell partner for banken i samband med finansiering av større kredittengasjement. Datterselskapet Kredittforeningen for Sparebanker vert nytta i samband med innlån av midlar.

Balder Betaling AS

Luster Sparebank er saman med 21 andre bankar eigarar av Balder Betaling AS. Selskapet forvaltar bankane sin eigarskap i Vipps, BankID og BankAxept. Vipps slo seg i 2022 saman med danske MobilePay og danna selskapet Vipps MobilePay AS. Dei tidlegare aksjonærane i Vipps eig 72,2 % av det nye selskapet gjennom selskapet Vipps Holding AS. I samband med fusjonen vart Bank ID og BankAxept skilt ut som eit eige selskap som er 100 prosent eigd av aksjonærane i Vipps Holding AS.

Finans Norge og Sparebankforeningen

Finans Norge representerer heile finansnæringa i Noreg og tek vare på både det næringspolitiske og arbeidsgjevaremessige samarbeidet. Finans Norge vart frå 1. januar 2023 ein eigen landsforeining i NHO.

Sparebankforeningen utviklar og styrkar norske sparebankar og sparebankstiftingar gjennom næringspolitisk arbeid og tett samarbeid med Finans Norge. Finans Norge tek i vare hovudparten av Sparebankforeningen sine arbeidsoppgåver.

Personale – arbeidsmiljø

Ved utgangen av 2024 hadde banken 26 fast tilsette medarbeidarar og ein tilsett i eitt årsengasjement. Av dei fast tilsette var 6 deltidstilsette. Ein tilsett gjekk av med pensjon i 2024 og ein tilsett sa opp stillinga si. Banken hadde også ein lærling i salsfaget som tok fagbrev i juni. Lærlingen gjekk hausten 2024 vidare på studiar. Me har fått to nye fast

tilsette i same periode, og tilsett ein person i eit engasjement som strekk seg over eitt år. I tillegg er det tilsett ein ny rådgjevar som startar 03.02.25. Gjennomsnittsalderen for banken sine tilsette i 2024 var 47 år og gjennomsnittleg tilsetjingstid var 14 år. Det var 25 årsverk tilsett i banken per 31.12.24 (23,28 i 2023).

Det er stor konkurranse og høg endringstakt i banknæringa. Dette gjer at endringar er ein del av kvardagen for dei tilsette. Me jobbar vidare med at den enkelte kundesrådgjevar skal ha kunnskap om alle produkt banken tilbyr, og at kunden skal kunne forhalde seg til ein fast kundesrådgjevar.

Banken ser det som viktig at dei tilsette held seg i god fysisk form og har gjeve støtte til tilsette som nyttar treningssenter. Ein har også i 2024 hatt sjølvregistrering av trim under mottoet «Ut på tur der du bur». Banken er og med på opplegget «prosjekt sjukefråver» ved Luster Treningssenter. Fleire av dei tilsette har i løpet av året nytta seg av tilbodet og tilbagemeldingane er gode.

Korttidssjukefråveret var på 1,78 prosent i 2024 (2,4 prosent i 2023) og langtidssjukefråveret var på 0,47 prosent (2,33 prosent i 2023). Samla sjukefråver i 2024 har vore 2,25 prosent (4,73 prosent i 2023).

Luster Sparebank følgjer Hovudavtalen og Sentralavtalen som er utarbeida mellom Finans Norge (arbeidsgjevarorganisasjon) og Finansforbundet (arbeidstakarorganisasjon). I tillegg har me personalhandbok, HMS-handbok og eigen bedriftsavtale og velferdsreglement som er utarbeidd mellom leiing og tillitsvalde.

Banken er ei IA-verksemd (IA = inkluderande arbeidsliv). Luster Sparebank har utarbeidd eigne mål og rutinar i samsvar med IA-avtalen. Banken er medlem av, og kjøper tenester av bedriftshelsetenesta Bedriftshelse 1. Tillitsvalde, verneombod og leiinga i banken prioriterer korleis banken skal nytte ressursane som er tilgjengelege i bedriftshelsetenesta. Bedriftshelsetenesta utførte i desember 2024 ei arbeidsmiljøundersøking, som kom ut med eit framifrå resultat. Me er stolte av at Luster Sparebank er ein god arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø. Administrasjonen har eit godt samarbeid med dei tillitsvalde i Luster Sparebank.

Den tradisjonelle familieturen i 2024 gjekk til Dr. Holms på Geilo. Det var god oppslutnad rundt turen, og både små og store kosa seg i flotte omgjevnader.

Kompetanseutvikling

Luster Sparebank sin viktigaste ressurs er medarbeidarane sin kompetanse. Kompetansen er avgjerande både for å avdekke og dekke behovet til kundane våre, samt for å sikre god verksemdsstyring.

Luster Sparebank har eigen utdanningsavtale og legg tilhøva til rette for tilleggsutdanning. Ved å ha god og oppdatert bankfagleg kompetanse kan banken yte kundane best mogleg rådgjeving og service. Administrasjonen og tillitsvalde er i tillegg einige om ein eigen kompetanseavtale.

I 2024 vart ein ny tilsett autorisert som kredittrådgjevar. Dette er eit utdanningsløp gjennom FinAut (Finansnæringens autorisasjonsordninger) og det er eit krav å vere autorisert for å drive sjølvstendig kredittrådgjeving. Autorisasjonen krev eitt års arbeidspraksis, fleire teoretiske eksamenar og ein praktisk eksamen. I 2025 er det planlagt autorisering av ytterlegare to tilsette innan kreditt, fire tilsette innan forsikring og ein tilsett innan sparing.

Luster Sparebank er oppteken av at tilsette og tillitsvalde i banken har stillingar og verv etter kompetanse.

Styret sitt arbeid

Banken sitt styre har fem medlemmar. Banksjef deltek på styremøta, men er ikkje medlem av styret. Styret har i 2024 hatt 12 styremøte. Styremøta skjer etter fast årsplan. Styret evaluerer årleg si samansetjing og arbeidsform, og følgjer kontinuerleg opp vedtekne planar og budsjett. Styret er revisjon-/og risikoutval. I 2024 har styret lagt særskilt vekt på arbeidet med antikvitvask og svindel, utkontakteringar, rekneskap, internkontroll og risikostyring samt oppfølging av likviditet-, marknads-, kreditt- og operasjonell risiko.

Utsiktene framover

Sparebankane i Noreg har lange og stolte tradisjonar som tilbydarar av finansielle tenester til personar og bedrifter landet rundt. I 2022 var det 200 år sidan den første sparebanken i Noreg vart etablert. I 2023 var det 175 år sidan Hafslo Sparebank vart etablert. Hafslo Sparebank danna for 50 år sidan saman med Jostedal Sparebank og Luster Sparebank den Luster Sparebank ein i dag kjenner. Sparebankmodellen har stått seg godt både i Noreg og Luster desse åra, trass store endringar i både samfunnet, økonomien og bankbransjen. Gjennom lokalt forankra eigarskap, gode tenestetilbod og bidrag til økonomisk tryggleik har sparebankane bidrege positivt til nærings- og samfunnsutvikling både lokalt og nasjonalt. Samanlikna med tidlegare er Luster Sparebank i dag ein bank med og for kundar over heile landet.

Det økonomiske resultatet syner at banken sin forretningsmodell og løysingsforslag til kundane står seg godt også i 2024. Banken lever godt som sjølvstendig og frittstående sparebank i samarbeid med andre sparebankar. Luster Sparebank var fram til 2024 ein del av Dei Samarbeidande Sparebankane (DSS). For å styrke samarbeidet slo bankane i DSS seg i 2024 saman med bankane som utgjorde LOKALBANK-alliansen og danna det nye Lokalbanksamarbeidet. Det nye samarbeidet består av 16 sjølvstendige sparebankar frå heile landet. Gjennom samarbeidet får banken tilgang til eit meir robust samarbeidsalternativ samanlikna med tidlegare, med større moglegheiter for å hente stordriftsfordelar gjennom samarbeid med andre, samstundes som ein framleis bevarer sjølvstende, sjølvråderett og den lokale profilen. Gjennom produkselskapa banken er medeigar i og distributør for får også kundane eit utvida tilbod av finansielle tenester frå den lokale sparebanken, i tillegg til at banken får fleire bein å stå på gjennom inntekter frå desse. Vidare vekst og lønnsemd er viktig for å kunne hente ut auka stordriftsfordelar i ein bransje prega av store strukturelle endringar, og for å kunne yte lån til fleire kundar og såleis bidra til vidare vekst og utvikling i lokalsamfunna.

Arbeidet med å kjempe mot kvitvasking, svindel og anna økonomisk kriminalitet er viktigare enn nokon gong. Arbeidet med dette har høg prioritet i banken. Prinsippet om å kjenne sin kunde står først, anten kunden nyttar digitale tenester, eller kjem innom banken. Sjølv om rådgjevinga i større grad skjer digitalt, skal kombinasjonen av gode digitale løysingar med god personleg rådgjeving og oppfølging vere banken sitt største konkurransefortrinn også frametter. Banken er tilgjengelege for kundane våre og alle skal oppleve banken som ein god støttespelar.

Dei viktigaste verdiane våre er personleg, ansvarleg og kompetent. Ut frå verdien ansvarleg har banken definert strategi for berekraft. Med banken sin berekraftstrategi ynskjer banken å etablere produkt som skal bidra til at banken sine kundar kan ta berekraftige val og realisere berekraftige investeringar. Arbeidet med berekraft er og viktig for å ha kontroll på risikoen som ligg klimaendringar og omstillinga til eit samfunn med lågare utslepp.

Luster Sparebank vil framleis vere ein pådrivar for levande lokalsamfunn gjennom mellom anna sponsoravtalar og gåvetildelingar, og eit godt samarbeid med andre lokale aktørar. Ein anna viktig del av levande lokalsamfunn er eit velfungerande næringsliv, noko banken ynskjer å leggja til rette for.

Dei økonomiske utsiktene frametter er usikre. Internasjonal uro, krig i våre nærområde og utsikter til mindre frihandel påverkar både norsk og internasjonal økonomi. Den innstrammande pengepolitikken dei siste åra, har ført til fall i prisveksten. Internasjonalt har fleire sentralbankar allereie kutta styringsrentene, og det er venta at også styringsrenta i Norge vil verta redusert i 2025. Det er likevel framleis uvisse knytt til vidare utvikling i rentenivå og økonomisk aktivitet. Perioden med eit høgare rentenivå og fallande aktivitetsnivå i enkelt næringar har så langt ikkje hatt negativ innverknad på kredittkvaliteten i banken sin utlånsportefølje. Det vert viktig å halde fram det gode arbeidet med overvaking og oppfølging av kreditt risikoen i utlånsporteføljen også frametter.

Kredittveksten i norsk økonomi er låg, og det er sterk konkurranse mellom bankane. Det er gledeleg å registrera at banken sitt løysingsforslag til kundane står seg godt gjennom god kunde- og utlånsvekst, samstundes som banken leverer eit godt økonomisk resultat. Med kunden i fokus og god kontroll på kostnadane skal banken framleis vere ein føretrekt leverandør av finansielle tenester. Luster Sparebank skal vere ein god og løysingsorientert medspelar som bidreg til at både eksisterande og nye kundar kjenner økonomisk tryggleik og kan realisere sine draumar i tråd med banken sin visjon - «Saman når me måla dine!».

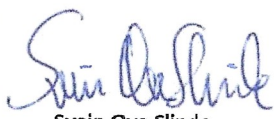
Takk til kundar, tillitsvalde og tilsette

Med dette takkar me kundane og bygdefolket for svært god oppslutnad om Luster Sparebank. Me rettar og ei varm takk til alle tillitsvalde for innsatsen, og ikkje minst dei tilsette for stor innsats og godt samarbeid i året som har gått. Luster Sparebank er ein solid bank, og med kompetente og serviceinnstilte medarbeidarar er me godt rusta til å møte framtidige utfordringar og kundane våre sine behov.

Luster Sparebank ser fram til stort engasjement og godt samarbeid i 2025 til beste for kundane og interessegruppene elles.

Gaupne 31.12.24 / 21.03.2025

STYRET FOR LUSTER SPAREBANK

Svein Ove Slinde

Leiar

Thomas Dalsøren

Tilsettrepresentant

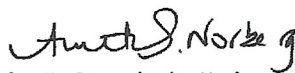

Siri Johanne Solberg Dalehaug

Ove Nyland

Nestleiar

Anette Stegegjerdet Norberg

Jermund Lien Molland

Banksjef

Resultatrekneskap

(NOK 1 000)

	Notar	31.12.2024	31.12.2023
Renteinntekter og liknande inntekter	6, 7	253.502	202.657
Rentekostnader og liknande kostnader	6, 7	135.033	100.515
Netto renteinntekter	6, 7	118.468	102.142
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	8	16.708	15.943
Provisjonskostnader og kostnader ved banktenester	8	2.231	2.097
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrument		6.566	6.532
Netto verdiendring og vinst/tap på valuta og finansielle instrument	8	21.830	23.196
Andre driftsinntekter	8	214	111
Løn og andre personalkostnader	9, 10, 11	26.529	24.044
Andre driftskostnader	12, 13, 14	30.706	25.986
Av-/nedskrivningar, verdiendringar og vinst/tap på ikkje-finansielle eigendeler	15	562	640
Kredittap på utlån, garantier mv. og renteberande verdipapir	16, 17, 18, 19,20	3.923	6.040
Resultat før skatt		99.836	89.117
Skatt på resultat	21	21.035	20.378
Resultat etter skatt		78.801	68.739
Resultat før andre inntekter og kostnader		78.801	68.739
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringar knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	11	-1.972	885
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke kan bli omklassifisert til resultatet	21	493	-221
Andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet			
Øvrige andre inntekter og kostnader	19	281	641
Skatt på andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet	21	-70	-160
Sum andre inntekter og kostnader		-1.268	1.145
Totalresultat for rekneskapsåret		77.532	69.884

Balanse

(NOK 1.000)

	Notar	31.12.2024	31.12.2023
E I G E N D E L E R			
Kontantar og kontantekvivalentar	22,23,24,25	79.072	74.405
Utlån og fordringar på kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	22,23,24,25	291.503	242.167
Utlån til og fordringar på kundar			
Utlån og fordringar på kundar til verkeleg verdi		2.857.721	2.655.441
Utlån og fordringar på kundar til amortisert kost		1.012.666	995.705
	3,16,17,18,19,10,20		
Sum utlån til og fordringar på kundar	22,23,24,25,29	3.870.387	3.651.146
Renteberende verdipapir			
Renteberande verdipapir til verkeleg verdi	22,23,24,25,30	345.394	319.751
Sum renteberende verdipapir		345.394	319.751
Aksjar og andre eigenkapitalinstrument	22,23,24,25,30	194.100	173.827
Varige driftsmidler			
Eigendom nytta av eigar	15	5.059	5.308
Andre varige driftsmidler	15	1.387	1.700
Sum varige driftsmidler	15	6.446	7.008
Andre eigendeler			
Eigendeler ved utsatt skatt	21	3.702	3.876
Andre eigendeler	11,31	18.703	18.178
Sum andre eigendeler		22.405	22.054
SUM EIGENDELER		4.809.309	4.490.358

Balanse

GJELD OG EGENKAPITAL

Noter 31.12.2024 31.12.2023

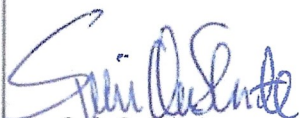
GJELD

Innlån fra kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	22,23,24,25,32	80.256	146.424
Innskot og andre innlån fra kundar	22,23,24,25,33	3.678.990	3.372.976
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	22,23,24,25,34	211.048	210.952
Anna gjeld	35	17.472	15.906
Avsetningar			
Pensjonsforpliktingar	11	14.569	11.768
Forpliktingar ved skatt			
Forpliktingar ved periodeskatt	21	20.438	19.590
Forpliktingar ved utsatt skatt	21		0
Avsetningar på garantier og unytta rammekredittar	16,17,18,19	1.319	1.114
Avsetningar		36.326	32.472
SUM GJELD		4.024.092	3.778.730

EGENKAPITAL

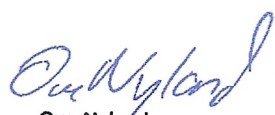
Opptent egenkapital			
Fond for urealiserte gevinstar		63.270	48.875
Sparebankens fond		694.046	638.409
Gåvefond		27.901	24.344
Sum opptent egenkapital		785.217	711.628
SUM EGENKAPITAL		785.217	711.628
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		4.809.309	4.490.358

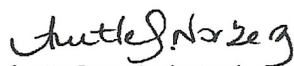
Gaupne 31.12.24 / 21.03.2025

Svein Ove Slinde
Leiar

Thomas Dalsøren
Tilsettrepresentant

Siri Johanne Solberg Dalehaug

Ove Nyland
Nestleiar

Anette Stegegjerdet Norberg

Jermund Lien Molland
Banksjef

Endring i egenkapital

(NOK 1 000)	Fond for urealiserte gevinster	Bankens fond	Gavefond	Sum egen- kapital
Eigenkapital pr. 31.12.2020	38.854	503.617	23.681	566.152
Resultat før andre inntekter og kostnader	-440	41.287	0	40.847
Andre inntekter og kostnader	0	-816	0	-816
Avsetnad til gåver	0	-3.500	3.500	0
Gåver utdelt av styret i 2021	0	0	-4.172	-4.172
Eigenkapital pr. 31.12.2021	38.414	540.589	23.009	602.012
Resultat før andre inntekter og kostnader	4.299	41.633	0	45.932
Poster ført over andre inntekter og kostnader	0	1.965	0	1.965
Avsetnad til gåver	0	-4.000	4.000	0
Gåver utdelt av styret i 2022	0	0	-3.294	-3.294
Eigenkapital pr. 31.12.2022	42.713	580.187	23.715	646.615
Resultat før andre inntekter og kostnader	6.162	62.577	0	68.739
Poster ført over andre inntekter og kostnader	0	1.145	0	1.145
Avsetnad til gåver	0	-5.500	5.500	0
Gåver utdelt av styret i 2023	0	0	-4.871	-4.871
Eigenkapital pr. 31.12.2023	48.875	638.409	24.344	711.628
Resultat før andre inntekter og kostnader	14.395	64.405	0	78.800
Poster ført over andre inntekter og kostnader	0	-1.268	0	-1.268
Avsetnad til gåver	0	-7.500	7.500	0
Gåver utdelt av styret i 2024	0	0	-3.942	-3.942
Eigenkapital pr. 31.12.2024	63.270	694.046	27.901	785.217

Kontantstraumsoppstilling

	2024	2023
Renteinnbetalinger frå utlån til kundar	228.478	184.649
Inn/utbetalinger på utlån til kundar	-221.907	-115.637
Renteutbetalinger på innskudd frå kundar	-109.194	-75.687
Inn/utbetalinger på innskot frå kundar	301.062	118.640
Netto rentebetalinger på lån/innskot frå kredittinstitusjonar og sentralbank	14.780	11.176
Netto inn-/utbetaling av lån/innskot til/frå kredittinstitusjonar	-17.000	0
Renteinnbetalinger på sertifikat, obligasjonar og rentefond tilknytta likviditetstyring	8.259	17.761
Kjøp og sal av sertifikat, obligasjonar og rentefond tilknytta likviditetsstyring	-25.062	-18.675
Andre innbetalinger	17.400	20.869
Driftsutbetalinger	-63.362	-50.706
Betalte skattar i perioden	-19.590	-12.206
Betalte gåver	-2.017	-2.946
Netto likviditetsendring frå operasjonell aktivitet (A)	111.847	77.238
Kontantstraum frå investeringsaktivitet		
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidlar	0	-134
Kjøp av verdipapir tilknytta investeringsaktivitet	-8.539	-4.242
Sal av verdipapir tilknytt investeringsaktivitet	10.687	3.790
Utbytte frå aksjar	6.566	6.532
Likviditetsendring vedk. investeringar (B)	8.714	5.946
Kontantstraum frå finansieringsaktivitetar		
Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirgjeld	0	0
Utbetalinger ved innfriing av verdipapirgjeld	0	-70.000
Renteutbetalinger og over-/underkurs på verdipapirgjeld	-11.206	-11.748
Nye lån frå kredittinstitusjonar		0
Innbetaling på lån fra kredittinstitusjon	-65.000	0
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjon	-7.453	-6.156
Likviditetsendring vedk. finansiering	-83.659	-87.904
Sum endring likviditet i året (A+B+C)	36.902	-4.720
Likviditetsbeholdning 1.1	236.799	241.519
Likviditetsbeholdning pr 31.12.	273.701	236.799
Likviditetsbeholdningen er samansett slik:		
Kontantar og fordringar på sentralbanken	79.073	74.405
Inneståande på oppgjerskonto i oppgjersbank	99.628	99.394
Tidsinnskot i oppgjersbank	95.000	63.000
Sum likviditetsbeholdning	273.701	236.799
Unytta trekkrettar	70.000	70.000

Kontantstraumoppstilling er sett opp ved å nytte den direkte metode.

Notar

Note 1 Generell informasjon

Luster Sparebank er en sjølvstendig sparebank lokalisert i Luster og med hovudkontor i Gaupne. Banken tilbyr banktenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge.

Årsrekneskapet for 2024 vart godkjent av styret 21. mars 2025.

Note 2 Informasjon om vesentlege rekneskapsprinsipp

Denne noten gir ei oversikt over vesentlege rekneskapsprinsippa nytta ved utarbeiding av rekneskapen. Desse prinsippa blir nytta konsekvent i alle periodar dersom ikkje anna framgår.

2.1 Grunnlag for utarbeiding av årsrekneskapen

Frå 2021 har banken utarbeida årsrekneskap i samsvar med § 1-4, 2. ledd b) i Forskrift om årsrekneskap for bankar, kredittforetak og finansieringsforetak ("Forskriften") gjeldande frå 1.1.2020. For å sette opp rekneskap i samsvar med forskrift må ein nytte estimat. Område der estimat er vesentleg for rekneskapet er drøfta i note 3.

Banken har også valgt, i samsvar med forskrifta § 7-2, å fråvike følgjande notebestemmelser under IFRS:

- 1) IFRS 13. Det blir i staden gitt opplysningar om verkeleg verdi i samsvar med forskrifta § 7-3
- 2) IFRS 15.113-128
- 3) IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147

Banken rekneskapsfører utbytte i samsvar med rekneskapsloven sine bestemmelsar.

2.2 Nye og endra standarder som er teke i bruk av banken i 2024

Ingen nye eller endra standarder er blitt teke i bruk av banken i 2024.

2.3 Vedtekne standardar og fortolkingar som trer i kraft i framtida

Vedtekne standardar og fortolkingar som trer i kraft i framtida er vurdert ikkje å ha vesentleg betyding for banken og blir difor ikkje nærmare omtalt.

2.4 Omrekning av transaksjonar i utenlandsk valuta

Rekneskapen blir presentert i norske kroner (NOK) som er banken sin funksjonelle valuta.

Pengepostar i utanlandsk valuta blir omrekna til kurs på balansedagen. Verdiendringar som følgje av kursendringar mellom transaksjonsdag og balansedag blir resultatført.

2.5 Inntektsføring

Renteinntekter blir inntektsført ved bruk av effektiv rentes metode. Den effektive renta blir fastsett ved diskontering av kontraktsfesta kontantstraumar innanfor forventa løpetid. Kontantstraumane inkluderer etableringsgebyr og eventuell restverdi ved slutten av forventa løpetid. Inntektsføring av renter etter effektiv rentes metode blir nytta for balansepostar som blir vurdert til amortisert kost og til verkeleg verdi med verdiendringar over andre inntekter og kostnader. For renteberande balanseposter som blir vurdert til verkeleg verdi over resultatet, blir den nominelle renta inntektsført løpande, mens verdiendringar blir regnskapsført som "Netto verdiendringar og gevinst/tap på valuta og finansielle instrument". Renteinntekter på engasjement i trinn 3 i tapsmodellen blir berekna som effektiv rente av nedskriven verdi. Bankens inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdiar på engasjement som inngår i trinn 1 og 2. Inntekter frå gebyr og provisjonar knytt til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtenester blir resultatført i den perioden tenesta blir ytt. Utbytte frå aksjeinvesteringar blir resultatført på det tidspunkt utbytte er vedteke på generalforsamlinga.

Sal av lån til Verd Boligkreditt

Verd Boligkreditt AS har inngått forvaltningsavtaler med alle sine eigarbankar om sal av utlån og forvaltninga av desse. Etter avtalen forvaltar bankane selde utlån og opprettheld kundekontakten etter sal. For dette arbeidet mottek bankane vederlag i form av kvartalsvis provisjonsbetalingar. Det ligg føre ein begrensa fortsatt involvering (continuing involvement under IFRS) gjennom en moglegheit for å avrekne tap mot provisjonane. For meir informasjon blir det synt til note 36 Garantiar. Kjøpa blir handsama som kjøp for Verd, og sal frå bankane si side. Utlånene er derfor frårekna frå bankane sine balansar og innrekna i balansen til Verd Boligkreditt.

2.6 Finansielle instrument

Innrekning og frårekning av finansielle instrument

Finansielle eigendeler og forpliktingar blir balanseført på tidspunktet banken blir part i instrumentet sine kontraktsmessige avtalevilkår. Vanlege kjøp og sal av investeringar blir rekneskapsført på avtaletidspunktet. Finansielle eigendeler blir fjerna frå balansen når rett til å ta i mot kontantstraumar frå investeringa fell vekk eller når disse rettane er blitt overført og banken i hovudsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eigarskapet. Finansielle forpliktingar blir frårekna på tidspunktet rettane til dei kontraktsmessige avtalevilkåra er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifisering av finansielle instrument

Finansielle instrument blir ved innrekning første gang klassifisert i ein av følgjande målekategoriar:

Finansielle eigendeler:

- * Finansielle eigendelar målt til amortisert kost
- * Finansielle eigendelar målt til verkeleg verdi med verdiendring over resultatet (FVPL)
- * Finansielle eigendelar målt til verkeleg verdi med verdiendringar over andre inntekter og kostnader (FVOCI)

Finansielle forpliktingar:

- * Finansielle forpliktingar målt til amortisert kost

For finansielle eigendelar blir skilt mellom:

- * Gjeldsinstrument (Lån, obligasjonar og liknande)
- * Derivat
- * Eigenkapitalinstrument (Aksjar og liknande).

Finansielle eigendeler blir klassifisert ut frå ei vurdering av banken sin forretningsmodell for styring av eigendelane og instrumentet sine kontraktsmessige kontantstraumkarakteristikkar.

Finansielle eigendeler med kontraktsfesta kontantstraumar som berre er betaling av rente og hovudstol på gitte datoar og som blir holdt i en forretningsmodell med formål å ta i mot kontraktsmessige kontantstraumar, blir målt til amortisert kost. Finansielle eigendeler med kontraktsfesta kontantstraumar som berre er betaling av rente og hovudstol på gitte datoar og som blir holdt i ein forretningsmodell med formål både å ta i mot kontraktsmessige kontantstraumar og å selje, blir målt til verkeleg verdi med verdiendringar over andre inntekter og kostnader. Renteinntekt, valutaomrekningseffektar og eventuelle nedskrivningar blir presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringar ført over andre inntekter og kostnader blir reklassifisert til resultatet ved sal eller anna avhending av eigendelane.

Tapsnedskrivningar

Etter IFRS 9 blir tapsavsetjingane innrekna basert på forventa kredittap. Den generelle modellen for tapsavsetjingar av finansielle eigendelar i IFRS 9 gjeld for finansielle eigendelar som blir målt til amortisert kost eller til verkeleg verdi

med verdiendringar over andre inntekter og kostnader (FVOCI), og som ikkje hadde inntrufne tap ved første gongs innrekning. I tillegg er lånetilsegn og finansielle garantikontraktar som ikkje blir målt til verkeleg verdi over resultatet omfatta.

Målinga av avsetninga for forventa tap i den generelle modellen er avhengig av om kredittrisikoen har auka vesentleg sidan førstegangsinnrekning. Ved førstegangsinnrekning og når kredittrisikoen ikkje har auka vesentleg etter førstegangsinnrekning, skal det avsettast for 12 månaders forventa tap. 12 månaders forventa tap er det tapet som er forventa å inntreffe over levetida til instrumentet, men som kan knytast til misleghald som inntreff dei neste 12 månadene.

Hvis kredittrisikoen har auka vesentleg etter førstegangsinnrekning, skal det avsettast for forventa tap over heile levetida. Forventa kredittap er berekna basert på noverdien av alle kontantstraumar over gjenværende forventa levetid, dvs. forskjellen mellom dei kontraktsmessige kontantstraumar i henhold til kontrakten og den kontantstraumen som banken forventar å motta, diskontert med effektiv rente på engasjementet.

Uavhengig av dette kan ein gå ut frå at kredittrisiko ikkje har auka vesentleg sidan første gongs innrekning dersom ein vurderer det slik at det finansielle instrumentet har låg kredittrisiko på rapporteringstidspunktet. Banken har difor nytta unntaket om låg kredittrisiko for balansepostane

«Kontantar og kontantekvivalentar» og «Utlån og fordringar på kredittinstitusjonar og finansieringsforetak».

Kontantar og kontantekvivalentar

Balanseposten «Kontantar og kontantekvivalentar» er samansett av kontantar og innskot i Norges Bank. Norges Bank har rating Aaa av Moodys og AAA/A-1+ av S&P. Kredittrisikoen er dermed låg. Banken vurderer det difor slik at det ikkje nødvendig med tapsnedskriving knytt til denne balanseposten.

Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar og finansieringsforetak

Balanseposten «Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar og finansieringsforetak» er fordringar mot norske finansinstitusjonar med god rating. Balanseposten er dermed vurdert til å oppfylle standarden sin presumpsjon om låg kredittrisiko. Banken vurderer det slik at dette vil gi uvesentlege tapsnedskrivingar og det er difor ikkje gjort tapsnedskrivingar knytt til denne posten.

Utlån til og fordringar på kundar

Etter reglane i IFRS 9 har banken nytta tapsgradmetoden for å estimere forventa kreditt-tap. Ved bruk av tapsgradmetoden blir utlånsportefølja delt inn i segment med felles kredittrisikoeigenskapar og forventa tap blir estimert med utgangspunkt i historiske tapstal for dei ulike segmenta.

Banken har delt utlånsporteføljen i følgjande seks segment:

PM - Personmarknad

BM - Bedriftsmarknad andre

BM - Eigedom (kjøp/sal og utleige av eigedom og eigedomsformidling)

BM - Turistnæring (Hotell, servering og anna turistnæring)

BM – Jordbruk

Offentleg - Offentleg og finansiell sektorar

Ved utrekning av tapsgrad for dei ulike segmenta har banken teke utgangspunkt i gjennomsnittleg konstaterte tap dei siste 10 åra.

Tapsgrad er på PM-Personmarknad lagt inn med 0,041 %.

Dette framkjem ved å ta gjennomsnittleg tap på 0,03 % og så legge til 35 % i 2024 på grunn av forventa svak økonomisk utvikling for forbrukarane og stor usikkerheit om rentereduksjonane.

Tapsgrad er på BM bedriftsmarknad andre lagt inn med 1,24 %.

Dette framkjem ved å ta gjennomsnittleg tap på 1,13 % og så legge til 10 % i 2024 på grunn av forventa svak økonomisk utvikling.

Tapsgrad er på BM-Eigedom lagt inn med 0,16 %.

Dette framkjem ved å ta gjennomsnittleg tap på 0,12 % og så legge til 35 % i 2024 på grunn av forventa svak økonomisk utvikling og betydeleg usikkerheit med rentereduksjonar.

Tapsgrad på BM-Turistnæring lagt inn med 0,61 %.

Dette framkjem ved å ta gjennomsnittleg tap på 0,55 % og så legge til 10 % i 2024 på grunn av forventa økonomisk svak utvikling og usikkerheita med rentereduksjonar.

Tapsgrad på BM Jordbruk er lagt inn med 0,05%. Dette framkjem ved å ta gjennomsnittleg tap på 0 % og så legge til 5 % på grunn av usikkerhet i næringa og år rentereduksjon kjem. Tapsgrad er på offentleg/finans lagt inn med 0 % då banken ikkje har hatt tap i dette segmentet.

Kva tapsgrader som skal bli nytta over tidshorisonen i tapsmodellen blir avgjort av banken si leiing ut frå korleis den framtidige makroøkonomiske utvikling på balansedagen blir vurdert. Banken nyttar SSBs prognoser for arbeidsløyse, utlånsrente på rammekredittar, BNP for Fastlands-Norge og endring i bustadprisar som utgangspunkt for leiinga si vurdering av korleis den makroøkonomiske utvikling påverkar modellen.

Banken har komme fram til forventa levetid for segmenta basert på gjennomsnittlege nedbetalingar i utlånsporteføljen i perioden 2016-2024. Nedbetalingar i denne samanheng vil sei avdragsbetalingar, innfriing og refinansiering.

I samsvar med IFRS 9 grupperar banken sine utlån i tre trinn:

Trinn 1:

Dette er startpunktet for alle finansielle eigendelar omfatta av den generelle tapsmodellen. For alle eigendelar som ikkje har vesentlig høgare kredittrisiko enn ved førstegangsregistrering blir det berekna ei tapsavsetjing lik 12 månaders forventa tap. I denne kategorien ligg alle eigendelar som ikkje er overført til trinn 2 eller 3. Bankens inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på låna som inngår i trinnet.

Trinn 2:

Dette trinnet omfattar lån og fordringar som har hatt ei vesentleg auke i kredittrisiko sidan førstegangsinnrekning, men der det ikkje er objektive bevis på tap. For disse eigendelane blir det nedskrive for forventa tap over forventa levetid. Banken har definert at vesentleg auke i kredittrisiko ved utlån til kundar er tilfelle dersom betaling er forsinka med 30 dagar eller meir, og/eller der svekka betjeningsevne blir avdekket i bankens risikomodellar gjennom auke på to risikoklasser. Lån med betalingsutsetjing medfører klassifisering i minimum trinn 2. Renteinntekter knytt til utlån i trinn 1 og trinn 2 blir rekna etter effektivrentemetoden basert på den brutto balanseførte verdien av utlån.

Trinn 3:

"Dette trinnet omfattar utlån og fordringar som har hatt en vesentleg auke i kredittrisiko sidan innvilging, og der det er objektive bevis på tap på balansedatoen. For disse eigendelane blir det nedskrive for forventa tap over heile den forventa levetida. Banken har definert vesentleg auke i kredittrisiko sidan innvilging, og der det er objektive bevis på tap på balansedatoen, til å inntreffe ved overtrekk og restansar eldre enn 90 dagar. Disse lånene er presentert netto i balansen og renteinntekter på utlån i trinn 3 blir rekna basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikkje reklassifiserast til eit lågare trinn før etter minimum 3 månader etter at lånet er friskmeldt.

Misleghald

Ved vurdering av kva som utgjer misleghald la banken i 2020 til grunn standarden sin presumpsjon på at det foreligg eit mislighald dersom dei kontraktuelle kontantstraumane er meir enn 90 dagar etter forfall og/eller for kunder der det er objektive indikasjonar på verdifall som følgje av hendingar etter førstegangsinnregning av eigendelen.

Det kan vere slik at det ikkje er mogleg å identifisere ei enkelt, separat hending som årsak til verdifallet. Istaden kan den samla verknaden av fleire hendingar ha vore årsak til verdifallet. Objektive indikasjonar på at ein finansiell eigendel eller ei gruppe av eigendelar har falle i verdi inkluderar observerbare opplysningar som banken blir oppmerksam på vedrørande følgjande tapshendingar

- * vesentlege finansielle vanskar hos utstedar eller debitor,
- * kontraktsbrot, til dømes misleghald eller manglande betaling av forfalte renter eller forfalt hovudstol,
- * når banken, av økonomiske eller juridiske grunna knytta til låntakar sine finansielle vanskar, gir låntakar ein innrømmelse som långiver ellers ikkje ville ha vurdert,
- * når det blir sannsynleg at låntakar vil gå konkurs eller vil bli utsett for ei anna form for finansiell omorganisering

Definisjon av misleghald vart endra med verknad fra 1. januar 2021. I ny definisjon er betalingsmisleghald basert på eit minstebeløp på henholdsvis kr 1.000 for personkundar (massemarknad) og kr 2.000 for foretak. Det er og innført ei relativ grense på 1 prosent av kunden sitt engasjement, og begge vilkår må være oppfylt for at betalingsmislighald skal vere tilfelle. I tillegg til direkte betalingsmislighald, vil det også kunne foreligge mislighald dersom andre objektive årsakar eller kvalitative vurderingar og tapsmerkingar ligg føre.

Nye karantenereglar inneber ein karanteneperiode på 3 månader fra eit engasjement ikkje lenger er misleghalde til engasjementet kan bli friskmeldt. Alle engasjement i trinn 3 er definert som mislighaldne.

I samsvar med IFRS 9 blir renteinntekter for finansielle eiendelar i trinn 1 og trinn 2 berekna ved hjelp av effektivrentemetoden på den brutto balanseførte verdien til eigendelen. mens renteinntekter for finansielle eiendelar i trinn 3 blir berekna med utgangspunkt i eigendelen verdsett til amortiserte kost.

Konstatering av tap

Konstatering av tap (frårekning av balanseført verdi) blir gjennomført når banken ikkje har rimelege forventningar om å gjenvinne heile eller deler av eit engasjement. Kriterier for dette er mellom anna:

- Avslutta konkurs i selskap med begrensa ansvar
- Stadfesta akkord/gjeldsforhandlingar
- Avvikling for øvrige selskap med begrensa ansvar
- Avslutta bu ved dødsfall
- Ettergjeving av gjeld ved avtalar
- Ved rettskraftig dom
- Pantsette eigedelar er realisert

Finansielle eigendeler som blir målt til verkeleg verdi over resultatet

Finansielle eigendeler som blir målt til verkeleg verdi over resultatet blir regnskapsført ved anskaffelse til verkeleg verdi og transaksjonskostnader blir resultatført. Postane blir i etterfølgjande periodar målt til verkeleg verdi.

Verkeleg verdi er det beløp en eigendel kan bli bytta i, eller ei forplikting kan bli gjort opp i mellom uavhengige parter. Ved berekninga er føresetnaden om vidare drift lagt til grunn og nedskriving for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsetjinga.

For finansielle instrument der motsvarande marknadsrisiko kan påvisast med stor nok sannsynlighet, blir midtkursar på balansedagen nytta. Andre finansielle eigendeler og forpliktingar blir verdsett til henholdsvis kjøps- og salskursar. For finansielle instrument der det er eksterne observerbare prisar, kursar eller volatilitetar og disse prisene representerer faktiske og hyppige marknadstransaksjonar, blir den noterte prisen innhenta frå enten børser eller meklar nytta. I den grad det ikkje er notert prisar for instrumentet, vert instrumentet dekomponert, og blir verdsett på bakgrunn av prisar på dei enkelte komponentane. Dette omfattar sertifikat og obligasjonar.

Renteberande verdipapir er del av ei portefølje der verdipapir blir seld og kjøpt løpande, og portefølja blir regnskapsført til verkeleg verdi med verdiendring over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinstar og tap inngår i «Netto verdiendring og gevinst/tap på renteberande verdipapir» mens renteinntekter inngår i linja «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av renteberande verdipapir».

Aksjar, andelar og andre eigenkapitalinstrument blir målt til verkeleg verdi med verdiendring over resultatet under IFRS 9. Realiserte og urealiserte gevinstar og tap inngår i netto verdiendring og gevinst/tap på aksjar og andre eigenkapitalinstrument mens motteke utbytte inngår i utbytte og andre inntekter av eigenkapitalinstrument.

Finansielle eigendeler og forpliktingar som blir målt til verkeleg verdi over andre inntekter og kostnader

Finansielle eigendeler og forpliktingar som blir ført til verkeleg verdi over andre inntekter og kostnader blir ved anskaffelse rekneskapsført til verkeleg verdi og transaksjonskostnader blir resultatført. Finansielle eigendeler og forpliktingar til verkeleg verdi over andre inntekter og kostnader blir i etterfølgjande periodar målt til verkeleg verdi. Utlån til kundar med pant i bustad har kontraktsfesta kontantstraumar som berre er betaling av rente og hovudstol på gitte datoar. Desse blir haldne i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstraumar og sal, då banken sel bustadlån med flytande rente til Verd Boligkreditt AS. Verd Boligkreditt AS kan selje utlån tilbake til banken. Disse utlåna blir rekneskapsført til verkeleg verdi med verdiendringar over andre inntekter og kostnader. Endringar i verkeleg verdi blir ført over andre inntekter og kostnader. Renteinntektene utrekna etter effektivrentemetode blir ført over «Renteinntekter og liknande inntekter» mens nedskrivningar blir presentert som «Kredittap på utlån, garantier mv. og renteberande verdipapir». Verdijusteringa til verkeleg verdi blir ført under ""Andre inntekter og kostnader"". Verdiendringar ført over andre inntekter og kostnader blir reklassifisert til «Netto verdiendring og vinst/tap på valuta og finansielle instrument» ved sal eller anna avhending av eigendelane."

Finansielle eigendeler og forpliktingar som blir målt til amortisert kost

Alle finansielle eigendeler som ikkje blir regnskapsført til verkeleg verdi, blir første gong balanseført til verkeleg verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Andre forpliktingar rekneskapsført til amortisert kost blir første gong balanseført til verkeleg verdi med frådrag for transaksjonskostnader. Utlån til kundar som har kontraktsmessige kontantstraumar som berre er betaling av rente og hovudstol på gitte datoar, og blir heldt i en forretningsmodell med formål å berre å ta i mot kontraktsfesta kontantstraumar, blir rekneskapsført til amortisert kost. Renteinntekter er inkludert i renteinntekter utrekna etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringar på kundar. Kontantar og kontantekvivalentar og utlån til kredittinstitusjonar og finansieringsforetak har kontraktsmessige kontantstraumar som berre er betaling av rente og hovudstol på gitte datoar og blir heldt i ein forretningsmodell for å ta i mot kontraktsfesta kontantstraumar, og desse blir rekneskapsført til amortisert kost. Renteinntekter og -kostnader er inkludert i renteinntekter/rentekostnader utrekna etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringar på

kredittinstitusjonar og finansieringsforetak. Finansielle forpliktingar består av innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak, innskot og andre innlån frå kundar samt gjeld stifta ved å utferde verdipapir. Alle disse postane blir målt til amortisert kost. Rentekostnader inngår i dei respektive resultatlinjene under rentekostnader utrekna etter effektivrentemetoden.

Klassifisering av finansielle instrument blir synt i note 23.

2.7 Nettopresentasjon av finansielle eigendeler og forpliktingar

Finansielle eigendeler og forpliktingar blir presentert netto i balansen i dei tilfelle ein har ein juridisk rett til motrekning som kan handhevast av rettsvesenet og ein har til hensikt å gjere opp netto eller realisere eigendelen og gjere opp forpliktinga samstundes.

2.8 Pensjonar

Banken har ein innskotsordning for sine tilsette. Ordninga blir ivareteken av eit livselskap. Banken betaler eit årleg tilskot til den enkelte tilsette sin pensjonssparing i ein kollektiv avtale. Banken har ingen ytterlegare forplikting etter at det årlege innskotet er betalt. Premie inklusive arbeidsgivaravgift blir kostnadsført direkte.

Bidragsbaserte pensjonsordningar blir utrekna i samsvar med IAS 19.

Estimatavvik blir ført over andre inntekter og kostnader. Banken har ei gåvepensjonsordning for tilsette med tilsetjingsdato før 31.12.2014 som blir utrekna etter IAS 19.

Partane i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning, og premien blir utrekna av samla utbetalingar mellom 1 G og 7,1 G til dei tilsette i bedrifta. Det er underdekning i ordninga. Ved eventuell avvikling av ordninga har verksemdene som er med i ordninga plikt til vidare premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalingar til arbeidstakarar som er tiltrådt eller som fyller vilkåra for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet. Premie inklusive arbeidsgivaravgift blir kostnadsført direkte.

2.9 Skatt

Årets skattekostnad omfattar betalbar skatt for inntektsåret og endring i utsett skatt på midlertidige forskjellar. Midlertidige forskjellar er forskjellar mellom balanseposter sin rekneskapsførte verdi og skattemessige verdi. Utsett skatt blir fastsett ved å nytte skattesatsar og skattereglar som gjeld på balansedagen og som ein forventar vil gjelde når den utsette skattefordelen blir realisert eller når den utsette skatten blir gjort opp. Utsett skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynleg at den vil kunne bli brukt mot framtidig skattepliktig inntekt.

2.10 Kontantstraumoppstilling

Kontantstraumoppstilling er utarbeida ved bruk av den direkte metode.

2.13 Hendingar etter balansedagen

Informasjon som framkjem etter balansedagen om banken si finansielle stilling på balansedagen, vil inngå i grunnlaget for vurdering av rekneskapsestimat i rekneskapen og vil såleis vere teke omsyn til i årsrekneskapet.

Hendingar som ikkje påverkar selskapet sin finansielle stilling på balansedagen, men som vil påverke selskapet sin finansielle stilling i framtida er opplyst om dersom disse er vesentlege.

Desse hendingar kan i nokon grad være basert på estimat og skjønsmessige vurderingar, og det blir synt til note 3: Kritiske estimat.

Note 3 Kritiske estimat

Ved utarbeidinga av årsrekneskapen har leiinga i banken nytta estimat basert på beste skjønn og føresetnader som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjonar eller endringar i markedsforhold som kan medføre endra estimat, og dermed påverke banken sine eigendelar, gjeld, eigenkapital eller resultat.

Banken sine mest vesentlege rekneskapsestimat er knytt til følgjande postar:

- Nedskriving for forventta tap på utlån
- Verkeleg verdi for finansielle instrumenter

Nedskriving for forventta tap på utlån

For engasjement som er omfatta av tapsgradsmodellen, bygger modellen på fleire kritiske føresetnader som banken fastset. Disse førsetnadane påverkar storleiken på forventta tap på utlån. Dei kritiske føresetnadane er risikoklassifiseringa, utvikling i risikoklassifisering, forventta levetid og tapsgrad. I tillegg vil konjunkturutvikling og makrovariablar bli tillagt vekt.

For engasjement som er i mislegald og som er i trinn 3 i modellen blir kontantstraummodellen nytta for å fastsette forventta tap. Tapet blir utrekna som forskjellen mellom balanseført verdi og noverdien av estimerte framtidige kontantstraumar diskontert med den opprinnelege effektive rentesats til utlånet. Estimering av framtidige kontantstraumar blir gjort på grunnlag av skjønn relatert til sannsynlege utfall for mellom anna marknadsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, her under verdivurderingar av trygd.

På grunn av vesentleg usikkerheit blir det vist til sensitivitetsanalysar gitt endring i ulike parametarar og dette fremgår av note 20.

Verkeleg verdi for finansielle instrumenter

Verkeleg verdi på finansielle instrument som ikkje blir handla i ein aktiv marknad blir fastsett ved å nytte ulike verdsetjingsteknikkar. I disse vurderingane søker banken i størst mogleg grad å basere seg på marknadsforholda på balansedagen. I den grad det er praktisk mogleg blir det nytta observerbare data, men på områder som kredittrisiko, volatilitet og korrelasjonar må ein nytte estimat. Endring i forutsetningene om disse faktorane kan påverke verkeleg verdi på finansielle instrument.

Verkeleg verdi for finansielle instrumenter går fram av note 22.

Note 4 Kapitalstyring og kapitaldekning

Tal i tusen kroner

	2024	2023
Bokført egenkapital	779.937	711.628
Frådrag for forsvarlig verdisetting	-3.276	-3.083
Frådrag for immaterielle eiendeler	0	0
Frådrag for investering i Vipps/Balder Betaling	0	0
Frådrag for vesentleg investereringar i finansiell sektor	0	0
Frådrag for overfinansiering pensjon	0	-2.646
Frådrag for ikkje vesentleg investeringar i finansiell sektor	-101.633	-90.568
Netto ansvarleg kapital	675.027	615.330

Eksponeringskategori (vekta verdi)

Statar	0	0
Lokale og regionale styresmakter	3.645	1.525
Offentleg eigde foretak	0	0
Institusjonar	60.199	47.438
Føretak	76.390	49.683
Massemarked	379.403	291.789
Pantesikra eigedom	1.423.088	1.326.250
Forfalne engasjement	60.201	68.193
Høyrisiko	51.782	67.742
Obligasjonar med fortrinnsrett	10.876	0
Institusjonar og føretak med kortsiktig rating	0	0
Andelar verdipapirfond	16.518	31.421
Egenkapitalposisjonar	95.366	90.085
Andre engasjement	18.430	34.900
Sum berekningsgrunnlag for kredittrisiko	2.195.898	2.009.025
Berekningsgrunnlag frå operasjonell risiko - basismetoden	259.361	218.919
Berekningsgrunnlag	2.455.259	2.227.944
Kapitaldekning i %	27,49 %	27,62 %
Kjernekapitaldekning i %	27,49 %	27,62 %
Rein kjernekapitaldekning i %	27,49 %	27,62 %
Uvekta kjernekapital i %	14,00 %	13,73 %

Konsolidering av samarbeidande grupper

Frå 01.01.2018 skal alle bankar rapportere kapitaldekning konsolidert med eigarandel i samarbeidsgrupper. Banken har eigarandel på 2,9% i Verd Boligkreditt AS og 1,59 % i Brage Finans AS.

	2024	2023
Rein kjernekapital	761.376	703.093
Kjernekapital	774.490	712.437
Ansvarleg kapital	789.729	724.405
Berekningsgrunnlag	3.057.657	2.815.708
Rein kjernekapitaldekning i %	24,90 %	24,97 %
Kjernekapitaldekning i %	25,33 %	25,30 %
Ansvarleg kapitaldekning i %	25,83 %	25,73 %
Uvekta kjernekapital i %	12,75 %	12,37 %

Banken sine kapitalkrav	2024	2023
Minstekrav rein kjernekapital	4,50 %	4,50 %
Bevaringsbuffer	2,50 %	2,50 %
Systemrisikobuffer	4,50 %	4,50 %
Motsyklisk buffer	2,50 %	2,50 %
Krav til rein kjernekapital	14,00 %	14,00 %
Krav til kjernekapitaldekning	15,50 %	15,50 %
Krav til kapitaldekning	17,50 %	17,50 %

Banken sine kapitalmål

Finanstilsynet har vedteke at bakens pilar 2-krav skal utgjere minst 2,1 prosent av konsolidert berekningsgrunnlag frå 31.12.24. Banken sitt minstekrav til leverage ratio er på 3 % av eksponeringsbeløpet. Sett i samanheng med forventa finansiell utvikling, regulatoriske kapitalkrav og marknaden sin forventning, har styret fastsett mål for rein kjernekapital, kjernekapital, ansvarleg kapital på konsolidert nivå. Styret har vedteke følgjande kapitalmål på konsolidert nivå:

	2024	2023
Rein kjernekapitaldekning	17,70 %	17,50 %
Kjernekapitaldekning	19,20 %	19,00 %
Ansvarleg kapitaldekning	21,20 %	21,00 %

Mål for uvekta kjernekapitalandel konsolidert	7,00 %	7,00 %
---	--------	--------

Sjå note 5 for meir informasjon.

Note 5 Risikostyring

Risikostyring

Banken sine forretningsaktivitetar fører til at verksemda er eksponert for ei rekkje finansielle risikoar. Banken si målsetting er å oppnå ein balanse mellom avkastning og risiko, og å minimalisere potensielle negative verknader på banken sitt finansielle resultat.

Banken si finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere desse risikoane, samt å etablere passande risikorammer og -kontrollar, og å overvake at reglane vert haldne gjennom bruk av pålitelege og oppdaterte informasjons-system. Ansvar for banken si risikostyring og kontroll er delt mellom banken sitt styre og leiinga. Styret vedtek banken sine mål og rammestruktur innanfor alle risiko-område, herunder retningslinjer for styring av risiko innan kredittgjeving, handel med verdipapir og for renterisiko. Det er fastsett rutinar for rapportering til styret om utviklinga på risikoområda, og det er vedtekne eigne likviditet og marknadsstrategiar. Det er òg utvikla eit eige internkontrollsystem for den totale bank- verksemda. Det er fastsett retningslinjer og prinsipp for internkontroll.

Administrasjonen har ansvar for å følgje opp den daglege risikostyringa. Styret er merksam på risikoen ved høg utlånsvekst og kva verknad det kan ha for kapitaldekninga i banken. I tillegg er styret kjend med risikoen knytt til å vere meir avhengig av pengemarknaden. Styret har difor sett seg mål både på kapitaldekninga og likviditeten i banken, og vil treffa tiltak dersom kapital- dekninga og likviditeten kjem under desse måla. Banksjef har ansvaret for den samla risikostyringa i banken. Alle vedtak knytt til risiko og risikostyring vert normalt fatta av banksjef i samråd med andre medlemmer i banken si leiing. Banksjef har ansvar for utvikling av modellar og rammeverk for styring og kontroll i banken.

Alle leiarar i banken har ansvar for å styra risiko og sikre god intern kontroll innanfor eige område i tråd med banken sin vedtekne risikoprofil.

Drifta av banken er påverka av ei rekke tilhøve. Særleg innverknad har rente- og kredittrisiko. Andre større risikoar er likviditets- og kursrisiko i verdipapir. Bankverksemda medfører òg operasjonell risiko."

Kredittrisiko

Kredittrisiko vert styrd gjennom banken sin kredittstrategi. Det er utarbeidd kredittstrategi med policyar, rutinar og administrativ fullmaktsstruktur for styring av kredittrisiko. Kreditthandboka klargjer mellom anna krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kundar som får innvilga kreditt og krav til sikkerheit for engasjementa. Risiko i porteføljen blir kontinuerleg overvaka for å avdekka sannsynlegheit for misleghald, og for å kalkulera tap dersom misleghald inntreff. Kredittrisikoen til banken er hovud- sakeleg små enkeltrisikoar mot privat- og bedriftskundemarknaden. Etablert risiko- handtering skal sikre at kredittrisiko er i samsvar med banken sin risikovilje. Sjå note 2 for definisjonar og prinsipp.

Sikkerheit

Verdien av deponert sikkerheit skal vere tilstrekkeleg til å sikre engasjementet ved eventuell realisering, både på kort og lang sikt. Sikkerheitsobjekt som er ukjende for banken, skal dokumentera verdien sin gjennom offentleg takst der det er relevant.

Som sikkerheit for banken si utlånsportefølje blir det hovudsakleg nytta:

- pant i fast eigedom
- registrerbart lausøyre, landbrukslausøyre og driftslausøyre
- fordringar og varelager
- pant i bankinnskott
- kausjon

Generelt vert det kravd trygd for alle typar lån, med unntak av lønskontokreditt.

Konsentrasjonsrisiko

Med omsyn til banken sin marknadsdel, er eksponeringa er spreidd geografisk, sjå note 17. For å sikre diversifisering, er det gitt rammer for eksponering i bransjar og per kunde. Banken er ikkje generelt eksponert mot få, store næringskundar, sjå note 29 for talfesting av store engasjement.

Engasjementstorleik

Eit engasjement er definert som kunden sitt utlån, garantiar og unytta trekkrammer. Det utgjør banken sin maksimale kredittrisiko. Totale engasjement kjem fram i note 17 fordelt på sektorane næring og privat. Store engasjement blir rapportert på eigne lister og rapportar til styret. Administrasjonen har ansvar for å følgje opp utviklinga i store engasjement. Banken si utlånsverksemd vert styrd av banksjef og leiar BM.

Risikoklassifisering

Modellen

Luster Sparebank nyttar ein sannsynlegheits- basert (PD – probability of default) risikoklassifiseringsmodell på alle kundar der det er risiko for tap for banken. Det betyr at alle kundar med lån, kreditt eller garantiar blir risiko-klassifisert. Risikoklassifiseringsmodellane er delt i to hovudmodellar – ein for personmarknad og ein for bedriftsmarknad.

Hovudmodellane er igjen delt i ulike under- modellar. Det vert òg gjort eit modellmessig skilje mellom eksisterande og nye kundar.

Risikoklassifiseringsmodellen som banken nyttar bereknar sannsynlegheit for at kunden går i mislighald i løpet av dei neste 12 månadane.

Luster Sparebank si risikoklassifisering

Sannsynlegheit for misleghald i prosent:

Sannsynlegheit for misleghald i prosent

Risikoklasse	Frå og med	Til
A	0,01	0,1
B	0,1	0,25
C	0,25	0,5
D	0,5	0,75
E	0,75	1,25
F	1,25	2
G	2	3
H	3	5
I	5	8
J	8	100
K	Misleghald og tapsutsett	

Basert på risikoklassifiseringssystemet til Luster Sparebank der risikoklasse A representerer lågast risiko og risikoklasse K høgast risiko. I risikoklasse K Misleghald er alle kundar med misleghald over NOK 1.000 i 90 dagar gruppert.

Mislegaldne og tapsutsette engasjement

Kredittrisiko på utlån og garantiar kjem som følgje av at engasjement vert mislegaldne, eller det skjer hendingar som gjer det svært sannsynleg at engasjementet vil bli påført tap på eit seinare tidspunkt. Eit engasjement vert vurdert som misleghalde når kunden ikkje har betalt forfallen termin innan 90 dagar etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikkje er dekke inn innan 90 dagar etter at ramme- kreditten vart overtrekt. Mislegaldne engasjement blir gjennomgått og handsama fortløpande av administrasjonen i banken. Styret i banken får kvartalsvis rapportar vedkomande utviklinga på mislegald. Sjå note 19 for opplysningar om mislegaldne og taps- utsette utlån og trygda for desse. Tapsutsette engasjement er engasjement som ikkje er mislegaldne, men der kunden sin økonomiske situasjon inneber ei stor sannsynlegheit for at eit allereie oppstått tap vil materialisere seg på eit seinare tidspunkt. Rentene på slike utlån løper som normalt inntil mislegaldet oppstår.

Nedskrivingar

Under IFRS 9 skal tapsavsetningane innreknast basert på forventa kredittap. Den generelle modellen for nedskrivingar av finansielle eigendelar omfattar finansielle eigendelar som blir målt til amortisert kost eller til verkeleg verdi med verdiendringar over utvida resultat. I tillegg er òg lånetilsegn, finansielle garantikontraktar som ikkje blir målt til verkeleg verdi over resultatet og fordringar på leigeavtalar omfatta. Ved førstegongs balanseføring skal det avsettast for tap tilsvarande 12-månaders forventa tap. 12-månaders forventa tap er det tapet som er forventa å inntreffa over levetida til instrumentet, men som kan knytast til mislegaldshendingar som inntreff dei første 12 månadane. Dersom kredittrisikoen for ein eigendel eller gruppe av eigendelar ser ut til å ha auka vesentleg sidan første gongs innrekning, skal det gjerast ei tapsavsetning tilsvarande heile den forventa levetida til eigendelen. Dersom det oppstår eit kredittap, skal renteinntekter innreknast basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

Kredittrisiko på verdipapir

Banken ynskjer at porteføljen av finansielle instrument skal ha ein låg kredittrisikoprofil. Det blir fortrinnsvis investert obligasjonsfond med låg risiko. Kredittkvaliteten vert vurdert som tilfredsstillande. Banken har ikkje investeringar i verdipapir i framand valuta.

Ein viser til note 2 for definisjonar og prinsipp.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan enkelt forklarast som banken si evne til å gjere opp eiga gjeld ved forfall. Når banken sine lånekundar ynskjer ei langsiktig finansiering, og banken sine innskotskundar vil disponera innskota sine med kort varsling, har banken ein likviditetsrisiko. Finansiering av dette gapet er gjort ved at banken har teke opp lån i den opne marknaden og avtalt trekkramme med DNB Bank ASA. Trekk på denne ramma må gjerast opp etter seinast 30 dagar. Likviditetssituasjonen for banken er vurdert tilfredsstillande. Utviklinga av likviditetsrisikoen blir månadleg rapportert til styret.

Sjå årsmeldinga frå styret for beskriving av banken si styring av risiko og note 24 for vurdering av likviditetsrisiko.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko er risikoen for tap og vinst i marknadsparameter som rente, valutakursar, aksje- eller råvareprisar. Marknadsrisiko er knytt til opne posisjonar i rente-, valuta og aksjeprodukt som er eksponert mot endra marknadsprisar.

Marknadsrisiko som banken står overfor, er hovudsakeleg renterisiko og inkluderer potensielle svingingar i verdien av fastrenteinstrument eller finansielle instrument knytt til ein marknadsbenchmark (NIBOR flytande pengemarknadsrente) som følgje av endringar i marknadsrenter, og i framtidige kontantstraumar for finansielle instrument til flytande rente.

Prisrisiko kjem av endringar i marknadsprisar, enten som følgje spesifikke faktorar knytt til eit individuelt finansielt instrument eller utstedar, eller faktorar som påverkar alle instrument handla i ein marknad. Det kan til dømes handla om endringar i prisar eller volatilitet på aksjar eller aksjeindeksar. Rentepapir, aksjar og aksjefond er eksponert for denne risikoen. Det mest vesentlege av marknadsrisiko relaterer seg til verdipapirmarknaden representert ved egne verdipapirbeholdningar. Hovudtyngda av porteføljen til banken er plassert i likvide obligasjonsfond og pengemarknadsfond med avgrensa risiko for store fall i marknadsverdien. Forvaltninga er underlagt rapporterings- og posisjonsrammer fastlagt av styret. Rammene skal avgrensa risikoen, og desse rammene blir gjennomgått minst ein gong i året.

Prisrisiko

Banken sin samla marknadsrisiko blir vurdert ut i frå stressscenario utarbeidd i tråd med tilrådingar frå Finanstilsynet og Baselkomiteen.

Valutarisiko

Luster Sparebank har ikkje valutarisiko.

Renterisiko

Renterisiko er eit resultat av ulik rentebindingstid på ulike aktiva- og passivapostar i og utanfor balansen. Desse er utlån til kundar, garantiar, innskot og verdipapirgjeld. Ei endring i marknadsrenta vil gi auke eller reduksjon i banken sin rentenetto.

Renterisikoen blir kvartalsvis rapportert til styret. Ulik rentebinding og referanserenter på utlån og innlån gir utslag på rentenetto i banken. Renterisiko blir redusert ved at innlån og utlån i høg grad blir tilpassa same rentevilkår. Sjå note 25 Renterisiko.

Operasjonell risiko

Den operasjonelle risikoen til banken er risiko for tap som følgje av utilstrekkelege eller sviktande prosessar eller system, menneskelege feil, eksterne hendingar og juridisk risiko. Denne type risiko og kjelder til tap ligg i den løpande drifta av banken. Banken har utarbeidd policyar, rutinar, fullmaktsstrukturar med vidare. Dette saman med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er vidare teikna formålstenlege forsikringsordningar, og utarbeidd relevante beredskapsplanar for å handtera krisesituasjonar.

Kapitalforvaltning

Gjennom lovverket, er banken underlagt eit regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. CEBS har utarbeidd retningslinjer for prosessar for styring av risiko og kapitalbehov i form av ICAAP. Styret har ansvaret for å initiera ICAAP-prosessen og kapitalplanlegginga, og set mål for eit kapitalnivå som er tilpassa banken sin risikoprofil og forretningsmessige rammevilkår. ICAAP-prosessen er ein integrert del av banken si samla risikostyring.

Sjølv om Luster Sparebank prisar inn ein forventta tapskostnad, må banken ha kapitalreservar for å dekke uventa tap. Gjennom ICAAP vert risikojustert kapital utrekna for alle risikoområde, og banken gjennomfører stresstesting for å identifisera forhold som kan påverka risikobildet og kapitaldekninga i negativ retning. Risikojustert kapital angir kor stort tap som kan oppstå under ekstreme forhold, og er ein sentral storleik i vurderinga av banken sitt behov for eigenkapital for å driva verksemda på ein forsvarleg måte. Den risikojusterte kapitalen og lovmessig minstekrav vert samanholden mot banken sin faktiske eigenkapital.

Banken skal ha ein spreidd forfallsstruktur på innlåna sine.

Banken har eit internt mål om at LCR skal vere minst lik forskriftskravet pluss ei margin på 60%. For tida er kravet til LCR frå styresmaktene at den skal vere på minimum 100 %, bankens interne mål blir da 160 %. Bankens LCR er 282 % ved årsskiftet.

Omdømerisiko

Omdømerisiko er risiko for at banken kan bli påført tap eller kostnader ved svekka omdøme.

Slik svekking av omdøme kan til dømes komme som ei følge av manglande kontrollrutinar knytt til sal av banken sine produkt.

Klimarisiko

Klimarisiko er risiko knytt til klimaendringar som kan gi auka kredittrisiko og finansielle tap for banken. Banken vurderer det slik at fysisk risiko og overgangsrisiko i utlån og finansielle plasseringar er relevant. Fysisk risiko kan ha finansielle implikasjonar for verksemdar gjennom direkte skade på eigendeler og ha indirekte verknader ved at verdikjeder blir forstyrra. Overgangsrisiko inneberer varierende grad av finansiell og omdømerisiko for verksemdar i overgang til eit lågutsleppssamfunn. Banken arbeider med å gjere vurdering av berekraft og klimarisiko til ein integrert del av banken sin kredittprosess.

Note 6 Netto renteinntekter

Tal i tusen kroner

	2024	2023
Renteinntekter rekna etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	14.882	11.442
Renteinntekter rekna etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringar på kundar	228.711	191.175
Renteinntekter av renteberande verdipapir	9.909	15
Øvrige renteinntekter	0	25
Sum renteinntekter og liknande inntekter	253.502	202.657
	2024	2023
Rentekostnader rekna etter effektiv rentemetoden på gjeld til kredittinstitusjonar og finansforetak	6.284	6.571
Rentekostnader rekna etter effektiv rentemetoden på innskot frå og gjeld til kundar	114.146	80.421
Rentekostnader rekna etter effektiv rentemetoden på utferda verdipapir	11.302	11.528
Sikringsfondsavgift	1.942	1.939
Andre rentekostnader	1.359	56
Sum rentekostnader og liknade kostnader	135.033	100.515
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	118.469	102.142

Note 7 Segmentinformasjon

Ut frå størrelsen på banken og satsingsområder er alle kredittaktiviteter samla i eitt kredittområde. Banken styrer og følger opp kredittaktivitetane som eit samla forretningsområde.

Note 8 Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktenester	2024	2023
Garantiprovisjonar	682	780
Verdipapirtjenester og forvaltning	2.427	2.289
Betalingsformidling	6.629	6.413
Provisjonsinntekter frå Verd Boligkreditt AS	3.209	3.437
Forsikringstjenester	2.780	2.249
Inntekter frå formidling av leasing	500	673
Andre provisjonar og gebyr	480	102
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktjenester	16.707	15.943

Provisjonskostnader	2024	2023
Nets kostnader	708	674
Vedipapirkostnader	93	111
Andre kostnader	1.430	1.312
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2.231	2.097

Netto vinst/tap på finansielle instrument	2024	2023
Netto vinst/tap på sertifikat og obligasjoner	-607	38
Netto vinst/tap på aksjar og andre verdipapir med variabel avkastning	22.078	22.681
Netto vinst/tap på valuta	359	477
Netto vinst/tap på rentesikringsavtale	0	0
Sum netto vinst/tap på finansielle instrument	21.830	23.196

Andre driftsinntekter	2024	2023
Andre driftsinntekter	214	111
Sum andre driftsinntekter	214	111

Note 9 Løn og andre personalkostnader

Løn og andre personalkostnader	2024	2023
Løn til tilsette	19.384	16.856
Honorar til styre og tillitsmenn	490	411
Pensjonar	2.549	3.094
Arbeidsgivaravgift og finansskatt	3.256	2.960
Andre personalkostnader	850	723
Sum løn og andre personalkostnader	26.529	24.044
Tal årsverk	25,00	23,28

Bonusmodell for Luster Sparebank

Styret har sett mål for kor mange kundesamtalar som skal gjennomførast, antal nye kundar i banken og forsikringssal. Måla er sett for banken under eitt og ikkje på individnivå. Dersom banken når alle måla, kan den enkelte få ei bonusutbetaling på kr 40.000,- gitt at vedkommande er i full stilling. Ordninga omfattar alle tilsette. Bonusen blir avkorta etter stillingsprosent. Utfrå oppnådd resultat er det avsett bonus på kr 37.500,- pr årsverk i rekneskapet for 2024.

Lån tilsette

Lån til bankens tilsette pr 31.12.2024 er kr 50,8 mill. (utanom leiande tilsette og tilsettrepresentant i styret). Lån er i samsvar med banken sitt interne regelverk og krav i Finansieringsloven § 2-15.

Lån styremedlemmer

Lån til styrets medlemmer pr 31.12.2024 er kr 17,3 mill.(inkl. tilsettere representant)

Lån til medlemmer av generalforsamling

Lån til medlemmer av generalforsamling pr 31.12.2024 er kr 27,4 mill. (ikkje tilsette representantar).

Note 10 Lån og godtgjersle til tillitsvalde og leiande personar

Tal i tusen kroner

Lån til styremedlemmer og leiande tilsette	2024	2023
Balanseført verdi 01.01	35.292	35.662
Lån gjeve i løpet av året	13.834	3.747
Lån tilbakebet i løpet av året	-1.880	-1.225
Lån frårekna på grunn av endringar i styre eller leiing	1.765	-2.000
Belasta renter	2.183	1.574
Innbetalt renter	-2.183	-1.574
*Korreksjon UB 2022-2021		-892
Balanseført verdi 31.12.24	49.011	35.292

Styret 2024 lån og godtgjersle	2024	2024	2023	2023
Namn	lån	ytingar	lån	ytingar
Svein Ove Slinde, styreleiar	202	140	236	125
Ove Nyland, nestleiar	281	90	454	75
Siri Dalehaug	10.817	70	11.085	60
Anette S. Nordberg	4.500	70	4.500	60
Evelyn Bukve Gunnestad		53	3.412	60
Thomas Dalsøren	1.550	18		
Sum	17.350	440	19.687	380

Leiande tilsette 2024 lån	2024	2023
Namn	lån	lån
Jermund L Molland	3.519	3.655
Gunnar Ruud	0	0
Andreas Fristad Hop	3.436	
Torbjørn Kjørnes	6.238	
Øystein Magnus Klepsvik	6.107	5.665
Lene Fuhr Sandvik	12.361	6.285
Sum	31.661	15.605

Leiande tilsette 2024 godtgjersle	Løn inkl.	Pensjons	
Namn	naturalytin	premie	Sum
Jermund L. Molland	1.744	225	1.969
Gunnar Ruud (fram til 31.08.24)	805	69	874
Andreas Fristad Hop	1.023	68	1.091
Torbjørn Kjørnes (frå 15.08.24)	404	37	441
Øystein Magnus Klepsvik	1.091	83	1.174
Lene Fuhr Sandvik	1.122	89	1.211
Sum	6188	571	6.759

Gunnar Ruud gjekk ut av leiargruppa 15.08.2024 og Torbjørn Kjørnes tok over frå same dato

Godtgjersle til medlemmar i generalforsamling og valnemd

Samla godtgjersle for 2024 er kr.30.000,-.

Lånevilkår til styremedlemmar og leiing

Styremedlemmane i Luster Sparebank har ordinære vilkår på sine lån. Alle tilsette har dei same generelle vilkåra som gjeld for tilsette.

Prinsipp for godtgjersleordningar i banken

Leiande tilsette kan ikkje vere tilsett i, drive verksemd eller yte tjenester til konkurrerande finansverksemdar som bank, forsikring eller liknande som er lokalisert der føretaket har kontora sine.

Endringar i løn til banksjef Jermund L. Molland vert fastsett og godkjent av styret. Det er oppretta ein avtale mellom tilsette og leiing som styrer godtgjerslene til personalet. Løn og godtgjersle til andre leiande tilsette vert fastsett av banksjef innafor rammene gitt av styret. Banken har ei generell fastlønnsordning for alle tilsette. Dette for ikkje å gi incentiv til auka risikotaking. Ein har ein avgrensa bonusordning, jamfør omtale i note 9.

Prinsipp for honorering av leiande personale skal rapporterast til styret.

Note 11 Pensjon

AFP-ordning

Tilsette i Luster Sparebank har rett til AFP. AFP-ordninga som gjeld frå og med 1. januar 2011 er å sjå på som ei bidragsbasert fleirforetaksordning, men rekneskapsførast som ei innskotsordning fram til det føreligg påliteleg og tilstrekkeleg informasjon slik at selskapet kan rekneskapsføre sin proposjonale del av pensjonskostnad, pensjonsforplikting og pensjonsmidlar i ordninga. Selskapet si forplikting etter den nye afp-ordningen er dermed ikkje balanseført som gjeld.

Gåvepensjon

Luster Sparebank har ein lukka (2015) gåvepensjonsordning. Luster Sparebank har garantert medlemmer av ordningen 70 % av sluttlønn frå 62 til 67 år dersom dei går av med førtidspensjon. Dette vil seie at summen av folketrygd, AFP og gåvepensjon skal vere minst 70 % av sluttlønn i perioden ein er pensjonist mellom 62 og 67 år. Den berekna forpliktinga knytt til gåvepensjonen utgjer om lag kr 14,6 millionar. 10 tilsette har rett på gåvepensjon. Ordninga vart lukka i 2015.

Innskotsbaserte ordningar

Alle tilsette har innskotspensjon. Innskotsbaserte pensjonar er ordningar der selskapet forpliktar seg til å betale ein årleg premie. Den tilsette sin pensjon vil vere avhengig av innbetalte midlar og avkastninga på midlane. For selskapet er årets kostnad lik årets premie. Banken er pliktig til å ha ei tenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tenestepensjon. Banken sin innskotspensjonsordning tilfredstiller krava i lova.

Pensjonskostnaden

Luster Sparebank har ein samla pensjonskostnad (inkl arbeidsgivaravgift) ført over drift på kr 2,5 millionar i 2024. I tillegg er det kostnadsført eit estimatavvik på gåvepensjon på kr 1,97 mill under andre inntekter og kostnader. Samla pensjonskostnad som er belasta årsresultatet i 2024 er dermed på kr 4,5 mill. Pensjonskostnader ført over drift var i 2023 på kr 3,1 millionar. Det vart inntektsført eit estimatavvik vedrørande gåvepensjon under andre inntekter og kostnader på kr 0,9 mill. Samla pensjonskostnad som vart belasta årsresultatet i 2023 var etter dette på kr 2,2 mill. Luster Sparebank er pliktig til å ha tenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tenestepensjon og pensjonsordningane tilfredstillar krava i denne lova.

Pensjonskostnad	2024	2023
Gåvепensjonsavtale	829	961
Avkastning på middel avsett til gåvепensjon	-380	-185
AFP	282	253
Innskотспенѕјон	1.535	1.752
Arbeidsgiveravgift og finansskatt av AFP og innskотспенѕјон	283	313
Pensjonskostnad over drift	2.549	3.094

Estimatavvik gåvепенѕјон ført under andre kostnader og inntekter		
(-) betyr inntekstpost/ manglande fortegn betyr kostnadspost	1.972	-885
Samla pensjonskostnad	4.520	2.209

Pensjonsforplikting	2024	2023
Estimert verdi av gåvепенѕјон	12.604	10.181
Arbeidsgiveravgift	1.966	1.588
Sum pensjonsforplikting	14.569	11.768

Økonomiske føresetnader for berekning av gåvепенѕјонѕforplikting

	2024	2023
Diskonteringsrente	3,90 %	3,70 %
Forventa regulering av løn	4,00 %	3,75 %
Forventa auke av pensjonar under utbetaling	3,75 %	3,50 %
Forventa G-regulering	2,40 %	2,40 %
Uttaksrate gåvепенѕјон	50,00 %	50,00 %

Pensjonsmidlar

Gåvепенѕјон er sikra med innskот i DNB Livsforsikring. Midlane er banken sin eigendom inntil dei kjem til utbetaling. I tillegg har banken eit innskотѕfond som kan nyttas til å dekke innskот i Luster Sparebank sin innskотспенѕјонѕordning.

På eigendelsida i balansen framkjem desse midlane slik:	2024	2023
Innskот i DNB Livsforsikring AS	13.177	13.132
Innskотѕfond	1.026	1.282
Sum pensjonsmidlar	14.203	14.414

Note 12 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader	2024	2023
Driftskostnader eigendomm	970	892
Anskaffelse og vedlikehold av inventar og utstyr	364	356
IT-kostnader	16.750	14.009
Lisenser, avgifter og kontigenter	273	596
Marknadsføring	3.651	3.177
Honorarer	1.087	580
Andre driftskostnader	7.611	6.376
Sum andre driftskostnader	30.706	25.986

Godtgjersle til ekstern revisor (dette er inkludert i posten honorarer)

Lovpålagt revisjon	763	693
Andre attestasjonstenester	66	112
Andre tenester utanfor revisjon	15	0
Sum godtgjersle til revisor	844	805

Alle beløp er inklusive meirverdiavgift.

Note 13 Transaksjonar med nærstående partar

Leiande tilsette er definert som nærstående partar. Det er gjort rede for løn, pensjonar, lån og andre transaksjonar mellom leiande tilsette og banken i note 10. Luster Sparebank har ikkje hatt transaksjonar med andre nærstående parter enn leiande tilsette.

Note 14 leigeavtalar

Inngåtte husleigeavtalar er vurdert som uvesentlege. IFRS 16 er difor ikkje aktuell for Luster Sparebank.

Husleigeavtale Hafslo

Luster Sparebank leiger lokaler som huser fillialen på Hafslo. Luster Sparebank har inngått avtale om å leige lokala i perioden 01.07.2023 til 30.06.2028. Etter dette opphører leigeforholdet uten oppseiing. Leigeforholdet kan ikkje seiast opp i leigeperioden.

Leigetaker har rett til å forlenge leigeavtalen med fem år, men slik at leige blir justert til marknadsleige. Dersom leigetakar ønskjer å nytte retten sin, må dette seiast frå skriftleg til utleigar seinast 30.06.2027. Årsleige har i 2024 utgjort kr 124.850,-. Husleige blir i leigeperioden årleg regulert med konsumprisindeksen.

Note 15 Varige driftsmidler

2024	Maskiner og inventar	Programvare	Fritids eigendom	Bankbygg	Sum
Kostpris 1.1	6.845	998	3.855	14.663	26.361
Tilgang	0	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12	6.845	998	3.855	14.663	26.361
Akkumulerte avskrivingar 1.1	5.145	998	1.948	11.262	19.353
Avgang akkumulerte avskrivingar	0	0	0	0	0
Årets avskrivingar	313	0	54	195	562
Akkumulerte avskrivingar 31.12	5.458	998	2.002	11.457	19.915
Bokført verdi 31.12	1.387	0	1.853	3.206	6.446

I årsregnskapet framkjem dette slik:

Eigendom nytta av eigar	0	0	1.853	3.206	5.059
Andre varige driftsmidler	1.387	0	0	0	1.387
Sum varige driftsmidler	1.387	0	1.853	3.206	6.446

Avskrivingsstid	0-10 år	3 år	5-100 år	20-27 år
------------------------	---------	------	----------	----------

2023	Maskiner og inventar	Programvare	Fritids eigendom	Bankbygg	Sum
Kostpris 1.1	6.711	998	3.855	14.663	26.227
Tilgang	134	0	0	0	134
Avgang	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12	6.845	998	3.855	14.663	26.361
Akkumulerte avskrivingar 1.1	4.754	998	1.894	11.067	18.713
Avgang akkumulerte avskrivingar	0	0	0	0	0
Årets avskrivingar	391	0	54	195	640
Akkumulerte avskrivingar 31.12	5.145	998	1.948	11.262	19.353
Bokført verdi 31.12	1.700	0	1.907	3.401	7.008

I årsregnskapet framkjem dette slik:

Imaterielle eigendeler		0			0
Eigendom nytta av eigar	0	0	1.907	3.401	5.308
Andre varige driftsmidler	1.700	0	0	0	1.700
Sum varige driftsmidler	1.700	0	1.907	3.401	7.008

Avskrivingsstid	0-10 år	3 år	5-100 år	20-27 år
------------------------	---------	------	----------	----------

Note 16 Kredittrisiko

Banken nyttar både auke i risikoklassar og forfalte beløp til å vurdere om kredittrisikoen har auka vesentleg sidan førstegangs innrekning. Nedanfor blir det gitt meir opplysningar om eksponering for kredittrisiko.

Tal for 2024

Pr. 31.12.2024

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet		Samla utlån		
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	2.848.821	107.995	0	2.956.815
Middels risiko (risikoklasse E-G)	400.101	226.053	0	626.154
Høg risiko (risikoklasse H-J)	60.609	184.011	13.904	258.523
Kundar med misleghald/tapsutsette(K)	0	0	56.010	56.010
Sum brutto utlån	3.309.531	518.058	69.914	3.897.503
Nedskrivingar	-5.406	-4.119	-17.591	-27.116
Sum utlån til balanseført verdi	3.304.125	513.939	52.323	3.870.387
Nedskrivingar trinn 3 på utlån i risikoklassane A t.o.m J.			0	

Pr. 31.12.2024

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet		Bedriftsmarknad målt til amortisert kost		
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum Utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	391.040	7.041	0	398.081
Middels risiko (risikoklasse E-G)	287.960	104.615	0	392.575
Høg risiko (risikoklasse H-J)	35.474	135.547	9.325	180.346
Kundar med misleghald/tapsutsette (K)	0	0	55.339	55.339
Sum brutto utlån	714.474	247.204	64.664	1.026.341
Nedskrivingar	-5.271	-3.712	-17.200	-26.183
Sum utlån til amortisert kost	709.202	243.492	47.464	1.000.158
Nedskrivingar trinn 3 på utlån i risikoklassane A t.o.m J.			0	

Pr. 31.12.2024

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet		Offentleg sektor målt til amortisert kost		
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	12.508	0	0	12.508
Middels risiko (risikoklasse E-G)	0	0	0	0
Høg risiko (risikoklasse H-J)	0	0	0	0
Kundar med misleghald/tapsutsette (K)	0	0	0	0
Sum brutto utlån	12.508	0	0	12.508
Nedskrivingar	0			0
Sum utlån til balanseført verdi	12.508	0	0	12.508

Pr. 31.12.2024

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument	Personmarknad målt til verkeleg verdi over utvida resultat			Sum utlån
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Låg risiko (risikoklasse A-D)	2.445.273	100.953	0	2.546.226
Middels risiko (risikoklasse E-G)	126.012	121.438	0	247.450
Høg risiko (risikoklasse H-J)	11.264	48.463	4.579	64.306
Kundar med misleghald/tapsutsette (K)	0	0	671	671
Sum brutto utlån	2.582.549	270.854	5.250	2.858.654
Nedskrivingar	-1.702	-407	-391	-2.500
Sum utlån til amortisert kost	2.580.848	270.447	4.859	2.856.154
Tillegg trinn 1 for å komme fram til verkeleg verdi	1.567	0	0	1.567
Sum utlån til balanseført verdi	2.582.415	270.447	4.859	2.857.721
Nedskrivingar trinn 3 på utlån i risikoklassane A t.o.m J.				

Pr. 31.12.2024

Unytta kredittar og garantiar fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument	Unytta kredittar og garantiar målt til amortisert kost eller verdi			Sum
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Låg risiko (risikoklasse A-D)	190.967	2.249	0	193.216
Middels risiko (risikoklasse E-G)	53.154	23.777	0	76.931
Høg risiko (risikoklasse H-J)	10.369	1.791	1	12.161
Kundar med misleghald/tapsutsette (K)	0	0	1.659	1.659
Sum brutto utlån	254.490	27.817	1.660	283.967
Nedskrivingar	-810	-502	-31	-1.344
Sum utlån til amortisert kost	253.680	27.314	1.629	282.623
Tillegg trinn 1 for å komme fram til verkeleg verdi	25	0	0	25
Sum unytta kredittar og garantiar etter nedskriving	253.705	27.314	1.629	282.648
Nedskriving i trinn 3 gjelder unytta kredittar og garantiar i risikoklassane H t.o.m J.				

Pr. 31.12.2024

Aldersfordeling på forfalte engasjement

	Bedrifts- marknad	Person- marknad	Offentleg sektor	Sum
1-30 dager	36.891	3.434	0	40.325
31-60 dager	22.319	4.651	0	26.970
61-90 dager		0	0	0
Over 90 dager	35.223	384	0	35.607
Sum brutto utlån	94.433	8.469	0	102.902

Belåningsgrad (LTV) for utlån til privatmarkedet med pant i fast bolig	Beløp	%
LTV		
0-40 %	403.502	14,8 %
40-50 %	307.716	11,3 %
50-60 %	556.273	20,5 %
60-70 %	479.996	17,7 %
70-80 %	586.314	21,6 %
80-90 %	256.716	9,4 %
90-100 %	120.063	4,4 %
Over 100 %	8.181	0,3 %
Totalt	2.718.760	100 %

Engasjement i trinn 3 fordelt etter sikkerhet

31.12.2024	Brutto balanseført engasjement	Taps- avsetning	Netto balanseført engasjement	Verdi av sikkerhet
Type sikkerhet				
Utlån med pant i bolig	24.005	3.113	20.892	23.104
Utlån med pant i annen sikkerhet	47.185	14.125	33.060	41.773
Utlån uten sikkerhet	385	384	1	0
Sum	71.575	17.622	53.953	64.877

Banken har kr. 1,15 mill i utlånsengasjement klassifisert i trinn 3 som ikkje er rekna som tapsutsett.

Verdi av sikkerhet er avgrensa til engasjementet sin storleik.

Tal for 2023

Pr. 31.12.2023

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet	Samla utlån			
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	2.689.296	51.662	0	2.740.958
Middels risiko (risikoklasse E-G)	439.651	274.806	0	714.457
Høg risiko (risikoklasse H-J)	31.699	118.495	14.654	164.848
Kundar med misleghald/tapsutsette(K)	0	0	60.727	60.727
Sum brutto utlån	3.160.646	444.964	75.381	3.680.991
Nedskrivingar	-7.450	-2.933	-19.462	-29.845
Sum utlån til balanseført verdi	3.153.195	442.031	55.919	3.651.146
Nedskrivingar trinn 3 på utlån i risikoklassane A t.o.m J.			0	

Pr. 31.12.2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Bedriftsmarked målt til amortisert kost		
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum Utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	450.656	11.386	0	462.042
Middels risiko (risikoklasse E-G)	281.243	107.425	0	388.668
Høg risiko (risikoklasse H-J)	27.061	76.419	8.109	111.588
Kunder med mislighald/tapsutsette (K)	0	0	54.905	54.905
Sum brutto utlån	758.959	195.231	63.014	1.017.203
Nedskrivninger	-7.450	-2.577	-19.060	-29.087
Sum utlån til amortisert kost	751.509	192.654	43.954	988.117
Nedskrivninger trinn 3 på utlån i risikoklassene A t.o.m J.			0	

Pr. 31.12.2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Offentleg sektor målt til amortisert kost		
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	7.588	0	0	7.588
Middels risiko (risikoklasse E-G)	0	0	0	0
Høg risiko (risikoklasse H-J)	0	0	0	0
Kunder med mislighald/tapsutsette (K)	0	0	0	0
Sum brutto utlån	7.588	0	0	7.588
Nedskrivninger	0			0
Sum utlån til balanseført verdi	7.588	0	0	7.588

Pr. 31.12.2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Personmarked målt til verkeleg verdi over utvida resultat		
Pr. klasse finansielt instrument	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum utlån
Låg risiko (risikoklasse A-D)	2.231.052	40.276	0	2.271.327
Middels risiko (risikoklasse E-G)	158.409	167.381	0	325.789
Høg risiko (risikoklasse H-J)	4.638	42.076	6.546	53.260
Kunder med mislighald/tapsutsette (K)	0	0	5.822	5.822
Sum brutto utlån	2.394.098	249.733	12.368	2.656.199
Nedskrivninger	-1.460	-356	-402	-2.218
Sum utlån til amortisert kost	2.392.638	249.377	11.966	2.653.980
Tillegg trinn 1 for å komme fram til verkeleg verdi				
	1.460	0	0	1.460
Sum utlån til balanseført verdi	2.394.098	249.377	11.966	2.655.441
Nedskrivninger trinn 3 på utlån i risikoklassene A t.o.m J.				

Pr. 31.12.2023

Unytt kredittar og garantiar fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument	Unytt kredittar og garantiar målt til amortisert kost eller verdi			Sum
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Låg risiko (risikoklasse A-D)	191.205	538	0	191.744
Middels risiko (risikoklasse E-G)	25.640	4.653	0	30.293
Høg risiko (risikoklasse H-J)	420	7.071	3	7.494
Kundar med misleghald/tapsutsette (K)	0	0	2.434	2.434
Sum brutto utlån	217.265	12.262	2.437	231.964
Nedskrivingar	-913	-161	-76	-1.149
Sum utlån til amortisert kost	216.352	12.101	2.361	230.815
Tillegg trinn 1 for å komme fram til verkeleg verdi	35	0	0	35
Sum unytta kredittar og garantiar etter nedskriving	216.387	12.101	2.361	230.850

Nedskriving i trinn 3 gjelder unytta kredittar og garantiar i risikoklassane H t.o.m J.

Pr. 31.12.2023

Aldersfordeling på forfalte engasjement

	Bedrifts- marknad	Person- marknad	Offentleg sektor	Sum
1-30 dager	8.138	21.788	0	29.926
31-60 dager	0	0	0	0
61-90 dager	0	3.578	0	3.578
Over 90 dager	64.140	8.769	0	72.909
Sum brutto utlån	72.278	34.135	0	106.413

Belåningsgrad (LTV) for utlån med pant i fast bolig

	Beløp	%
LTV		
0-40 %	299.986	11,0 %
40-50 %	264.521	9,7 %
50-60 %	396.378	14,6 %
60-70 %	420.354	15,5 %
70-80 %	502.154	18,5 %
80-90 %	218.915	8,1 %
90-100 %	116.397	4,3 %
Over 100 %	27.916	1,0 %
Totalt	2.246.621	100 %

Engasjement i trinn 3 fordelt etter sikkerhet

31.12.2023	Brutto balanseført engasjement	Taps- avsetning	Netto balanseført engasjement	Verdi av sikkerhet
Type sikkerhet				
Utlån med pant i bolig	31.327	210	31.117	30.689
Utlån med pant i annen sikkerhet	46.022	18.944	27.078	28.662
Utlån uten sikkerhet	468	384	84	0
Sum	77.817	19.538	58.279	59.351

Banken har kr. 1,33 mill i utlånsengasjement klassifisert i trinn 3 som ikkje er rekna som tapsutsett.

Verdi av sikkerhet er avgrensa til engasjementet sin storleik.

Note 17 Engasjement fordelt på kundegrupper og geografi

Konsentrasjonsrisiko oppstår når banken har høg eksponering mot debitorer som har like økonomiske eigenskapar eller er engasjert i like aktivitetar/næringar. Slik konsentrasjon kan gjere at fleire debitorar samstundes kan få problem med å halde sine betalingsforpliktingar med banken.

For å styre risikoen vurderer banken følgende forhold:

- Store enkeltkunder
- Bransjekonsentrasjon
- Geografikonsentrasjon
- Sikkerheit med same eigneskapar

Banken nyttar same metode som Finanstilsynet for å vurdere konsentrasjonsrisiko.

Tabellane nedanfor viser konsentrasjoner av risiko, fordelt på kundegrupper og geografi. Tabellane viser engasjement fordelt på utlån, finansielle garantikontrakter og unytta trekkrettar. Tallene i tabellen er brutto balanseført verdi for utlån og eksponeringen for kredittrisiko for finansielle garantikontrakter og unytta trekkrettar.

Kundegruppe	Utlån målt til amortisert kost eller verkeleg verdi		Finansielle garantikontrakter		Unytta trekkrettar	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
Personkundar	2.858.654	2.656.199	625	625	131.757	102.410
Offentleg sektor	12.508	7.588	77	77	0	0
Finans og andre sektorar	7.794	8.753	1.500	1.500	1.209	1.099
Næring						
- Primærnæring	174.798	158.998	425	125	15.361	13.508
- Industri	36.422	33.138	364	1.164	4.626	1.879
- Kraftproduksjon	29.460	30.446	0	0	100	100
- Bygg og anlegg	85.160	180.783	10.244	14.523	20.878	15.613
- Handel	45.210	47.636	6.168	4.405	20.954	20.308
- Hotell og restaurantdrift	70.863	66.680	40	40	2.299	2.513
- Transport	24.452	27.846	2.248	2.010	1.595	1.160
- Eigedomsdrift	491.892	406.937	20.800	1.233	33.609	20.191
- Andre tjenestenæringar	53.637	54.170	439	13.257	1.693	13.614
- Interesseorganisasjonar	6.653	1.817	6.541	0	600	610
Sum brutto utlån/eksponering	3.897.503	3.680.991	49.471	38.959	234.681	193.005
Nedskriving/avsetjing	27.116	29.845	760	732	559	382
Sum netto utlån/ eksponering	3.870.387	3.651.146	48.711	38.227	234.122	192.623

Geografisk fordeling	Utlån til amortisert kost eller verkeleg verdi		Finansielle garantikontrakter		Unytta trekkrettar	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
Kundar i Luster	1.558.440	1.558.620	10.681	15.411	114.060	95.972
Kundar i Sogn og Fj.	610.309	548.066	27.497	10.844	51.888	26.869
Kundar utanfor Sogn og Fj.	1.728.754	1.574.305	11.293	12.704	68.548	70.164
Sum brutto utlån/eksponering	3.897.503	3.680.991	49.471	38.959	234.496	193.005
Nedskriving/avsetjing	27.116	29.845	760	732	559	382
Sum netto utlån/ eksponering	3.870.387	3.651.146	48.711	38.227	233.937	192.623

Note 18 Mislighaldne og tapsutsette engasjement

(brutto utlån, unytta kredittar og garantiar)

2024	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskriving trinn 3	Netto nedskrevne engasjement
Mislegghaldne engasjement			
Personkundar	385	384	1
Offentleg sektor	0	0	0
Finans og andre sektorar	0	0	0
Næring			0
- Primærnæring	0	0	0
- Industri	7.687	3.215	4.472
- Kraftproduksjon	0	0	0
- Bygg og anlegg	0	0	0
- Handel	0	0	0
- Hotell og restaurantdrift	9.217	214	9.003
- Transport			0
- Eigedomsdrift	18.319	3.087	15.232
- Andre tjenestenæringar	0	0	0
- Interesseorganisasjonar	0	0	0
Sum	35.607	6.899	28.708

2024	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskriving trinn 3	Netto nedskrevne engasjement
Tapsutsette ikkje misleg- haldne engasjement			
Personkundar	4.867	7	4.859
Offentleg sektor	0	0	0
Finans og andre sektorar	0	0	0
Næring			
- Primærnæring	0	0	0
- Industri	0	0	0
- Kraftproduksjon	0	0	0
- Bygg og anlegg	0	0	0
- Handel	5.635	3.233	2.402
- Hotell og restaurantdrift	1.993	41	1.953
- Transport	3.509	2.442	1.067
- Eigedomsdrift	9.323	83	9.239
- Andre tjenestenæringar	9.484	4.917	4.568
- Interesseorganisasjonar	0	0	0
Sum	34.811	10.723	24.088

2023	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskriving trinn 3	Netto nedskrevne engasjement
Mislegghaldne engasjement			
Personkundar	5.799	393	5.406
Offentleg sektor	0	0	0
Finans og andre sektorar	0	0	0
Næring			0
- Primærnæring	0	0	0
- Industri	15.267	7.681	7.586
- Kraftproduksjon	0	0	0
- Bygg og anlegg	1.952	1.032	920
- Handel	0	0	0
- Hotell og restaurantdrift	4.195	2.925	1.269
- Transport	4.334	1.734	2.600
- Eigedomsdrift	19.362	176	19.186
- Andre tjenestenæringar	0	0	0
- Interesseorganisasjonar	0	0	0
Sum	50.907	13.940	36.967

2023	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskriving trinn 3	Netto nedskrevne engasjement
Tapsutsette ikkje misleg- haldne engasjement			
Personkundar	6.549	9	6.539
Offentleg sektor	0	0	0
Finans og andre sektorar	0	0	0
Næring			
- Primærnæring	0	0	0
- Industri	0	0	0
- Kraftproduksjon	0	0	0
- Bygg og anlegg	637	374	263
- Handel	0	0	0
- Hotell og restaurantdrift	0	0	0
- Transport	0	0	0
- Eigedomsdrift	8.107	86	8.021
- Andre tjenestenæringar	10.284	5.129	5.155
- Interesseorganisasjonar	0	0	0
Sum	25.576	5.598	19.979

Note 19 Nedskrivingar og tap

Etter IFRS 9 er banken sine utlån til kundar, unytta kredittar og garantiar gruppert i tre trinn fordelt etter sansynlegheit for misleghald på innrekningstidspunkt samanlikna med sansynlegheitfor tap på balansedagen. Fordelinga mellom trinna vert gjort for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellane under spesifiserer endringane i perioden sine nedskrivingar og brutto balanseførte utlån, garantiar og unytta trekkrettar for kvart trinn og inkluderer følgande element:

- Overføring mellom trinna som skuldast endring i kredittrisiko , frå 12 månaders forventa kreditttap i trinn 1 til kreditttap over levetida i trinn 2 og trinn 3.
- Auke i nedskrivingar ved utsteding av nye utlån, unytta kredittar og garantiar.
- Reduksjon i nedskrivingar ved frårekning av utlån, unytta kredittar og garantiar.
- Auke eller reduksjon i nedskrivingar som skuldast endringar i inputvariablar, berekningsføresetnader, makroøkonomiske forhold og effekten av diskontering.

Spesifikasjon av balanseførte utlån til kundar pr 31.12.2024	PM-kundar til verkeleg verdi over andre inntekter og kostnader	BM-kundar til amortisert kost	Offentleg/finans til amortisert kost	Sum
Brutto balanseførte utlån til kundar	2.858.654	1.026.341	12.508	3.897.503
Nedskrivingar	-2.500	-26.368	0	-28.868
Tilbakeføring trinn 1 over andre inntekter og kostnader for å justere PM-kundar til verkeleg verdi	1.567	185	0	1.752
Netto balanseførte kundar	2.857.721	1.000.158	12.508	3.870.387

Spesifikasjon av øvrige inntekter og kostnader i resultatet

Tilbakeføring trinn 1 PM-kundar 01.01.2024	1.496
Korrigerings feilklassifiserte engasjement i trinn 1	
Tilbakeføring trinn 1 PM-kundar unytta kredittar 31.12.2024	25
Tilbakeføring trinn 1 PM og BM -kundar 31.12.2024	1.752
Endring blir resultatført over andre inntekter og kostnader i resultatregnskap	281

Nedskrivingar	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum ned- skrivingar
Personmarknadskundar målt til verkeleg verdi	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	
Nedskrivingar pr. 01.01.2024	1.460	356	402	2.218
Overføringar:				
Overført til trinn 1	96	-95	0	0
Overført til trinn 2	-62	71	-9	0
Overført til trinn 3	-1	-5	6	0
Netto endring	-143	67	1	-75
Nye tap	661	95	0	757
Frårekna tap	-435	-112	-9	-556
Endring i risikomodell/parametrar	125	30	1	155
Andre endringar	0	0	0	0
Nedskrivingar 31.12.2024	1.702	407	391	2.500

Brutto utlån	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Personmarknadskundar målt til verkeleg verdi	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	utlån
Brutto utlån pr. 01.01.2024	2.394.098	249.733	12.368	2.656.199
Overføringar:				
Overført til trinn 1	66.029	-66.005	-24	0
Overført til trinn 2	-102.125	108.612	-6.487	0
Overført til trinn 3	-957	-3.709	4.666	0
Netto endringar	-64.308	-6.294	-85	-70.687
Nye engasjement	1.003.024	65.818	287	1.069.128
Frårekna engasjement	-713.211	-77.301	-5.474	-795.986
Endring i risikomodell/parametrar	0	0	0	0
Andre endringar	0	0	0	0
Utlån 31.12.2024	2.582.549	270.854	5.250	2.858.654

Her av kundar med betalingslette personmarknad	49.164	1.031	50.194
--	--------	-------	--------

Nedskrivningar	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum ned-
Bedriftsmarknadskunder målt til amortisert kost	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	skrivningar
Nedskrivningar pr. 01.01.2024	7.450	2.577	19.060	29.087
Overføringar:				
Overført til trinn 1	354	-354	0	0
Overført til trinn 2	-1.302	1.302	0	0
Overført til trinn 3	-92	-85	177	0
Netto endring	-686	-124	3.930	3.120
Nye tap	1.929	730	3.210	5.869
Frårekna tap	-2.171	-475	-9.289	-11.935
Endring i risikomodell/parametrar	-26	142	112	228
Andre endringar	0	0	0	0
Nedskrivningar 31.12.2024	5.456	3.712	17.200	26.368

Brutto utlån	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Bedriftsmarknadskunder målt til amortisert kost	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	utlån
Brutto utlån pr. 01.01.2024	758.959	195.231	63.014	1.017.203
Overføringar:				
Overført til trinn 1	29.896	-29.896	0	0
Overført til trinn 2	-111.460	111.460	0	0
Overført til trinn 3	-4.682	-8.607	13.289	0
Netto endring	-38.649	-23.844	-1.809	-64.302
Nye engasjement	237.458	27.287	7.558	272.303
Frårekna engasjement	-157.050	-24.426	-17.388	-198.864
Endring i risikomodell/parametrar	0	0	0	0
Andre endringar	0	0	0	0
Utlån 31.12.2024	714.474	247.204	64.664	1.026.341

Her av kundar med betalingslette bedriftsmarknad	92.225	27.922	120.147
--	--------	--------	---------

Nedskrivningar	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum ned-
Offentleg og finans målt til amortisert kost	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	skrivningar
Nedskrivningar pr. 01.01.2024	0	0	0	0
Overføringar:				
Overført til trinn 1	0	0	0	0
Overført til trinn 2	0	0	0	0
Overført til trinn 3	0	0	0	0
Netto endring	0	0	0	0
Nye tap	0	0	0	0
Frårekna tap	0	0	0	0
Endring i risikomodell/parametrar	0	0	0	0
Andre endringar	0	0	0	0
Nedskrivningar 31.12.2024	0	0	0	0

Brutto utlån	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum ned-
Offentleg og finans målt til amortisert kost	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	skrivningar
Brutto utlån pr. 01.01.2024	7.588	0	0	7.588
Overføringar:				
Overført til trinn 1	0	0	0	0
Overført til trinn 2	0	0	0	0
Overført til trinn 3	0	0	0	0
Netto endring	-2.150	0	0	-2.150
Nye engasjement	7.196	0	0	7.196
Frårekna engasjement	-127	0	0	-127
Endring i risikomodell/parmetrar	0	0	0	0
Andre endringar	0	0	0	0
Utlån 31.12.2024	12.508	0	0	12.508

Avsetningar	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Unytta kredittar og garantiar	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	avsetningar
Avsetningar pr. 01.01.2024	913	161	76	1.149
Overføringar:				
Overført til trinn 1	23	-23	0	0
Overført til trinn 2	-167	167	0	0
Overført til trinn 3	-6	0	6	0
Netto endring	38	113	-5	146
Nye tap	342	159	0	501
Frårekna tap	-293	-79	-46	-418
Endring i risikomodell/parmetrar	-40	4	1	-35
Andre endringar	0	0	0	0
Avsetningar 31.12.2024	810	502	31	1.344

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum unytta kredittar og garantiar og lånetilsagn
Unytta kredittar, garantiar og lånetilsagn	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	
Unytta kredittar og garantiar 01.1.2024	248.669	13.452	2.437	264.558
Overføringer:				
Overført til trinn 1	844	-844	-1	0
Overført til trinn 2	-20.883	20.883	0	0
Overført til trinn 3	-968	0	968	0
Netto endring	-16.606	-6.658	-426	-23.691
Nye engasjement	173.916	8.808	0	182.723
Frårekna engasjement	-59.129	-7.796	-1.318	-68.243
Endring i risikomodell/parametrar-	0	0	0	0
Andre endringar	0	0	0	0
Sum unytta kredittar, garantiar og lånetilsagn 31.12.2024	325.843	27.844	1.660	355.347
Unytta kredittar og garantier	254.490	27.817	1.660	283.967
Lånetilsagn	71.353	27	0	71.381
Sum unytta kredittar, garantiar og lånetilsagn 31.12.2023	325.843	27.844	1.660	355.347

Resultatførte tap på utlån, kredittar og garantiar	2024	2023
Endring i perioden i trinn 3 på utlån	-962	5.303
Endring i perioden i trinn 3 på garantiar	-45	-207
Endring i perioden i forventa tap (trinn 1 og 2)	-327	351
Konstaterte tap i perioden der det tidligare er gjort individuelle nedskrivingar	5.889	543
Konstaterte tap i perioden der det tidligare ikkje er gjort individuelle nedskrivingar	168	82
Inngang på tidligare konstaterte tap	-801	-32
Tap på utlån m.m. 31.12	3.922	6.040

Endringar trinn 3	2024
Endring i perioden trinn 3 på personmarknadskundar	-11
Endring i perioden trinn 3 på bedriftsmarknaddskundar	-1.905
Årets resultatført endring av amortisering under renter på lån i trinn 3	889
Endring i perioden i trinn 3 på utlån 2024	-1.026

Handhevsaktivitetar

Banken har ikkje uteståande kontraktsmessige beløp for finansielle eigedelar som er nedskreve i 2024 som framleis er underlagt handhevningsaktivitetar.

Note 20 Sensitivitet

Den nytta tapsgradsmodellen for berekning av forventa tap på engasjement byggjer på fleire kritiske estimat som tapsgrad, nedbetalingsprofil, forventa levetid og den makroøkonomiske utvikling.

Tapsestimat vil bli endra dersom desse forutsetningane blir endra. Etter IFRS skal ein gjennomføre analysar for å syne korleis endringar i forutsetningar endrar tapsestimata.

Tabellen syner sentrale føresetnader nytta for tapsmodellen.

År	Gjenståande levetid	Tapsgrad i scenario PM - 31.12.24			Sannsynlegheit scenario		
		Basis	Negativ	Positiv	Basis	Negativ	Positiv
1	100	0,041 %	0,062 %	0,020 %	60 %	20 %	20 %
2	75	0,041 %	0,062 %	0,020 %	60 %	20 %	20 %
3	50	0,041 %	0,062 %	0,020 %	60 %	20 %	20 %
4	25	0,041 %	0,062 %	0,020 %	60 %	20 %	20 %
Pr. 31.12.23 var tala		0,038 %	0,057 %	0,019 %	60 %	20 %	20 %
Gjenståande levetid er lik som pr. 31.12.23							

År	Gjenståande levetid	Tapsgrad i scenario BM andre - 31.12.24			Sannsynlegheit scenario		
		Basis	Negativ	Positiv	Basis	Negativ	Positiv
1	100	1,24 %	1,86 %	0,62 %	60 %	20 %	20 %
2	75	1,24 %	1,86 %	0,62 %	60 %	20 %	20 %
3	50	1,24 %	1,86 %	0,62 %	60 %	20 %	20 %
4	25	1,24 %	1,86 %	0,62 %	60 %	20 %	20 %
5	25	1,24 %	1,86 %	0,62 %	60 %	20 %	20 %
Pr. 31.12.23 var tala		1,24 %	1,86 %	0,62 %	60 %	20 %	20 %
Gjenståande levetid er auka frå 4 år pr. 31.12.23 til 5 år pr. 31.12.2024							

		Tapsgrad i scenario BM eigedom - 31.12.2024			Sannsynlegheit scenario		
År	Gjenstående levetid	Basis	Negativ	Positiv	Basis	Negativ	Positiv
1	100	0,16 %	0,24 %	0,08 %	60 %	20 %	20 %
2	80	0,16 %	0,24 %	0,08 %	60 %	20 %	20 %
3	60	0,16 %	0,24 %	0,08 %	60 %	20 %	20 %
4	40	0,16 %	0,24 %	0,08 %	60 %	20 %	20 %
5	20	0,16 %	0,24 %	0,08 %	60 %	20 %	20 %
Pr. 31.12.23 var tala		0,22 %	0,33 %	0,11 %	60 %	20 %	20 %
Gjenstående levetid er lik som pr. 31.12.23							

		Tapsgrad i scenario BM turistnæring - 31.12.2023			Sannsynlegheit scenario		
År	Gjenstående levetid	Basis	Negativ	Positiv	Basis	Negativ	Positiv
1	100	0,61 %	0,92 %	0,30 %	60 %	30 %	10 %
2	75	0,61 %	0,92 %	0,30 %	60 %	30 %	10 %
3	50	0,61 %	0,92 %	0,30 %	60 %	30 %	10 %
4	25	0,61 %	0,92 %	0,30 %	60 %	30 %	10 %
Pr. 31.12.23 var tala		0,26 %	0,39 %	0,13 %	60 %	30 %	10 %
Ingen endring i gjenstående levetid							

		Tapsgrad i scenario BM jordbruk - 31.12.2024			Sannsynlegheit scenario		
År	Gjenstående levetid	Basis	Negativ	Positiv	Basis	Negativ	Positiv
1	100	0,05 %	0,075 %	0,025 %	60 %	20 %	20 %
2	75	0,05 %	0,075 %	0,025 %	60 %	20 %	20 %
3	50	0,05 %	0,075 %	0,025 %	60 %	20 %	20 %
4	25	0,05 %	0,075 %	0,025 %	60 %	20 %	20 %
Pr. 31.12.23 var tala		0,05 %	0,075 %	0,025 %	60 %	20 %	20 %
Ingen endring i gjenstående levetid							

Sensitivitet tapsmodell

Tapsgradmodellen som er nytta for utrekning av forventet tap på engasjementa bygger på kritiske estimat om tapsgrad, nedbetalingsprofil, forventet levetid og makroutvikling. Modellen og tapsestimata er dermed sårbare for endringar i føresetnader. Banken har difor rekna på tapsestimat gitt endringar i sentrale føresetnader for å syne korleis tapsestimata blir påverka.

Endring	31.12.2024	31.12.2023
	Konsekvens/endring	Konsekvens/endring
	i tapsavsetning i 1.000	i tapsavsetning i 1.000
Tapsgrad BM blir endra med 50 %	+/- 5.875	+/- 6.168
Tapsgrad PM blir endra med 50 %	+/- 1.128	+/- 962
Positive scenario med 100 % sannsynlegheit	-9.857	-10.073
Negative scenario med 100 % sannsynlegheit	+ 26.056	+ 27.452

Note 21 Skattar

Utsatt skattefordel

Netto utsatt skattefordel er utrekna på grunnlag av dei mellombels skilnadene mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdiane som eksisterte ved utgangen av rekneskapsåret.

Netto utsatt skattefordel er utrekna på følgjande måte:

Positive mellombels skilnader:	2024	2023	Endring
Vinst/tapskonto bygninger	0	17	-17
Skattemessige meiravskrivinger	1.169	1.228	-59
Finansielle instrument	0	631	-631
Avsetning til pensjonsinnskotsfond	1.026	1.283	-257
Sum positive mellombels skilnader	2.195	3.159	-964
Utsatt skatt	549	790	-241

Negative mellombels skilnader:			
Rekneskapsmessige avsetjinger	1.127	740	387
Finansielle instrument	1.243	6.091	-4.848
Ekstraordinær nedskrivning leiligheter	65	65	0
Pensjonsforpliktingar	14.569	11.768	2.801
Sum negative mellombels skilnader	17.004	18.664	-1.660
Utsatt skattefordel	4.251	4.666	-415
Netto utsatt skattefordel	3.702	3.876	-174

Spesifikasjon av skilnaden mellom det rekneskapsmessige resultatet før skattar og årets skattepliktige inntekt:

	2024	2023
Resultat før skatt	99.836	89.117
Sum andre inntekter og kostnader	-1.268	1.145
Endring i mellombels skilnader	-696	-23.977
Permanente skilnader	-16.119	-7.223
Grunnlag for berekning av betalbar skatt	81.753	59.062

Fordeling av skattekostnaden

	2024	2023
Inntektsskatt	20.438	14.766
Reduksjon/auke i utsatt skattefordel	174	6.013
Skatt ført over andre inntekter og kostnader	423	-381
For mykje avsatt tidligare år	0	-20
Skatt på resultat	21.035	20.378

Betalbar skatt i balansen

	2024	2023
Avsatt inntektsskatt som følge av at banken har		
korrigert skattemelding for tidligare år	0	4.824
Avsatt skatt for inntektsåret	20.438	14.766
Betalbar skatt i balansen	20.438	19.590

Note 22 Verkeleg verdi av finansielle instrument

Verkeleg verdi av finansielle instrument målt til amortisert kost Det er i hovedsak utlån, innskot og innlån med flytande rentevilkår som blir vurdert til amortisert kost. Vurdering av verkeleg verdi blir gjort med utgangspunkt i kontraktsmessige vilkår til det finansielle instrumentet på balansedagen.

Utlån til og fordring på kredittinstitusjonar

Dette er fordringar med kort løpetid og flytande rente. Her legg ein til grunn at verkeleg verdi er tilnærma lik amortisert kost.

Utlån til og fordringar på kundar

Flytande rente til kundar blir justert ut frå rentenivået i marknaden. Utlån blir vurdert og skreve ned i samsvar med reglane i IFRS 9. Neskriving i trinn 1 er ein modellberekna nedskriving som truleg ikkje vil ha innverknad på verdsetjinga ved eit eventuelt sal. Verkeleg verdi på utlån til amortisert kost blir difor vurdert å vere lik amortisert kost med tillegg av steg 1.

Gjeld til kredittinstitusjonar

Dette er gjeld der renta iflg låneavtale blir endra i samsvar med utviklinga i 3-måneders NIBOR. Her legg ein til grunn at verkeleg verdi er tilnærma lik amortisert kost.

Innskot frå kundar

Dette er innskot med kort løpetid og flytande rente. Her legg ein til grunn at verkeleg verdi er tilnærma lik amortisert kost.

Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir

Dette er gjeld der renta iflg låneavtale blir endra i samsvar med utviklinga i 3-måneders NIBOR. Her legg ein til grunn at verkeleg verdi er tilnærma lik amortisert kost.

	31.12.2024		31.12.2023	
	Balanse- ført verdi	Verkeleg verdi	Balanse- ført verdi	Verkeleg verdi
Kontantar og fordring på sentralbank	79.073	79.073	74.405	74.405
Utlån til og fordring på kredittinstitusjonar	291.503	291.503	242.167	242.167
Utlån til og fordringar på kundar	1.012.666	1.017.937	995.705	1.003.155
Sum finansielle eigendeler	1.383.242	1.388.513	1.312.277	1.319.727
Gjeld til kredittinstitusjonar	80.256	80.256	146.424	146.424
Innskot frå kundar	3.678.990	3.678.990	3.372.976	3.372.976
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	211.048	211.048	210.952	210.952
Sum finansielle forpliktingar	3.970.294	3.970.294	3.730.352	3.730.352

Verdsetjingshirarki for finansielle instrument målt til verkeleg verdi

Tabellen nedanfor analyserer finansielle instrument balanseført til verkeleg verdi etter verdsetjingsmetode. Verdsetjingsmetodane blir delt inn i tre nivå.

Nivå 1

Verkeleg verdi blir målt ved bruk av kvoterte prisar frå aktive marknader for identiske finansielle instrument. I aktive marknader vil transaksjonar for eigendeler og forpliktingar vere så mange at marknaden gir kontinuerleg prisinformasjon. I denne kategorien inngår børssnoterte aksjar, fondsandelar, sertifikat og obligasjonar.

Nivå 2

Verdipapir i denne gruppa blir verdsett på grunnlag av verdsetjingsteknikkar der forutsetningane er basert direkte eller indirekte på observerbare marknadsdata.

Nivå 3

Verdipapir

Verdipapir i denne gruppa blir verdsett på grunnlag av vurderingar der observerbare marknadsdata ikkje inngår. Dei fleste av banken sine aksjar er ikkje notert på aktive marknader og er difor blitt klassifisert i denne gruppa. På nokre av aksjane er det utarbeida verdivurderingar og då blir desse lagt til grunn. Dersom ein ikkje har noko anna, er andel av bokført eigenkapital nytta.

Utlån til kundar målt til verkeleg verdi over andre inntekter og kostnader

Utlån til kundar klassifisert til verkeleg verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader blir verdsett til pålydande saldo inkl. påløpte renter og forventa tap. Utlån utan vesentleg auke i kredittrisiko sidan førstegongsinnrekning blir verdsett til pålydande saldo. Utlån med vesentleg auke i kredittrisiko etter førstegongsinnrekning (trinn 2 og 3) blir verdsett til saldo fråtrekt berekna tap over levetida til instrumentet.

31.12.2024

Finansielle eigendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi	0	0	2.857.721	2.857.721
Obligasjonar	262.804	0	0	262.804
Pengemarknad og obligasjonsfond	82.590	0	0	82.590
Aksjar	8.794	0	185.306	194.100
Sum	354.188	0	3.043.027	3.397.215

Avstemming nivå 3 aksjer og eigenkapitalbevis

	Nivå 3
Inngåande balanse	167.099
Realisert vinst/tap	872
Urealisert vinst/tap ført mot resultatet	12.091
Urealisert vinst/tap ført mot utvida resultat	0
Investering	8.539
Tilbakebetalt aksjekapital	-1.245
Salg	-2.050
Utgåande balanse	185.306

Avstemming nivå 3 utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi	Nivå 3
Inngåande balanse 01.01	2.655.441
Netto endringar	-70.687
Nye engasjement	1.069.128
Frårekna engasjement	-796.161
Nedskriving	-282
Tilbakeføring trinn 1 over andre inntekter og kostnader	
for å justere PM-kundar til verkeleg verdi	282
Utgåande balanse utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi	2.857.721

31.12.2023

Finansielle eigendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi	0	0	2.655.441	2.655.441
Obligasjonar	0	0	0	0
Pengemarknad og obligasjonsfond	319.751	0	0	319.751
Aksjar	6.728	0	167.099	173.827
Sum	326.479	0	2.822.540	3.149.019

Avstemming nivå 3 aksjer og eigenkapitalbevis	Nivå 3
Inngåande balanse	159.131
Realisert vinst/tap	0
Urealisert vinst/tap ført mot resultatet	4.476
Urealisert vinst/tap ført mot utvida resultat	0
Investering	4.242
Salg	-750
Utgåande balanse	167.099

Avstemming nivå 3 utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi	Nivå 3
Inngåande balanse 01.01	2.618.516
Netto endringar	-114.140
Nye engasjement	866.463
Frårekna engasjement	-715.580
Nedskriving	-459
Tilbakeføring trinn 1 over andre inntekter og kostnader	
for å justere PM-kundar til verkeleg verdi	641
Utgåande balanse utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi	2.655.441

Note 23 Klassifikasjon av finansielle instrument i balansen

Pr. 31.12.2024

	Verkeleg verdi over resultat	Verkeleg verdi over utvida resultat	Amortisert kost	Totalt
Kontantar og fordring på sentralbank	0	0	79.073	79.073
Utlån til og fordring på kredittinstitusjonar	0	0	291.503	291.503
Utlån til og fordring på kundar	0	2.857.721	1.012.666	3.870.387
Renteberande verdipapir	345.394	0	0	345.394
Aksjer og andre eigenkapitalinstrument	194.100	0	0	194.100
Sum finansielle eigendeler	539.494	2.857.721	1.383.242	4.780.457
Gjeld til kredittinstitusjonar	0	0	80.256	80.256
Innskot frå kundar	0	0	3.678.990	3.678.990
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	0	0	211.048	211.048
Sum finansielle forpliktingar	0	0	3.970.294	3.970.294

Pr. 31.12.2023

	Verkeleg verdi over resultat	Verkeleg verdi over utvida resultat	Amortisert kost	Totalt
Kontantar og fordring på sentralbank	0	0	74.405	74.405
Utlån til og fordring på kredittinstitusjonar	0	0	242.167	242.167
Utlån til og fordring på kundar	0	2.655.441	995.705	3.651.146
Renteberande verdipapir	319.751	0	0	319.751
Aksjer og andre eigenkapitalinstrument	173.827	0	0	173.827
Sum finansielle eigendeler	493.578	2.655.441	1.312.277	4.461.296
Gjeld til kredittinstitusjonar	0	0	146.424	146.424
Innskot frå kundar	0	0	3.372.976	3.372.976
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	0	0	210.952	210.952
Sum finansielle forpliktingar	0	0	3.730.352	3.730.352

Note 24 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert som risikoen for at banken ikkje er i stand til å innfri forpliktingar og/eller ikkje evnar å finansiere auke i eigendeler, blant anna ønska vekst i utlån, utan at det oppstår vesentlege auka kostnader i form av prisfall på eigendeler ein må realisere, eller i form av auka finansieringskostnader. Luster Sparebank har som mål å halde ein låg likviditetsrisiko og styret har fokus på dette. Forfall på innlån blir fordelt jamt framover i tid. Banken har pr 31.12.2024 ein innskotsdekning på 94,39 %. Pr 31.12.2023 var innskotsdekninga på 91,63%. Det blir kvartalsvis gjennomført stresstestar for å analysere om banken klarar å dekke sine likviditetsbehov under stress. Banken har pr 31.12.24 ein LCR på 282 % (268 % pr 31.12.2023). Banken har trekkrettar i DNB på kr 70 mill. kr. I tillegg kan banken overføre meir av utlånsporteføljen til Verd Boligkreditt AS.

Likviditetsforfall

2024	0-1 mn.	1-3 mn.	1 mn. - 1 år	1-5 år	Over 5 år	an løpetid	Totalt
Kontantar og kontantekvivalentar	79.353	0	0	0	0	0	79.353
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	196.090	0	3.402	18.144	78.850	0	296.486
Brutto utlån til og fordringar på kundar hovedstol	25.166	50.333	226.498	1.207.991	6.039.957	0	7.549.945
Obligasjonar	1.135	2.271	10.218	54.496	272.480	0	340.600
Pengemarknadsfond	82.934	0	0	0	0	0	82.934
Aksjer, andeler og andre eigenkapitalinstrument	0	0	6.566	26.264	194.100	194.100	226.930
Sum eigendeler	384.678	52.604	246.684	1.306.895	6.585.387	194.100	8.770.348
Innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	0	1.076	3.227	82.438	0	0	86.741
Innskot og andre innlån frå kundar	2.629.782	670.902	303.430	114.114	0	0	3.718.228
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	0	2.753	156.168	61.593	0	0	220.514
Sum gjeld	2.629.782	674.731	462.825	258.145	0	0	4.025.483
Nettosum alle postar	-2.245.104	-622.127	-216.141	1.048.750	6.585.387	194.100	4.744.865

Likviditetsforfall

2023	0-1 mn.	1-3 mn.	1 mn. - 1 år	1-5 år	Over 5 år	an løpetid	Totalt
Kontantar og kontantekvivalentar	74.674	0	0	0	0	0	74.674
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	163.673	0	2.727	14.542	78.850	0	259.792
Brutto utlån til og fordringar på kundar hovedstol	24.110	48.220	216.991	1.157.285	5.786.427	0	7.233.033
Aksjer, andeler og andre eigenkapitalinstrument	0	0	22.520	90.078	319.751	173.827	606.176
Sum eigendeler	262.457	48.220	242.238	1.261.905	6.185.028	173.827	8.173.675
Innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	1.047	855	118.612	31.973	0	0	152.487
Innskot og andre innlån frå kundar	2.512.308	580.181	194.115	117.561	0	0	3.404.165
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	0	2.771	8.314	220.576	0	0	231.661
Sum gjeld	2.513.355	583.807	321.041	370.110	0	0	3.788.313
Nettosum alle postar	-2.250.898	-535.587	-78.803	891.795	6.185.028	173.827	4.385.362

Note 25 Renterisiko

Renterisiko er ein konsekvens av at rentebindingstida for dei forskjellige postane på banken si eigendelside og gjeldsside ikkje er lik.

2024

Tidspunkt fram til avtalt/truleg endring av rentevilkår

Tal i tusen kroner	Rente-binding 0-1 mnd.	Rente-binding 1-3 mnd.	Rente-binding 3 mnd. - 1 år	Rente-binding 1 år-5 år	Rente-binding Over 5 år	Utan rente-eksponering	Sum
Kontantar og kontantekvivalentar	74.591	0	0	0	0	4.482	79.073
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	285.653	0	0	0	0	5.850	291.503
Utlån til og fordringar på kundar	5.311	3.821.322	0	70.870	0	0	3.897.503
Renteberende verdipapir	0	345.394	0	0	0	0	345.394
Aksjer og andre eigenkapitalinstrument	0	0	0	0	0	194.100	194.100
Sum eigendelar	365.555	4.166.716	0	70.870	0	204.432	4.807.573
Innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	0	80.256	0	0	0	0	80.256
Innskot og andre innlån frå kundar	90.421	3.186.374	178.443	223.752	0	0	3.678.990
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	0	211.048	0	0	0	0	211.048
Sum gjeld	90.421	3.477.678	178.443	223.752	0	0	3.970.294
Netto renteeksponering i balansen	275.134	689.038	-178.443	-152.882	0	204.432	837.279

2023

Tidspunkt fram til avtalt/truleg endring av rentevilkår

Tal i tusen kroner	Rente-binding 0-1 mnd.	Rente-binding 1-3 mnd.	Rente-binding 3 mnd. - 1 år	Rente-binding 1 år-5 år	Rente-binding Over 5 år	Utan rente-eksponering	Sum
Kontantar og kontantekvivalentar	71.613	0	0	0	0	2.792	74.405
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	236.317	0	0	0	0	5.850	242.167
Utlån til og fordringar på kundar	7.588	3.595.557	0	77.845	0	0	3.680.990
Renteberende verdipapir	0	0	0	0	0	0	0
Rentefond	0	319.751	0	0	0	0	319.751
Aksjer og andre eigenkapitalinstrument	0	0	0	0	0	173.827	173.827
Sum eigendelar	315.518	3.915.308	0	77.845	0	182.469	4.491.140
Innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	0	146.424	0	0	0	0	146.424
Innskot og andre innlån frå kundar	122.848	2.960.869	112.795	176.464	0	0	3.372.976
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	0	210.952	0	0	0	0	210.952
Sum gjeld	122.848	3.318.245	112.795	176.464	0	0	3.730.352
Netto renteeksponering i balansen	192.670	597.063	-112.795	-98.619	0	182.469	760.788

Renterisiko

Renterisiko er risiko for tap som oppstår ved endringar i rentenivået dersom rentebindingstida for banken sine forpliktingar og fordringar ikkje er sammenfallande. Ved å inngå avtalar om fastrenteutlån, fastrenteinnskott og innlån der renta inneheld fastrentelement, påtek banken seg renterisiko.

Berekning av renterisiko tek utgangspunkt i Baselkomiteens retningslinjer for renterisikostyring (IRRBB) spesifisert i EBA sine retningslinjer for styring av renterisiko i bankporteføljen (GL 2022/14). Luster Sparebank nyttar forutsetningane gitt av forenkla standardisert metode.

Rente risikoen skal ifølge Baselkomiteen målas ved to metodar.

EVE-metoden

Renterisiko blir vurdert ved EVE-metoden (Economic Value of Equity) på bakgrunn av eit stresstestscenario der heile rentekurva får et parallelt skift på 2 prosentpoeng, samt ein vurdering av korleis 6 stresstestscenarioer med ulike vridningar i rentekurven påvirkar banken sine posisjoner. Det tilfellet som gir størst tapspotensial blir lagt til grunn ved måling av renterisikoen. Styret har sett ei ramme på 5,5 mill for renterisiko målt ved EVE-metoden.

NII-metoden

Banken vurderer også renterisiko etter Net Interest Income (NII- metoden). Denne metoden bereknar effekten på netto renteinntekter for alle eigendeler og gjeld ved eit rentesjokk på 2 prosentpoeng innanfor ein tidshorisont på 1 år. Styret har sett ei ramme på kr 5,5 mill. for renterisiko målt etter NII-metoden.

Den konkrete utrekninga av renterisiko etter EVE-metoden og NII-metoden skjer i eigne berekningsprogram som blir køyrt kvar dag.

Pr. 31.12.2024 hadde banken følgende renterisiko:

- EVE: kr 5,4 mill.
- NII: kr 1,9 mill.

Note 26 Valutarisiko

Luster Sparebank har ikkje lenger kontantbeholdning i valuta og dermed ingen valutarisiko.

Note 27 Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som kjem ved endringar i verdien på obligasjonar og eigenkapitalpapir som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringar.

Note 28 Renterisiko i utlånsporteføljen

Banken sine utlån og finansiering er i all hovudsak i flytande rente. Dette fører til ei avgrensa eksponering mot endringar i marknadsrente. Banken har totalt 70,9 mill. kroner i fastrenteutlån per 31.12.2024. Dette utgjør 1,82 % av brutto utlån til kundar.

Note 29 Store Engasjement

Pr 31.12.2024 utgjorde dei 10 største konsoliderte kredittengasjementa i morbank 12,64% av brutto engasjement. (2023: 11,15 % av brutto engasjement).

Banken hadde per 31.12.2024 to konsoliderte engasjement som utgjorde meir enn 10 % av ansvarleg kapital. Høvesvis på 15,7 % og 14,19 % av ansvarleg kapital.

	2024	2023
10 største kredittengasjement	537.480	439.783
Brutto engasjement	4.252.850	3.945.548
i % av brutto engasjement	12,64 %	11,15 %
Ansvarleg kapital	675.027	615.330
i % av ansvarleg kapital	79,62 %	71,47 %
Største konsolidert engasjement utgjør (av ansvarleg kapital)	15,70 %	10,33 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kundar før nedskrivning, unytta kredittrammer, garantiar og unytta garantirammer.

Note 30 Verdipapirer til verkeleg verdi over resultatet

31.12.2024

Renteberande verdipapir til verkeleg verdi over resultatet

	Kostpris	Bokført verdi
Obligasjonar etter utsteder		
Kommuner	84.180	84.722
Boligkredittforetak	152.830	153.300
Anna	24.719	24.782
Sum obligasjonar til verkeleg verdi	261.729	262.804

	Eigarandel	Org.- nummer	Volum	Kostpris	Bokført verdi
Pengemarknadsfond					
Odin Likviditet A		980146650	28.773	29.033	30.360
Storebrand Likviditet B		977555779	4.930	50.000	52.230
Sum pengemarknadsfond				79.033	82.590
Sum renteberande verdipapir til verkeleg verdi over resultatet					345.394

Aksjer og egenkapitalbevis

DNB ASA	Uvesentleg	981276957	15.942	420	3.617
Gjensidige Forsikring ASA	Uvesentleg	995568217	11.193	997	2.250
Flekkefjord Sparebank	0,66 %	937894627	9.853	1.069	1.104
Lerum Brygge AS	10,00 %	918064907	4.000	5	2.396
Sogn Sparebank	1,20 %	837897912	7.600	769	1.824
Balder Betaling AS	0,82 %	918693009	210.423	5.471	7.195
Brage Finans AS	1,64 %	995610760	2.176.253	38.634	68.081
Eiendoms kreditt AS	1,85 %	979391285	99.222	10.149	17.119
Frende Holding AS	0,54 %	991410325	40.986	7.686	21.313
Luster Energiverk AS	15,69 %	933297292	1.359	11.214	17.862
Norne Securities AS	0,63 %	992881461	117.095	965	557
Verd Boligkreditt AS	4,02 %	994322427	45.543	46.866	49.303
VN Norge AS	0,69 %	821083052	*)	0	495
Visa Inc	Uvesentleg	Utenlandsk	40	0	0
Kredittforeningen for Spb.	0,92 %	986918930	460	474	591
Andre selskap				204	393

Sum aksjar og egenkapitalbevis til verkeleg verdi over resultatet **124.923** **194.100**

*) Luster Sparebank eig 707.235.617.231.085 aksjar i VN Norge AS

31.12.2023

Renteberande verdipapir til verkeleg verdi over resultatet

Obligasjonsfond og pengemarknadsfond

Odin Likviditet	980146650	62.586	60.526	62.787
DNB Global Treasury	916476043	74.923	68.405	68.068
DNB European Coverd Bonds	991415610	94.032	65.565	65.748
DNB OMF	915038646	123.594	118.603	123.148

Sum aksjefond, obligasjonsfond og pengemarknadsfond **313.099** **319.751**

Sum renteberande verdipapir til verkeleg verdi over resultatet **319.751**

Aksjer og egenkapitalbevis

DNB ASA	Uvesentleg	981276957	15.942	420	3.443
Gjensidige Forsikring ASA	Uvesentleg	995568217	11.193	997	2.099
Lerum Brygge AS	10,00 %	918064907	4.000	1.250	1.250
Sogn Sparebank	1,20 %	837897912	7.600	769	1.186
Balder Betaling AS	0,82 %	918693009	210.423	5.471	7.195
Brage Finans AS	1,64 %	995610760	2.242.581	36.080	53.695
Eiendoms kreditt AS	1,85 %	979391285	99.222	10.149	17.196
Fjord Invest AS	1,80 %	983527893	2.300	2.261	0
Frende Holding AS	0,54 %	991410325	36.312	4.248	18.882
Luster Energiverk AS	15,69 %	933297292	1.359	11.214	17.862
Norne Securities AS	0,63 %	992881461	117.095	965	975
Verd Boligkreditt AS	4,02 %	994322427	44.639	45.908	48.201
VN Norge AS	0,69 %	821083052	*)	0	893
Visa Inc	Uvesentleg	Utenlandsk	40	0	0
Kredittforeningen for Spb.	0,92 %	986918930	460	474	567
Andre selskap				204	383

Sum aksjar og egenkapitalbevis til verkeleg verdi over resultatet **120.410** **173.827**

Note 31 Andre eigendeler

	2024	2023
Overtekne eigendeler	308	308
Pensjonsmidlar	14.203	14.414
Opptjente, ikkje mottekne inntekter	3.998	3.300
Forskotsbetalte kostnader	0	0
Andre eigendeler	195	156
Sum forskotsbetalte, ikkje påløpne kostnader og opptente, ikkje mottekne inntekter	18.704	18.178

Note 32 Innlån frå kredittinstitusjonar og finansforetak

2024

	2024	Rente	2023	Rente
Innlån utan avtalt løpetid til amortisert kost	0		0	
Innlån med avtalt løpetid til amortisert kost	80.256	5,36 %	146.424	4,53 %
Sum innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	80.256		146.424	

Rentesats er berekna utfrå gjennomsnittleg behaldning av innlån.

Endringar i innlån frå kreditt- institusjonar i perioden	Balanse 31.12.2024	Nye innlån	Forfall	Betalt rente	Kostnadsført rente	Balanse 31.12.2023
Innlån frå kredittinstitusjonar til amortisert kost	80.256	0	-65.000	-7.453	6.285	146.424
Sum innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	80.256	0	-65.000	-7.453	6.285	146.424

2023

	2023	Rente	2022	Rente
Innlån utan avtalt løpetid til amortisert kost	0		0	
Innlån med avtalt løpetid til amortisert kost	146.424	4,53 %	146.009	2,21 %
Sum innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	146.424		146.009	

Rentesats er berekna utfrå gjennomsnittleg behaldning av innlån.

Endringar i innlån frå kreditt- institusjonar i perioden	Balanse 31.12.2023	Nye innlån	Forfall	Betalt rente	Kostnadsført rente	Balanse 31.12.2022
Innlån frå kredittinstitusjonar til amortisert kost	146.424	0	0	-6.156	6.571	146.009
Sum innlån frå kredittinstitusjonar og finansieringsforetak	146.424	0	0	-6.156	6.571	195.405

Note 33 Innskot frå og gjeld til kundar

	2024	2023
Innskot frå og gjeld til kundar til amortisert kost	3.678.990	3.372.976
Sum innskot kundar	3.678.990	3.372.976

Gjennomsnittleg rentesats	3,17 %	2,36 %
----------------------------------	---------------	---------------

Innskot fordelt på geografisk område

Luster	2.511.046	2.331.054
Sogn og Fjordane	420.468	354.865
Landet ellers	747.476	687.057
Sum innskot kundar	3.678.990	3.372.976

Innskot fordelt på sektor og næring

Lønstakarar	2.696.060	2.497.489
Offentleg sektor	195.573	168.337
Finans og andre sektorar	99.258	85.758

Næring

- Primærnæring	71.580	64.610
- Industri	28.973	22.407
- Kraftproduksjon	154.060	137.760
- Bygg og anlegg	112.042	123.951
- Handel	49.710	46.216
- Hotell og restaurantdrift	33.916	27.816
- Transport	15.719	13.945
- Eigedomsdrift	86.513	74.455
- Andre tenesteytande næringar	125.680	99.811
- Interesseorganisasjonar	9.906	10.421

Sum næring	688.099	621.392
Sum innskot kundar	3.678.990	3.372.976

Endringar i innskot i perioden	Auke innskot = innbet innskot + Netto Innskot				Renter kapitalisert på inn- skotskonto	Balanse 31.12.2023
	Balanse 31.12.2024	kapitaliserte renter	innbetalt frå kundar			
Innskot og renter på kunden sin konto	3.668.877	301.062	191.868		109.194	3.367.815
Periodiserte renter ikkje kapitalisert	10.113					5.161
Sum innskot og andre innlån frå kundar i rekneskap	3.678.990					3.372.976

Endringer i innskot i perioden	Auke innskot = innbet innskot + Netto Innskot + kapitaliserte innbetalt frå kundar					Renter kapitalisert på inn- skotskonto	Balanse 31.12.2022
	Balanse	kapitaliserte	Netto Innskot	innbetalt			
	31.12.2023	renter	innbetalt	frå kundar			
Innskot og renter på kunden sin konto	3.367.815	118.640	42.953			75.687	3.249.175
Periodiserte renter ikkje kapitalisert	5.161						427
Sum innskot og andre innlån frå kundar i rekneskap	3.372.976						3.249.602

Note 34 verdipapirgjeld

Gjeld stifta ved å utstede verdipapir

ISIN-nr	Låneopptak	Forfall	Pålydende	Rente	2024	2023
Sertifikat og obligasjonslån til amortisert kost						
NO0010993033	04.05.2021	04.05.2026	60.000	3MN + 0,61 %	60.513	60.489
NO0011036766	25.06.2021	25.06.2025	60.000	3MN + 0,53 %	60.044	60.035
NO0011036766	27.04.2022	25.06.2025	20.000	3MN + 0,53 %	20.015	20.012
NO0011150534	11.11.2021	11.11.2025	70.000	3MN + 0,53 %	70.518	70.519
Over/underkurs					-41	-102
Sum sertifikat og obligasjonslån til amortisert kost			210.000		211.048	210.952

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse 31.12.2024	Emittert	Forfalt	Betalt rente og O/U-kurs	Kostnads- ført rente og O/U-kurs	Balanse 31.12.2023
Sertifikat og obligasjoner til amortisert kost	211.048	0	0	-11.206	11.302	210.952
Sum gjeld stifta ved å utstede verdipapir	211.048	0	0	-11.206	11.302	210.952

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse 31.12.2023	Emittert	Forfalt	Betalt rente og O/U-kurs	Kostnads- ført rente og O/U-kurs	Balanse 31.12.2022
Sertifikat og obligasjoner til amortisert kost	210.952	0	-70.000	-11.748	11.528	281.172
Sum gjeld stifta ved å utstede verdipapir	210.952	0	-70.000	-11.748	11.528	281.172

Note 35 Anna gjeld

Anna gjeld	2024	2023
Skattetrekk	0	0
Arbeidsgiveravgift	481	112
Meirverdiavgift	43	8
Formuesskatt	2.502	1.838
Avsette feriepenger	2.108	2.194
Avsett bonus	975	740
Leverandørgjeld	2.974	3.060
Andre periodiseringer	8.389	7.954
Sum anna gjeld	17.472	15.906

Note 36 Garantiar og pantsetjingar

Garantiar	2024	2023
Betalingsgarantiar	14.540	19.152
Kontraktsgarantiar	29.792	16.064
Skattegarantiar	1.650	1.650
Anna garantiansvar	3.489	3.093
Sum garantiansvar overfor kundar	49.471	39.959

Pantsetjingar

Virkeleg verdi av verdipapir pantsatt til fordel for Norges Bank	237.165	256.964
Sum pantsetjingar	237.165	256.964

Verd Boligkreditt AS

Luster Sparebank har avtale om juridisk sal av utlån med høg sikkerhet og pant i eigendom til Verd Boligkreditt AS (Verd) som blir eigd av 18 frittstående sparebankar. Etter inngått forvaltningsavtale med Verd står dei enkelte sparebankane for forvaltning av utlåna og opprettheld også kundekontakten. Bankane mottok eit vederlag i form av provisjon for dei plikter som følgjer med forvaltning av låna. Luster Sparebank har vurdert dei rekneskapsmessige konsekvensane slik at det vesentlege av risiko og fordeler ved eigarskap knytt til dei selde utlåna er overført, og det har som konsekvens full frårekning. Motteke vederlag for lån overført til Verd tilsvarar bokført verdi av hovudstol inkl. påløpte renter og blir vurdert å samsvare med låna sin verkelege verdi på overføringstidspunktet. Eigarbankane innreknar alle rettar og plikter som blir skapt eller beholdt ved overføringa separat som eigendel eller forplikting. Dersom Verd får tap på overtekne lån har dei ein viss motrekningsrett i provisjonar frå alle banker som har overført lån. Det føreligg dermed ein begrensa attverande involvering knytt til selde utlån ved mogleg begrensa avrekning av tap mot provisjon. Denne motrekningsretten er ikkje vurdert å vere av ein slik karakter at den endrar på konklusjonen om at det vesentlege av risiko og fordeler ved eigarskap er overført. Dersom Luster Sparebank ikkje er i stand til å betene kundane, kan Verd overføre forvaltningsansvaret til ein eller fleire andre eigarbankar. Retten til provisjon vil i ein slik situasjon felle vekk. Videre har Luster Sparebank ein rett til å kjøpe tilbake utlån under gitte vilkår. Bankens eigerandel i Verd går fram av note 30.

Verd Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til å utferde obligasjonar med fortrinnsrett (OMF), og erverve utlån med pant i bustad og utferde OMF innanfor gjeldande regelverk. Verd Boligkreditt AS sine OMF-ar har

ein rating frå Moody's Ratings på Aaa frå 18. juni 2024. Dette er den høgast rating det er mogeleg å få. Lån seld til Verd er sikra med pant i bustad innanfor 75 prosent av dokumentert verdi på bustad.

Selde lån er juridisk eigd av Verd, og Luster Sparebank har ingen rett til bruk av låna, utover retten til å stå for forvaltning og å motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskriven verdi. Eigarbankane forvaltar dei selde utlåna og mottek provisjon basert på nettoen av avkastninga på utlåna banken har seld og kostnadene i Verd. Totalt er det frårekna bustadlån til Verd for kr 939,3 mill. ved utgangen av rekneskapsåret. Motteke vederlag for lån overført frå banken til Verd tilsvarar nominell verdi på overførte utlån og er vurdert tilnærma samanfallande med låna sin verkelege verdi ved utgangen av 2023 og 2024. Luster Sparebank pliktar å finansiere inntil 10 % av lånevolumet banken har overført Verd, og pr 31.12.24 utgjer denne finansieringa kr 91 mill. Beløpet inngår i balanseposten Utlån og fordringar på kredittinstitusjonar og finansieringsforetak til amortisert kost. Låna overført til Verd er godt sikra og risikoen for tap er liten. Banken har også inngått ein aksjonæravtale med aksjonærane i Verd Boligkreditt AS. Denne inneber blant annet at banken skal bidra til at Verd Boligkreditt AS til ein kvar tid har ein rein kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som er i samsvar med dei krav som styresmaktene fastset (inkl. krav til bufferkapital og Pilar 2 utrekningar), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den fell til eit lågare nivå.

Note 37 Hending etter balansedagen

Det har ikkje førekome hendingar etter utløp av perioden som medfører justeringar av eller tilleggsopplysningar i rekneskapet eller i notar til rekneskapet.

Nøkkeltal

RESULTATANALYSE (i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital)	2024	2023
Renteinntekter og liknande inntekter	5,4	4,46
Rentekostnader og liknande kostnader	2,88	2,21
Netto renteinntekter	2,52	2,25
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktenester	0,36	0,35
Provisjonskostnader og kostnader ved banktenester	-0,05	-0,05
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrument	0,14	0,15
Netto verdiendring og vinst/tap på valuta og finansielle instrument	0,47	0,51
Andre driftsinntekter	0,00	0,00
Sum andre inntekter	0,92	0,96
Løn og andre personalkostnader	0,57	0,53
Andre driftskostnader	0,65	0,58
Av-/nedskrivningar, verdiendringar og vinst/tap ikkje-fin. eigendeler	0,01	0,01
Sum driftskostnader	1,23	1,12
Resultat fra videreført verksemd før tap	2,21	2,10
Kredittap på utlån, garantiar mv og renteberande verdipapir	0,08	0,13
Resultat før skatt fra videreført verksemd før tap	2,13	1,96
Skatt på resultat fra videreført verksemd	0,45	0,45
Resultat før andre inntekter og kostnader	1,68	1,51
Andre inntekter og kostnader	-0,03	0,03
Totalresultat for regnskapsåret	1,65	1,54
Gjennomsnittleg forvaltningskapital (NOK 1.000)	4.691.953	4.538.147

ANDRE NØKKELTALL

Lønsemd

Eigenkapitalavkastning etter skatt	10,53 %	10,12 %
Kostnadsprosent ekskl verdiendring verdipapir	41,36 %	41,32 %

Soliditet

Egenkapital i % av forvaltningskapital	16,33 %	15,85 %
Uvekta kjernekapital (LR)	14,00 %	13,73 %

Soliditet konsolidert

Uvektet kjernekapital (LR) etter innkonsolidering av Verd Boligkreditt AS og Brage Finans AS	12,75 %	12,37 %
---	---------	---------

Likviditet

LCR	282 %	268 %
NSFR	141 %	147 %

Tap og mislighald i % av brutto engasjement (utlån, unyttet kreditt og garantier)

Bokført tap i % av brutto engasjement	0,09 %	0,15 %
Brutto mislighaldne engasjement (> 90 dager) i % av brutto engasjement	0,85 %	1,30 %
Brutto tapsutsette engasjement i % av brutto engasjement	0,83 %	0,65 %

Vekst, innskotsdekning, storleik

Endring forvaltningskapital	7,10 %	2,72 %
Endring forvaltningskapital inkl Verd Boligkreditt	9,21 %	1,96 %
Utlånsvekst på egen bok	5,88 %	3,43 %
Utlånsvekst inkl Verd Boligkreditt AS	8,58 %	2,40 %
Innskotsdekning	94,39 %	91,63 %
Innskotsdekning inkl Verd Boligkreditt AS	76,06 %	75,72 %
Innskotsvekst	9,07 %	3,80 %

Revisors beretning

Revisorsberetning følger av de fire neste sidene.

Til generalforsamlinga i Luster Sparebank

Melding frå uavhengig revisor

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Luster Sparebank som er samansett av balanse per 31. desember 2024, resultatrekneskap, endring i egenkapital og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar til årsrekneskapen, medrekna vesentlege opplysningar om rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav, og gjev årsrekneskapen eit rettvisebilde av selskapet si finansielle stilling per 31. desember 2024, og av resultata og kontantstraumane for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalet.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med krava i relevante lover og forskrifter i Noreg og International Code of Ethics for Professional Accountants (medrekna dei internasjonale sjølvstendestandardane) utferda av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglane), og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår oppfatning tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikkje kjend med at vi har levert tenester som er i strid med forbodet i revisjonsforordninga (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi vart første gang valt som revisor for Luster Sparebank før 1995 og har no vore revisor i ein samanhengande periode på minst 30 år.

Sentrale tilhøve ved revisjonen

Sentrale tilhøve ved revisjonen er dei tilhøva vi meiner var av størst betydning ved revisjonen av årsrekneskapen for 2024. Desse tilhøva blei handtert då revisjonen vart utført og då vi danna oss ei meining om årsrekneskapen totalt sett, og vi konkluderer ikkje særskilt på desse tilhøva. Banken si verksemd er i stor grad uendra frå 2023. Nedskriving for forventta tap har om lag same nivå av kompleksitet og risiko som i 2023, og har som følgje av dette vore eit fokusområde også i årets revisjon.

Sentrale tilhøve ved revisjonen	Korleis vi i vår revisjon handterte sentrale tilhøve ved revisjonen
---------------------------------	---

Nedskriving for forventta tap

Utlån utgjer ein vesentleg del av eigendelane i balansen. Vurdering av nedskrivingar er basert på eit modellbasert rammeverk med element som krev at leiinga brukar skjønn. Rammeverket er komplekst og omfattar store mengder data og skjønsmessige parameter.

Vi har fokusert på verdsetting av utlån på grunn av innverknaden nedskrivingsvurderingane har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har ein potensiell verknad på resultatet for perioden. I tillegg er det ein ibuande risiko for feil på grunn av

Ved vår revisjon av tapsavsetningane har vi vurdert og gjennomgått utforminga og effektiviteten av kontrollar for kvalitetssikring av nytta føresetnader og utrekningsmetodar. Vidare har vi testa detaljar både i avsetningane som er utrekna ved bruk av modellen og i avsetningane som er utrekna individuelt.

Vi har opparbeidd oss ein detaljert forståing av prosessen og relevante kontrollar retta mot å sikre:

kompleksiteten og mengda data som vert nytta i modellen.

I samsvar med IFRS 9 skal nedskrivingane på utlån bygge på meir framoverskuande vurderingar, slik at nedskrivingane reflekterer forventta tap. Luster Sparebank nyttar modellar og informasjon frå ein tenesteleverandør i berekninga av forventta tap.

Bruk av modellar for å rekne ut venta kreditt-tap omfattar bruk av skjønn. Vi har særleg fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- identifisering av lån der det har vore ein vesentleg auke i kredittrisikoen,
- korleis låna vert kategorisert i ulike trinn, og
- ulike parameter som tapsgrad og forventta levetid.

I tillegg vert det gjort individuelle avsetningar for utlån der det ligg føreobjektive indikasjonar på verdifall. Denne vurderinga krev og at leiinga brukar skjønn.

Banken sin note 2, 3, 5, 16, 19 og note 20 til rekneskapen er relevante for å skildre banken sin tapsmodell og for å skildre korleis banken estimerer tapsavsetningane sine etter IFRS 9.

- at modellen som vart nytta var i samsvar med rammeverket og at modellen fungerte som den skulle, og
- truverd og presisjonen i data som vart nytta i modellen

Vår gjennomgang gav ingen indikasjon på vesentlege feil i modellen.

For utlån der nedskrivingsbeløp var individuelt utrekna testa vi eit utval ved å vurdere realisasjonsverdien som leiinga hadde lagt til grunn for å underbygge utrekninga av nedskrivingsbeløpet. Vi utfordra dei føresetnadane som leiinga hadde lagt til grunn ved å intervjuje kredittmedarbeidarar og leiinga. Vidare testa vi om utlån med individuelle tapsavsetningar var korrekt klassifisert i modellen og vurderte rimelegheita av dei totale tapsavsetningane.

Avvik som vart avdekka i vår testing var ikkje vesentlege.

Verknaden av dei usikre makroøkonomiske utsiktene i Norge og påverknaden dette har på individuelle nedskrivingar og modellavsetningar, vart diskutert med leiinga.

Vårt arbeid omfatta også testar retta mot banken sine finansielle rapporteringssystem. Banken nyttar eksterne serviceleverandørar for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-system. Revisor hos dei relevante serviceorganisasjonane er nytta til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontrollar som skal sikre integriteten av IT-systema som er relevant for finansiell rapportering. Revisor har avgitt eigne rapportar om sitt arbeid som vi har lest.

Revisor sin testing omfatta mellom anna om sentrale utrekningar gjort av kjernesystema vart utført i samsvar med forventningane. Dette gjeld mellom anna utrekning av rente og amortiseringar. Testinga omfatta også integriteten av data, endringar av og tilgang til systema.

For å ta stilling til om vi kunne legge informasjonen i revisor sine rapportar til grunn for våre vurderingar, forsikra vi oss om kompetansen og objektiviteten til revisor og gjekk gjennom tilsendte rapportar og vurderte mogelege avvik og tiltak. Vi har sjølv gjennomført testing av tilgangskontrollar til IT-system og arbeidsdeling der det var nødvendig av omsyn til våre eigne konkrete revisjonshandlingar.

Våre vurderingar og testar underbygger at vi kunne legge til grunn at data som vert handtert i, og utrekningar som vert gjort av banken sine kjernesystem var å lite på. Dette var eit nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Vi har lest notane og fann at informasjonen knytt til tapsmodell, ulike parameter og skjønsmessige vurderingar var tilstrekkeleg og dekkande.

Ytterlegare informasjon

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarlege for informasjonen i årsmeldinga og annan ytterlegare informasjon som er publisert saman med årsrekneskapen. Ytterlegare informasjon omfattar informasjon i årsrapporten bortsett frå årsrekneskapen og den tilhøyrande revisjonsmeldinga. Vår fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer verken informasjonen i årsmeldinga eller annan ytterlegare informasjon.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese årsmeldinga og anna ytterlegare informasjon. Formålet er å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom årsmeldinga, annan ytterlegare informasjon og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om årsmeldinga og annan ytterlegare informasjon inneheld vesentleg feilinformasjon. Vi er pålagde å rapportere om årsmeldinga eller annan ytterlegare informasjon inneheld vesentleg feilinformasjon. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- er konsistent med årsrekneskapen og
- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav.

Leiinga sitt ansvar for årsrekneskapen

Leiinga er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at han gir eit rettvisebilde i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg. Leiinga er også ansvarleg for naudsynt intern kontroll for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Ved utarbeidinga av årsrekneskapen må leiinga ta standpunkt til selskapet si evne til å halde fram med drifta og opplyse om tilhøve av betydning for dette. Føresetnaden om at drifta kan halde fram, skal leggjast til grunn for årsrekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vil bli avvikla.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Vårt mål er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld konklusjonen vår. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon er å anse som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påverke dei økonomiske avgjerslene som brukarane tar på grunnlag av årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, urette framstillingar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er formålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av leiinga, er rimelege.
- konkluderer vi på om leiinga si bruk av framleis drift-føresetnaden er formålstenleg og, basert på innhenta revisjonsbevis, om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betydning om selskapet si evne til å halde fram med drifta. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, krevjes det at vi i revisjonsmeldinga gjer merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at vi modifiserer konklusjonen vår. Konklusjonane våre er basert på revisjonsbevis innhenta fram til datoen for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet ikkje kan halde fram drifta.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvise bilete.

Vi kommuniserer med styret mellom anna om det planlagde innhendet i revisjonen, tidspunkt for revisjonsarbeidet, og eventuelle vesentlege funn i revisjonen, irekna vesentlege svakheiter i den interne kontrollen som vi avdekkjer gjennom revisjonen.

Vi gjev ein uttalelse til revisjonsutvalet om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengigheit, og kommuniserer med dei alle relasjonar og andre tilhøve som innanfor rimelege grenser kan tenkjast å kunne påverke uavhengigheiten vår, og, der det er relevant, om iverksette tiltak for å eliminere trugslar eller tekne åtgjerder.

Av dei tilhøva vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til kva for tilhøve som var av størst betydning for revisjonen av årsrekneskapen for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale tilhøve ved revisjonen. Vi omtalar desse tilhøva i revisjonsmeldinga om ikkje lov eller forskrift hindrar at tilhøvet vert gjort offentleg, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfelle, avgjer at eit tilhøve ikkje skal omtalast i revisjonsmeldinga sidan ein må rekne med at dei negative følgjene av ei slik offentliggjerding innanfor rimelege grenser oppveg allmenta si interesse av at tilhøvet vert omtala.

Bergen, 21. mars 2025
PricewaterhouseCoopers AS

Marius Kaland Olsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Revisjonsberetning

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Olsen, Marius Kaland	BANKID	2025-03-21 14:51

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.